

Orinǎ Jono niwiniiri wfá wómixinijipirini.

Rfáwamijí rípi, “Wfá wómixinijipiyí” rinijípi Jono eanjipirini. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso rixa aninami nipeyimána xwiogwí aga obaxí nípwemáná enána Jono niñweanjanána rixa xweyaní neri píriñwí bimí xegí yoí Patimosiyí rinijípimi gwí ñweanáná Gorixo orinǎ uparáná Jisasomi síñwí winiiri aninami nání nipeyiri amipí Gorixo tñí e imóninijipi síñwí winiiri amipí rfwíyo xwǎ rírímí imóninǎpi síñwí winiiri Jisaso Setenomi xopírǎrǎ winǎpi síñwí winiiri neri nání rfáwamijí rípi niriiri eanjinigini. Siyikí Jisaso yǎ fá ríprǎyǎ re oyaiwípoyiniri niriiri eanjinigini, “Agwí ríná xeanijí neámeaarinagí aiwí ámá e neairo Gorixomi símí tñí wiro yarígrǎyo o anǎpǎ wimixiná enagí nání nene ení píranijí nixǎdirinijípimi dání xopírǎrǎnǎ owianeyí.” oyaiwípoyiniri niriiri eanjinigini.

¹ Xwi yǎ re niriiri eáninijipi, ayí amipí rfwíyo añwí e nimóninǎpi nání Jisasi Kiraiso síñání nimixiri wfá wómixinijipirini. Gorixo ámá xfómi xináiwánijí nimóniro omijí wiiarígrǎyo wfá owómixiniri wíwapiyinijipirini. Api Jisaso xfómi omijí wiiarinijí Jonoyí rininjo tñí e nání añnájí xfóyáo uowárenapána orinǎ ikaxí urinijipirini. ² Api wininijí nipiini xwi yǎ Gorixo urinijipirani, Jisasi Kiraiso woákǎkǎ winipirani, api nipiini Jono áwaní xixeni rowiáronjirini. ³ Amipí api rixa

anwi e nimónínfá enagi nání ámá xwiyfá re wfá ómixinínínpí fá rófá gíyí gíyí yayí anínamí dání imónínínpí winírí ámá ríwamíní re nírínírí eáníní rípi fá roariníagfá arfá níwiro xídfá gíyí gíyí yayí anínamí dání imónínínpí winírí eníáriní.

Jono Jisasoyá sɣikí imónígíáyí wé wífúmi dání waú nání payí eaní náníríní.

⁴Jononí Jisasoyá sɣikí wé wífúmi dání waú Esia píropenisíyo ηweagíáyíné nání ríwamíní rípi eearíní. Goríxo —O aníní íníná ηweanoríní. Eníná dání ηwearí síní agwí ηwearí ná ríwíyo aníní ηwearí eníforíní. O wá seawianírí níwayíróníro ηweapírí nání seairí éwínígíní. Kwíyí wé wífúmi dání waú íkwianwí seáyí e imónínínamí Goríxo éf ηweane ηweagíápi ení wá seawianírí níwayíróníro ηweapírí nání seairí éwínígíní. ⁵Jisasí Kiraiso —O Goríxo gí íwo ámáyo wíwapíyíwínígínírí urowárenapáná xixení nípiní níyárimí míní winínoríní. Ámá xwáripáyo dání wíápínímeapírífa nání xámí wíápínímeanoríní. Míxí ináyí xwíá rírímí ηweagíá níyoní seáyí e wimónínoríní. O ení wá seawianírí níwayíróníro ηweapírí nání seairí éwínígíní. Omí —O díní síxí níneayírí negí íwí yarínwápi yokwarímí neaimínírí nání neríná xewaníno níperínípipímí dání gwíníníf nearoayíronoríní. ⁶Ámá oyá xwioxíyo ηweaaníwaéne neaimíxírí xano Goríxoyá apaxípáníní imónígíáyí xfo tíjí e ananí páwiarígíápa nene ení ananí páwipaxene neaimíxírí enoríní. Omí aníní míní íníná níní

seáyi e umero ínimí wuríniro érixini. Apí e imónfwinigini. ⁷ Ai, o agwí tñni wepínariñagí ámá nñni síñwí wíniro omí pikigfáyí ení síñwí wíniro epírjárini. Xwíá rírímí ámá gwí wirí wirí nñni omí síñwí níwíniro ñwí numieáa upírjárini. Ayí neparini. Xixeni e imónfwinigini.

⁸ Áminá Gorixo re rarini, “Nioni aníñf pírf tíñweañáonirini. Eníná dání ñweari síni agwí ñweari ná rfwíyo aníñf ñweari emfáonirini. Wa nioni tñni xixeni mimónf ení síxí eáníñáonirini.” rarini.

Jono Kiraisomí oríñá tewfñíñf nánirini.

⁹ Jononi —Nioni segí séríxímeá wonirini. Jisaso tñni nawíni níkáriniríñfípimí dání rñíñf seaímeañíñfpa nioni ení nímeari oyá xwioxíyo ñweañíñfápa nioni ení ñweari xeaníñf xwámámí wíaríñfápa nioni ení axípi e wirí yaríñáonirini. Nioni Goríxoyá xwíyíá wáf uríri Jisaso Goríxo nání neaíwapiyíñfpi áwanf uríri yaríñagí nání píriñwí Patímosiyí raríñfápimí dání gwí níyíáná níñweañísáná ¹⁰ síá Ámináo nání kíkíá ñweañíñwá wíyimí Goríxoyá kwíyípi níxíxéronáná rfaiwá bí rfwímí dání pékákí níriniríñf ení tñni ríñfagí arfá re wíñanigini, ¹¹ “Oríñá joxí tewfñíñfpi bíkwí wínamí rfwamíñf nearí ámá síyikí Jisaso yá imóníñfá wé wáfumí dánf wáu imóníñfáyí nání —Wígf añyíyí xegí yoí tíyíriní. Epesasí tñni Símena tñni Pegamamí tñni Taiataira tñni Sadisí tñni Piradepia tñni Reodisia tñni ayíriní. Anf ayí ayí tíñf e nání wíowárfírixini.” ríñfagí arfá e níwírí ¹² manf e níraríñfápamí síñwí owíniñmíñirí níkíniñmónirí

wenìṅf éáyf wìnìṅanìṅnì. Síná gorí tñní íkwianṅwí imìxìnìṅf wé wífúmi dánf waú uyíwí ṅwírárìpírífa nánì mídìmídánì éf nurárárìnìga punìṅagì nìwìnìrì ¹³ íkwianṅwí éf nurárárìnìga punìṅfyo áwìnìmi ámánìṅf imónìṅf wo ronṅagì wìnìṅanìṅnì. O rapìrapí sepiá sìkwí ayo tñní rítí inìṅf wú yínìrì irìkwínìṅf síná gorí tñní imìxìnìṅpì xegí úpìkwíyo xwìnamiyaiwí irónìrì nemáná ronṅagì wìnìṅanìṅnì. ¹⁴ Xegí mìnìṅf tñní dífá tñní apífá nìweríná sipìsipí fánìṅf apífá xaíwí weárìrì xegí sìnṅwí enì rífá ápiáwínìṅf werì ¹⁵ xegí sìkwí kapá awíaxí rífá xaíwí nìnìríná sìnṅf inìṅfíyí xìxíeá inarìṅfpa axípi e imónìrì manṅf oyáyo dánì nìrìríná iniṅgí iyakwí nìdìroríná rurìwí rarìṅfpa axípi rìrì yarìṅagì wìnìṅanìṅnì. ¹⁶ O sìnṅf wé wífúmi dánf waú wé náú tñní áríwí xìrìrì kirá mìxí nánì mídìmídánì ṅwá yìnìṅf bá xegí manṅfyo dánì peyearì xegí símìmanṅf sogwí xaíwí nanìríná anarìṅfpa axípi e anìrì yarìṅagì enì wìnìṅanìṅnì. ¹⁷ Nionì omì sìnṅwí e nìwìnìríná xegí sìkwí tñṅf e nìperínìṅf wéagì aiwí o wé náú seáyí e nìnikwiárìrì re nìrìṅnìṅnì, “Joxì wáyí m̀sinìpanì. Nionì pìríf tìṅweañáonì ¹⁸ anìṅf sìnṅf ṅweañáonìrìnì. Nionì rìxa penáonì aí sinì pìyí mimóní rìxa anìṅf íníná ṅweámífa nánì sìnṅf imónìṅnì. Nionì kí ámá aǹnìpírífa nánìpì xìrìrì pìyìṅf siwí anṅfyo ṅweagífáyo úkwìowárìmífápi nánì xìrìrì enìṅnì. ¹⁹ Ayínánì joxì sìnṅwí nanífípi nánì rífwamìṅf earì amìpí agwí ríná imónìṅpì nánì rífwamìṅf earì amìpí agwí ríná imónìṅpìmì rífwíyo imónìnífápi nánì rífwamìṅf earì eì. ²⁰ Sìnṅf wé wífúmi dánf waú wé náú tñní xìrìṅagì nanìrì

uyíwí ikwiáríprífa nání ikwiaṅwí sṅá gorí tṅí imíxínínpí wé wíúmí dánjé wáú wenagí wínrí éfí, ínímí simónínpí míkínpí rípríní. Sṅí wé wíúmí dánjé wáú ayí Jisasoyá síyikí wé wíúmí dánjé wáú imónígáíyá aṅínajowa náníríní. Uyíwí nání ikwiaṅwí imíxínínpí wé wíúmí dánjé wáú ayí Jisasoyá síyikí wé wíúmí dánjé wáú imónígáíyá apí náníríní.

2

Anjé Epesasíyo síyikí xíoyáyo nání xwíyíá urínpí náníríní.

¹ “Síyikí nioníyá Epesasíyo ṅweagíáíyá aṅínajomí ríwamínpí rínpí nearí mṅnṅ wíríxíní, ‘Sṅí wé wíúmí dánjé wáú wé náú tṅnṅ áríwí xíríní ikwiaṅwí uyíwí ikwiáríprífa nání sṅá gorí tṅnṅ imíxínínpí wé wíúmí dánjé wáú éfí nuráríníga puṅíyo áwíní e aṅí emerí yaríṅo re ríṅoí uríríxíní, ² “Amípí joxí éfí nípíní nání nioní níjǎá imónínpí. Anínpí míní erí xwámámí wirí yarínpí nání nioní níjǎá imónínpí. ‘Ámá sípíyo ananí oumímínímíní.’ yaiwípaxí mimónínpí nání ení níjǎá imónínpí. Ámá wáf wurímeiaríǎá wa mimónípa nero aí ‘None ení wáf wurímeiaríṅwáoneríní.’ rínaríǎáwamí joxí dṅjé adadí níwirí iwamíó níwíwapíyírínpímí dání yapí rímeiaríǎáwa enagífa wínínpí nání ení níjǎá imónínpí. ³ Joxí nioní níxídarínpí nání ámá wí xeanínpí siaríná dṅjé síxí nínírí xwámámí níwiríná anínpí bí mṅsinípa ení nání ení nioní níjǎá. ⁴ E níriríní aí rínpíní mṅxí bí orírímíní. Eníná joxí iwamíó dṅjé nínikwíróríná dṅjé síxí

nīyagípa agwí síní axípi dínj sīxí mīnīyīnīnī.
 5 Xámí néisáná óreámioanípí nání dínj nīsinírí sīpí agwí yarínjípí ríwíminí nīmamorí xámí síní píránínj dínj nīnīkwíroríná yagípa ámí axípi éiríxíní. E mepa nerínáyí, nioní nībírí joxí nīsímearíná joxíyá íkwianjwí uyíwí nání éf ráráríje dání emí mīmeámí emfáriní. Joxí nīkínīmónírí nīsanírí mepa éánáyí, e emfáriní.
 6 Nioní mīxí e nírírírí aiwí joxí yarínj rípi nanjriní. Ámá uyíní yarígíá Nikorasomí xídarígíáyí yarígíápí nání joxí símí rínínj sínarínjípí nanjriní. Nioní ení ninarínjíríní.
 7 Aríá tíjoxí enánáyí, xwíyá Goríxoyá kwíyípi síyikí nioníyá imónígíáyo urarínj rípi aríá ókiarí umóneí. Ámá amípi sīpí xíomí wímeámínírí éyí xopírárí wiarínj go go íkíá dínj nīyímínj íníná njweapíríá nání meaarígíána —Ana, ayí Goríxoyá omínjyo anjínami roní. Ana xe odanínírí síjwí wínímfáriní.” ríjotí. nírírí ríwamínj éáiríxíní.

Anj Símenayo síyikí xíoyáyo nání xwíyá urínj náníríní.

8 “Síyikí nioníyá Símena njweagíáyíyá anjínajomí ríwamínj re nearí wíríxíní, Pírí tíjweajo —O píyí eno aí ámí sínj njweanoríní. O re ríjotí urííríxíní, 9 “Xeanínj ríá tínj joxí símeaarínjípí nání nioní nījfáriní. Díwí ikeamónarínjípí nání ení nioní nījfáriní. E nírírírí aí amípi nanj dínj nīkwíroarígíáyo wíimfápi wí mírímúronjoxíríní. Ámá wí —Ayí ‘Judayeneríní.’ níríníro aiwí nepa xixení Judayí imónígíáyímaní. ‘Goríxomí yayí

umean̄rane nán̄i awí eán̄ar̄n̄w̄in̄i.’ n̄ir̄iro aí sur̄m̄á nero obom̄i x̄dar̄iḡf̄áȳr̄in̄i. Aȳf̄ ikaȳw̄f̄ seamear̄ar̄iḡf̄áp̄i nán̄i en̄i nion̄i n̄ij̄f̄á imón̄n̄j̄n̄i. ¹⁰ Xean̄n̄j̄ n̄is̄imear̄n̄á r̄n̄n̄j̄ sin̄n̄p̄i nán̄i wáȳf̄ mepa éir̄ix̄in̄i. Ar̄f̄á n̄i. Seteno ‘Jisasom̄i x̄dar̄iḡf̄áȳf̄ en̄j̄ neán̄iro x̄d̄ip̄r̄ir̄éoi? Iwam̄f̄ó ow̄iwap̄iȳim̄n̄i.’ yaiwiar̄n̄aḡi nán̄i xeḡf̄ ámá imón̄iḡf̄áȳf̄ x̄f̄oyá d̄n̄j̄f̄ t̄n̄i seḡf̄ w̄iyo f̄á n̄iseaxero gw̄f̄ an̄j̄yo n̄isean̄w̄ir̄ar̄iro s̄f̄á wé wúkaú núkaúm̄n̄i xean̄n̄j̄f̄ n̄iseaikára up̄r̄f̄ár̄in̄i. Xean̄n̄j̄f̄ n̄iseaikára war̄f̄n̄á wiȳf̄né m̄n̄j̄f̄ win̄p̄r̄f̄a aiw̄i an̄n̄j̄f̄ d̄n̄j̄f̄ n̄n̄ikw̄r̄oro n̄ix̄d̄f̄r̄ix̄in̄i. E nerón̄áȳf̄, am̄n̄an̄w̄f̄ ámá d̄n̄j̄f̄ n̄iȳm̄n̄j̄f̄ t̄ḡf̄á nimón̄iro ín̄iná n̄weap̄r̄f̄a nán̄i d̄f̄k̄in̄p̄r̄f̄áp̄i an̄p̄á n̄iseaiap̄im̄f̄ár̄in̄i. ¹¹ Ámá ar̄f̄á t̄ḡf̄áȳf̄né en̄án̄áȳf̄, xw̄iȳf̄á Gor̄ixoyá kw̄iȳf̄p̄i nion̄iyá s̄iyik̄f̄ imón̄iḡf̄áyo urar̄n̄j̄f̄ r̄ip̄i ar̄f̄á ókiar̄f̄ umón̄ipoȳi. Ámá nion̄i n̄ix̄dar̄n̄aḡf̄a nán̄i xean̄n̄j̄f̄ w̄imeáf̄ȳf̄, aȳf̄ nion̄i p̄f̄n̄i m̄n̄iw̄iar̄f̄ s̄n̄i n̄n̄ix̄d̄r̄n̄j̄p̄im̄i d̄án̄i xean̄n̄j̄f̄ wiar̄iḡf̄áyo xop̄r̄ár̄n̄n̄j̄f̄ w̄if̄áȳf̄ Gor̄ixoxo ámá sip̄iȳf̄ r̄f̄á xwér̄im̄i ikeaár̄aná aȳf̄ t̄n̄i naw̄in̄i r̄n̄n̄j̄f̄ Ám̄i b̄i Pep̄r̄f̄áp̄iȳi r̄n̄n̄j̄p̄i w̄i meap̄r̄f̄aman̄i.” r̄n̄j̄oi.’ n̄ir̄ir̄i r̄f̄wam̄n̄j̄f̄ near̄i w̄ir̄ix̄in̄i.

An̄j̄ Pegamamiyo s̄iyik̄f̄ x̄f̄oyáyo nán̄i xw̄iȳf̄á ur̄n̄j̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

¹² “Joxi s̄iyik̄f̄ nion̄iyá Pegamami n̄weaḡf̄áȳf̄yá an̄f̄najom̄i r̄f̄wam̄n̄j̄f̄ re near̄i wiowár̄f̄r̄ix̄in̄i, ‘Kirá m̄id̄m̄id̄án̄i n̄wá yin̄n̄j̄p̄á t̄n̄j̄o re r̄n̄j̄oi ur̄f̄r̄ix̄in̄i, ¹³ “Nion̄i d̄ix̄f̄ n̄wean̄e nán̄i n̄ij̄f̄á imón̄n̄j̄n̄i. E n̄weaḡf̄áȳf̄ obax̄f̄ Setenom̄i

x̄dar̄iŋaḡfa nán̄i aŋ̄f̄ o seáȳi e wimón̄iŋe, aȳf̄ jox̄i ŋweaŋer̄in̄i. Xám̄i seḡf̄ wo, Adipaso —O ámáyo nion̄i eŋáp̄i nán̄i wáf̄ nur̄ir̄íná x̄ixen̄i nur̄iyagor̄in̄i. O aŋ̄f̄ Seteno seáȳi e wimón̄iŋ̄f̄ apim̄i e nur̄íísáná m̄iŋ̄f̄ win̄faḡi aiwi seȳf̄né wí d̄iŋ̄f̄ n̄ikw̄roar̄iḡf̄áp̄i em̄i m̄imó d̄iŋ̄f̄ s̄ix̄f̄ n̄in̄iyiro xaíw̄f̄ f̄á n̄ix̄ir̄iŋoi. ¹⁴ E n̄ir̄ir̄ir̄i aí xw̄iȳf̄á nion̄i m̄ix̄f̄ r̄ir̄ipax̄f̄ b̄i imón̄in̄i. Seḡf̄ wí m̄imón̄f̄ w̄f̄á rókiamoaḡf̄ Beramoȳi r̄in̄iŋo —O eŋíná Is̄irer̄iȳo yap̄f̄ owíwap̄iyim̄in̄ir̄i nán̄i émáȳf̄ m̄ix̄f̄ ináȳf̄ Berakom̄i re uréwap̄iyayin̄or̄in̄i, ‘Is̄irer̄iȳf̄ f̄w̄f̄ nero nan̄w̄f̄ ŋw̄f̄áp̄i nán̄i r̄id̄iyowá yar̄iḡf̄áp̄i n̄iro f̄w̄f̄ in̄iro éf̄r̄ix̄in̄ir̄i nán̄i e wíwap̄iyi. E wíwap̄iyi.’ uréwap̄iyayin̄or̄in̄i. O eŋ̄f̄p̄i agw̄i seḡf̄ wí f̄á n̄ix̄ir̄iro ax̄f̄p̄i e seaíwap̄iyar̄iŋaḡfa nán̄i m̄ix̄f̄ sear̄ipax̄f̄ imón̄in̄i. ¹⁵ Eŋíná m̄imón̄f̄ w̄f̄á rókiamoaḡf̄ Beramo Is̄irer̄iȳo wíwap̄iyiáná d̄iŋ̄f̄ f̄á n̄ix̄ir̄iro f̄w̄f̄ yaḡf̄ápa seḡf̄ wí en̄i Nikoraso seaíwap̄iyar̄iŋ̄f̄p̄i d̄iŋ̄f̄ f̄á n̄ix̄ir̄iro f̄w̄f̄ ax̄f̄p̄i yar̄iŋoi. ¹⁶ Ayin̄án̄i ámá e yar̄iḡf̄áȳf̄né r̄f̄w̄m̄in̄i n̄imamoro éf̄r̄ix̄in̄i. E mepa nerónáȳf̄, nion̄i s̄in̄i mé seȳf̄né t̄ŋ̄f̄ e nán̄i n̄ib̄r̄i ámá apim̄i ar̄k̄í x̄dar̄iḡf̄áȳf̄ kirá ḡf̄ maŋ̄f̄yo dán̄i peyeaar̄iŋ̄f̄p̄á t̄in̄i m̄ix̄f̄ wim̄f̄ar̄in̄i. ¹⁷ Ar̄f̄á t̄f̄ḡf̄áȳf̄né eŋánáȳf̄, xw̄iȳf̄á Gor̄ixoyá kw̄iȳf̄p̄i s̄iyik̄f̄ nion̄iyá imón̄iḡf̄áyo urar̄iŋ̄f̄ r̄ip̄i ar̄f̄á ókiar̄f̄ umón̄f̄poȳi. Ámá nion̄i n̄ix̄dar̄iḡf̄áȳf̄ ámá wí f̄w̄f̄ oépoȳin̄ir̄i wíwap̄iyiaḡfa aiwi ar̄f̄á m̄w̄i nion̄i an̄iŋ̄f̄ n̄in̄ix̄f̄d̄ir̄iŋ̄f̄pim̄i dán̄i ayo xop̄r̄ár̄f̄n̄iŋ̄f̄ wíf̄á go gom̄i nion̄i aiwá aŋ̄f̄nam̄i d̄áŋ̄f̄ agw̄i p̄ín̄f̄ weŋ̄f̄ b̄i m̄in̄i wir̄i s̄ŋ̄á kir̄inas̄f̄ wo —S̄ŋ̄á yo f̄ s̄ŋ̄f̄ ámá meáon̄i n̄ij̄f̄á imón̄in̄f̄p̄i r̄f̄wam̄iŋ̄f̄

ṅwirárìṅṅorìṅṅì. Síṅá o mìnì wirì emfárìṅṅì.”
rìṅṅòì.’ nìrìrì ríwamìṅṅì nearì wírìxìṅṅì.

*Anṅ Taiatairayo sṅyikf xfoyáyo nánì xwìyíá
urìṅṅì nánìrìṅṅì.*

¹⁸ “Joxì sṅyikf nioniyá imónìṅṅá Taiatairayo
ṅweagfáyíyá anṅnajokmì ríwamìṅṅì re nearì
wiowárìrìxìṅṅì, ‘Gorìxomì xewaxo, xegf sṅṅwí
ríá ápiáwínìṅṅì werì xegf sìkwí kapá awiaxíyí
xìxíeá inarìṅṅìpa imónìrì eṅṅo re rìṅṅòì urìrìxìṅṅì,

¹⁹ “Nionì joxì yarìṅṅìpì nánì nìjíá imónìṅṅìṅṅì. Joxì
dìṅṅì sìxí nìyirì dìṅṅì nìkwírorì ámáyo arìrá wirì
xeanìṅṅì siarìṅṅìpì xwámámf wirì yarìṅṅìpì nánì
nìjíá imónìṅṅìṅṅì. Sìnì iwamfó dìṅṅì nìnìkwírorìná
yagfìpimì rìxa nìmúrorì seáyì e yarìṅṅìpì nánì enì
nìjíá imónìṅṅìṅṅì. ²⁰ E nìrìrìrì aí rìpì nánì mìxí
rìrìpaxí imónìṅṅì. Joxì apìxí Jeseberìyì rìnìṅṅì —Í
wí mimónìpa nerì aí ‘Wfá rókiamoarìṅṅìáinìrìṅṅì.’
rìnarìṅṅìrìṅṅì. Í amá nionì dìṅṅì nìnìkwíroro nánì
ḡf inókínìṅṅì nimónìro omìṅṅì nìiarìṅṅìyáyo sìpìnì
nìwíwapìya nurì xarìxarì nìméra warìṅṅìḡf
nánì ayí fíwí inìro nanṅwí wigf ṅwíápì nánì
rìdìyowá inìṅṅìpì nìro yarìṅṅòì. Ímì numímìnìrì
xe owíwapìyìnìrì sṅṅwí wìnarìṅṅì eṅṅì nánì mìxí
rìrìpaxí imónìṅṅì. ²¹ Í xegf fíwí yarìṅṅìpì ríwíṅṅì
nìmamorì kíkíá éwìṅṅìṅṅìrìrì xe bì tñnì oṅweanìrì
sṅṅwí wìnìṅṅì eṅṅì aìwì xegf fíwí amá wí tñnì
inarìṅṅìpì ‘Bì pñnì owiárìṅṅìṅṅì.’ mìwimónarìṅṅìṅṅì.
²² Aríá eì. Nioniyá dìṅṅì tñnì í sìmìxí xaíwí
werì amá í tñnì fíwí inarìṅṅìyáyo xeanìṅṅì
xwé wímearì enfárìṅṅì. fíwí í wíwapìyarìṅṅìpì ríwíṅṅì
nìmamoro kíkíá méánáyí, e wìkárìṅṅìṅṅìṅṅì.

23 Ámá ímì nìxídiro nánì xegí niaíwínìṅfì imónìgǫ́yó enì sìmíarí nìwírì pìkìmíárìní. Nionì e wíáná sìyìkí nionìyá imónìgǫ́fá nínìyí nìjǫ́fá re imónìpíríárìní, ‘Ámá xwioxíyo dání pí dìnǫ́ morì pí nánì wimónìrì yarìṅpì adadí wiarìṅo, ayí oríani?’ niaiwípíríárìní. Seyíné woxìní woxìní sìpì segí egíápì tǫ́nì xìxeni pírí seamamómíárìní.

24 E nìsearìrì aí apìxí í wíwapìyarìṅpìmì mìxídarìgǫ́fá Taiataira ṅweagǫ́fá wiyíné bì osearìmìní. Seyíné xwíyǫ́fá ámá wí ‘Seteno nearéwapìyarìṅfì ná ínìmì imónìṅpìrìní.’ rarìgǫ́fapìmì aríá mìwigíáyínerìní. Seyíné sekaxí xámì searìṅápìmì ámì bì nìsearìrì ikwìkwarìmì seaimíméíní.

25 Sekaxí ámì bì ikwìkwarìmì mìseaiपा emí eṅagì aiwì nionì nìnìxídiróná fá xìrarìgǫ́fapìní ananì nionì weapìmíáé nánì anìṅfì miní nìxìra úrìxìní.

26 Ámá apìxí í wíwapìyimìnírì yarìṅpìmì mìxídìpa nero nionìyá urìṅápìmìní yoparí imónìe nánì nìxída nurìṅpìmì dání ímì xopìrárìṅfì wíá gíyí gíyo seáyì e wimìxìmíárìní. Émáyo —Ayí ‘Gorìxomì sìmaṅwíyónìṅfì ínìmì wurínanìméwìní.’ rarìgǫ́fayìrìní. Ayo seáyì e nìwimónìro umenṅweapíríá nánì seáyì e wimìxìmíárìní.

27 Gí ápo nionì seáyì e nìmónìrì ámáyo umenṅweámíá nánì nìmìxìṅfìpa nionì ámá xopìrárí wíáyo enì axípi seáyì e wimìxáná émáyo numenṅwearóná xwáríá sìxí xwíá tǫ́nì imìxìnìṅpì ainìxí tǫ́nì pírí uyìkieááná yuní ikìxenarìṅfìpa ainìxí tǫ́nì nìxìrìmáná umenṅweanáná maṅyó wí pírí wiaíkìpaxí imónìpíríámani.

28 Xopìrárìṅfì wíá gíyí gíyo sìnǫ́ ímíáo enì mìnì wimíárìní.

29 Aríá

tígfáyíné eṅánáyí, xwíyá Goriṅoyá kwíyíṅpì s̄yikí nioniyá imónígfáyo urariṅf̄ r̄ipì arfá ókiarí umóníṅpoyì.” r̄iṅoi.’ n̄ir̄ir̄i r̄íwam̄iṅf̄ near̄i wiowár̄ir̄ix̄in̄i.

3

Anf̄ Sadisiyo s̄yikí x̄f̄oyáyo n̄áni xwíyá ur̄iṅf̄ n̄án̄ir̄in̄i.

¹ “Joxi s̄yikí nioniyá Sadisiyo ṅweagf̄áyíyá an̄fnajomi r̄íwam̄iṅf̄ re near̄i wiowár̄ir̄ix̄in̄i, ‘Kwíyí Goriṅoyá wé w̄f̄úm̄i dán̄f̄ waú t̄f̄n̄i s̄iṅf̄ wé w̄f̄úm̄i dán̄f̄ waú t̄f̄n̄i apiaú t̄ṅo re r̄iṅoi ur̄ir̄ix̄in̄i, “Nioni joxi yar̄iṅp̄i n̄áni n̄ijf̄á imóniṅin̄i. Seyíné n̄áni wa re rar̄igf̄ár̄in̄i, ‘Jisasoyá s̄yikí imónígf̄á ayí s̄in̄i d̄iṅf̄ n̄iw̄kw̄r̄oro n̄áni s̄iṅf̄n̄iṅf̄ imóniṅoi.’ rar̄iṅagf̄a aí seyíné r̄ixa peá n̄in̄imoro n̄áni d̄iṅf̄ n̄ikw̄roar̄igf̄áṅp̄i r̄ixa íkw̄kw̄ yin̄i. ² Nioni n̄in̄ix̄íḍiro neróná gf̄ ápo Goriṅo ‘Ap̄i neróná wé róniṅf̄ yar̄iṅoi.’ wimónar̄iṅp̄i t̄f̄n̄i x̄ix̄en̄i mepa nero n̄áni s̄ániṅf̄ weḡáyíné, seyíné r̄ixa n̄iw̄iáṅp̄in̄imearo seḡf̄ x̄ám̄i píran̄iṅf̄ yagf̄á sam̄iṅf̄ n̄iwer̄i an̄ipá imónim̄in̄ir̄i yar̄iṅp̄i ám̄i d̄iṅf̄ aumaúm̄f̄ nin̄iro eṅf̄ s̄ix̄f̄ eám̄ix̄in̄íṅpoyì. ³ X̄ám̄i nioni n̄áni arfá n̄iwir̄ná d̄iṅf̄ n̄ikw̄rogf̄áṅp̄i ám̄i d̄iṅf̄ oseain̄in̄i. Apim̄i n̄ix̄íḍiróná seḡf̄ f̄w̄f̄ yar̄igf̄áṅp̄i r̄íw̄m̄in̄i mamótr̄ix̄in̄i. S̄ániṅf̄ weḡf̄e dán̄i m̄iw̄iáṅp̄in̄imeapa éánáyí, nioni ámá f̄w̄f̄ meám̄in̄ir̄i bar̄igf̄áyí yap̄i n̄ib̄ir̄i maiw̄i ṅweagf̄ám̄i seaímeám̄in̄ir̄i yar̄iná n̄ijf̄á wí re imónip̄r̄f̄áman̄i, ‘O íná b̄in̄ir̄fen̄iṅoi?’ yaiwip̄r̄f̄áman̄i. ⁴ E n̄isear̄ir̄i aí Sadisiyo

ηweagfá wiyfné nioni píraníηf nínixfđiro nání fwf mé neróná segf rapírapf kíyíníηf mórímixarígfáyfneríni. Seyfné árínf wí siní ηweaηoi. Seyfné rapírapf apfá weηf niyínimáná nioni tfní nawíni aηf yanfwaríni. Seyfné nioni píraníηf nínixfđiríηfyo dání e epaxf imónípfífá eηagf nání raríηíni. ⁵ Ámá nioni nínixfđiróná peá mímimó xopíráríniηf wífá gíyí gíyo nioni rapírapf apfá weηf rúníηf imóníηfyf uyíríri wigf yoí íkwf ámá díηf niyímíηf imóníηf íníná ηweapfífá nání yoí ηwíráríniηfínami ηwíráríniηfípí míkwrípa eri gí ápo tfní xegf aηfnajowa tfní síηwf anígfé dání ‘Ayf gf ámáríni.’ uríri emfáríni. ⁶ Arfá tígfáyfné eηánáyf, xwiyfá Goríxoyá kwíyfpí síyikf nioníyá imónígfáyo uraríηf rípí arfá ókíarf umónífoyí.” ríηoi.’ níríri rfwamíηf eáríxíni.

Aηf Piradepiayo síyikf xfoyáyo nání xwiyfá uríηf náníri.

⁷ “Joxí síyikf nioníyá Piradepiayo ηweagfáyfyá aηfnajomí rfwamíηf re nearí wiowáfírixíni, ‘Xewíni aga xegf bí imóníri nepaxíηf imóníri eηo —O kí mífí ináyf Depito eηíná fá xíríηfpa aηf síηfyo ηweapfífá nání fá xíríηoríni. O fkwíáná ámá wo ówanf yáripaxf meníni. O ówanf yáraná ámá wo fkwipaxf meníni. O re ríηoi urfírixíni, ⁸ “Amípí seyfné yarígfáfpí nání nioni níjfaríni. Eηf xwapf meanígfáyfné nimóníro aí xwiyfá nioníyáfpí xaíwf fá níxíriro xeaníηf seaikáraná ‘Jisasomí xfdarígfáyf wienemani.’ murípa egfá eηagf nání segf símímanf rfwámíni nioni aηf ówanf ámá wo míyáripaxf

imón̄ñf̄na seaikwiáríár̄in̄i. ⁹ Ámá ‘Gor̄x̄om̄i yayf̄ oumean̄rane nán̄i awí eánar̄ñw̄in̄i.’ n̄r̄ñiro aí sur̄ímá nero Setenom̄i x̄f̄dar̄iḡf̄áyf̄ —Ayf̄ nepa Judayf̄ mimón̄pa nero aiw̄i yapf̄ n̄r̄ñro ‘Judayf̄ wiener̄ñin̄i.’ rar̄iḡf̄áyf̄r̄in̄i. Ayf̄ nion̄yá d̄ñ̄yo dán̄i n̄ñb̄iro waunf̄ n̄ñseaikár̄ññiro segf̄ síkwf̄ t̄ñf̄ e n̄ñp̄kín̄imearo n̄ñf̄á re imón̄ñp̄r̄f̄ár̄in̄i, ‘Ámá t̄iyf̄ o d̄ñ̄f̄ síx̄f̄ uyiñ̄ȳf̄r̄in̄i.’ N̄ñf̄á e imón̄ñp̄r̄f̄ár̄in̄i. ¹⁰ Seyf̄né xw̄ȳf̄á ‘Ámá xean̄ñf̄ seaíf̄ápim̄i xwámám̄f̄ n̄ñwiro an̄ñf̄ n̄ñx̄f̄d̄f̄r̄ix̄in̄i.’ sear̄ñáp̄i pírán̄ñf̄f̄ f̄á n̄ñx̄ira war̄ñaḡf̄a nán̄i nion̄i xean̄ñf̄f̄ r̄f̄á t̄ñf̄f̄ amá xw̄f̄á r̄ñr̄í n̄ñr̄ím̄in̄i ñweaḡf̄a n̄ñyon̄i iwam̄f̄ó wíwap̄ȳin̄i nán̄i wímean̄f̄ápim̄i dán̄i seyf̄né seam̄ixeám̄f̄ár̄in̄i. ¹¹ Nion̄i sín̄i mé n̄ñb̄ir̄i seaímeám̄f̄a en̄aḡi nán̄i wa segf̄ amin̄añw̄f̄ d̄ñ̄f̄ n̄ñȳim̄ñf̄f̄ íníná ñweap̄r̄f̄á nán̄i d̄f̄kín̄ip̄r̄f̄áp̄i seap̄ir̄ip̄r̄ix̄in̄r̄i nion̄i n̄ññix̄f̄d̄iróná f̄á x̄r̄rar̄iḡf̄áp̄i an̄ñf̄ min̄f̄ pírán̄ñf̄f̄ f̄á x̄r̄f̄r̄ix̄in̄i. ¹² Ámá nion̄i n̄ññix̄f̄d̄iróná xop̄r̄ár̄f̄ wíf̄á ḡiyf̄ ḡiȳo nion̄i n̄ñmear̄i ḡf̄ ápo Gor̄x̄oyá añf̄ ñw̄f̄áiwám̄i ík̄f̄á xw̄ȳf̄án̄ñf̄f̄ oran̄jár̄aná am̄i iwám̄i dán̄i wí peyeap̄r̄f̄áman̄i. Ayo ḡf̄ ápo Gor̄x̄oyá yoƒp̄i ñw̄ir̄ár̄ir̄i añf̄ o ñweañp̄iyá — Añf̄ ap̄i Jerusarem̄i S̄ñ̄p̄iȳi r̄ñññp̄ir̄in̄i. O t̄ñf̄f̄ e añf̄nam̄i dán̄i wep̄ñññf̄áp̄ir̄in̄i. Ap̄iyá yoƒ ñw̄ir̄ár̄ir̄i em̄f̄ár̄in̄i. ¹³ Ar̄f̄á t̄ḡf̄áyf̄né en̄ánáyf̄, xw̄ȳf̄á Gor̄x̄oyá kw̄ȳf̄p̄i síyik̄f̄ nion̄yá imón̄ñḡf̄áyo urar̄ñp̄i ar̄f̄á ókiar̄f̄ umón̄ñpoȳi.” r̄ññot̄.’ n̄ñr̄ñr̄i r̄f̄wam̄ñf̄f̄ near̄i wiowár̄f̄r̄ix̄in̄i.

Añf̄ Reodisiayo síyik̄f̄ x̄f̄oyáyo nán̄i xw̄ȳf̄á ur̄ñf̄ nán̄r̄ññi.

14 “Joxì sìyìkí nionìyá Reodisiayo ḡweagfáyíyá aḡfínajomì rfwamìḡf re nearì wìowáríírixìní, ‘Nepaxìḡf imónìḡo —O Gorìxo á máyo xfo imónìḡpì nánì wíwapìyíwìḡḡnìrì uowárenapìḡpì nepánì wíwapìyìrì xixenì nìpìní yárìrì eḡorìní. O amìpì nìpìní Gorìxo imìxìḡpì mfkí iḡḡorìní. O re rìḡoì uríírixìní, ¹⁵ “Amìpì seyíné yarìḡfápi nánì nionì nìḡfárìní. Sogwí dìḡf yinarìḡpánìḡf yarìḡfáyíné, seyíné ríá sínìḡf nìmónìro nionì aga píráníḡf mìnìxífdìpa yarìḡfárìní. E nìsearìrì aí imìḡf rárìḡnìḡf nìmónìro anìḡfñì dìḡf peá nìḡimoro enì mìyarìḡfárìní. Sa sogwí dìḡf yinarìḡpánìḡf yarìḡfárìní. Seyíné ríá nìsínìrì sḡwìrìyí, imìḡf nìrárìrì sḡwìrìyí, ‘Ayí ananìrìní.’ nìmónìmìnìrì éfìrìní. ¹⁶ Seyíné ríá mìnìpà ero imìḡf mìrárìpa ero nero sa sogwí dìḡf yinarìḡpánìḡf yarìḡagfá nánì seyíné ḡf maḡfyo dánì emì seaúrìmómfárìní. ¹⁷ Sewanìḡfíyíné ‘Amìpì bì mìnìeamúroḡenerìní. Amìpì xwé ayá tḡḡwaénerìní. Amìpì aí bì nánì mìkeamónìḡwìní.’ nìrìḡro aìwì ḡf sḡwíyò dánì seyíné imónìḡfá rìpì nánì aga majfá imónìḡoì. Sìpì imónìro á má dìḡf sìpì seaìpaxí imónìro uyípeayí imónìro sḡwí supárìḡf imónìro íkwauyìxí imónìro egfápi nánì sewanìḡfíyíné majfá imónìḡagfá nánì ¹⁸ nionì seyíné á mì píráníḡf nìxífdìpìrìfá nánì ewayí xwìyífá rìpì bì osearìmìnì, ‘Seyíné amìpì wì mìmúronìḡfáyíné imónìpìrì nánì sḡḡá gorì ríá yeááná sìkí nìrìxanowimáná awìaxí imónìḡpì bì nionì bíf nìro á má sḡwí seaná íkwauyìxí eḡagì nìseanìróná ayá seainìḡḡnìrì

rapirapí apfá wení yíniprí nání bí bí niro pigíí síñwíyo gínií niniro síñwí aniprí nání bí bí niro éfríxíní. osearímíní. ¹⁹ Ámá nioní díní s+xí uyínáyí píráníníní oníxídífpoyíní m+xí nurí síyíkí weaíwapíyaríná enagí nání símí nixeadípéníro segí íwí yarígíápí ríwímíní nímamoro éfríxíní. ²⁰ Arfá époyí. Nioní segí xwioxíyo íwí éníníní bíaríwámíní nírómáná ówaní iwaní eaaríníní. Ámá go go manípa arfá nínirí ówaní níníkwíirínáyí, o tíní e nání nípáwirí o tíní yawawí aiwá nawíní nanfíríní. ²¹ Ámá nioní níníxídíróná xopíráríníní wífá gíyí gíyí nioní xopírárí níwíarímí gí ápoyá síá íkwianwínámí xfo tíní ñweanápá ayí ení nioní tíní gí síá íkwianwínámí xe nínwearo ámáyo umenweáfpoyíní síñwí wínímfáríní. ²² Arfá tígíáyíné enánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi síyíkí nioníyá imónígíáyo uraríní rípi arfá ókiarí umónífpoyí.” ríñotí. nírírí ríwamíní nearí wíowáríríxíní.” nírínínígíní.

4

Oríná níwíníríná anínamí Goríxo tíní e imónínínpí wíníníní náníríní.

¹ Xwíyíá apí ríxa nínírárímáná enáná Jononí weníní yánfáyí wínínanígíní. Anínamí aní ówaní wína íkwíarínínínagí níwínírí maní xámí pékákíníní rarínagí arfá wíá axípa “Amípi apímí dání ríwíyo nímónínfápí síwá simí nání re nání yapeí.” nírénapíagí arfá níwíríná ² axíná re enínígíní. Goríxoyá kwíyípi níxíxéronínígíní. Níxíxéroáná weníní éáyí

winîþanigini. Mixí ináyíyá siá íkwianwí wina anínamí ñwirárinîþagi winiri anami wo éf ñweanagi winiri enanigini. ³ Anami éf ñweanjo xegí imónîþi, ayí sîjá awiaxí jasipáí rinîþi yaí kíkírorí xwiníá earí yarîþipa erí sîjá konirianíyí rinîþi ayíá riri xwiníá earí yarîþipa erí enjo e éf ñweanagi níwiniri opínagwíá sîjá emeráí rinîþínîþ sowinîþ imónîþi siá íkwianwí anami xapixapí eadíronagi níwiniri ⁴ íkwianwí anami dání ámi obaxí bí 24 imónîþi midimidáni níñwiráriniga puþagi níwiniri áamá áminá 24 awa rapírapí apíá wení níyíniri amínanwí sîjá gorí tîni imixinîþ níðkínimáná íkwianwí midimidáni níñwiráriniga puþípimi níñweaxa puþagíá níwiniri ⁵ íkwianwí áwinimí enínamí dání áþianwí néra urí ikaxí níra urí akirwí níra urí yarîþagi níwiniri uyíwí wé wíúmi dání waú —Ayí Gorixoyá kwíyí wé wíúmi dání waú apí nánirini. Ayí siá íkwianwí anami símímanjímíni ápiáwí wearîþagi níwiniri ⁶ íkwianwí anami símímanjímíni bí rawírawánîþ imónîþ bí rirímá síþwí winipaxí imónîþi wenagi níwiniri diþí tîþí imónîþ waú waú awa agwí ríwámíni síþwíni nírómíxa urí ríwí ríwámíni nírómíxa urí egíáwa áwiní e ñwearo íkwianwínamí midimidáni ñwearo enagíá winîþanigini. ⁷ Diþí tîþí imónîþ winíþáwa wo raionínîþ imónîþi —Apí pusí sayí xwérixa míxí yarîþipirini. Apínîþ imónîþorini. Ámi wo burímákáúnîþ imónîþorini. Ámi wo áamá símímanjínîþ inîþorini. Ámi wo apurí

nþipþika waríþþíníþ ímóníþoríni. ⁸ Awaú awaú awa woni woni þwé wé wíúmí dánþ wo ero wará nþíni síþwíni nírómixa ugáfáwaríni. Ikwáwíyirani, árþwíyirani, bi þíni mþwiárf aníþf miní re níra waríþfáríni, “Áminá Gorixo, o enþ eániþf áamá woyáþi tñni xixeni mimóníþoríni. Eníná dání þwearí ríná síni þwearí rþwéná aníþf þwearí enþoríni. Xewíni xegf bi ímóníþoríni. Aga xegf bi ímóníþoríni. Oyþ, aga xegf bi ímóníþoríni.” ⁹ Íníná e níra nuro íkwiaþwé anamí þweaþomi, aníþf ímóníþomi seáyþ e umero wé íkwiaþwéyo uþwíráríro yayþ wíro éaná ¹⁰ áamá áminá 24 ímóníþfá míðmíðdáni éf þweagfáwa íkwiaþwé anamí þweaþomi nupþkínímearo wíþf amínaþwé síþá gorf tñni ímixíníþþi níþíróro xío tþþf e nímoauróná re uraríþfáríni, ¹¹ “Nef Ámináoxi ímóníþi Nwþáoxi ímóníþi enoxíni, amíþi níni enþþi ímixíþoxi, ayþ joxíþíni. Níþíni þíþimi dání marfáþi, joxi simóníþþimi dáníni ímóníþi apimi dání eni síni ímóníþi enþ enaþi náni áamá níni joxi seáyþ e rímero wé íkwiaþwéyo ríþwíráríro ‘Enþ wíárf níþúróri eániþoxi, ayþ joxíþíni.’ ríþíro síþaxoxíþíni.” raríþfáríni.

5

Jono bþkwé wina nítamínímáná weþaþi wíniþf náníþíni.

¹ Íkwiaþwénamí éf þweaþo wé náú tñni bþkwé xopemíxíníþf wina —Anamí xegf rþwamíþf neániþfíná íníþwámíni eániþi seáyþ rþwámíni eániþi enþnaríni. Míxþ níþínímáná tamíxaríþf wé wíúmí dánþ biaú tñni íkíyíþfíníþf

yáriníjínariní. Ana íkwianwínami éf ηweaηo íá xiríηagi síηwí níwínirí ² ámi síηwí wínfáyf wíníηanigíní. Aníñajf wo ríaiwá ení tñní re raríηagi wíníηanigíní, “Wé róníηf imóníηf go ananí bíkwí ana tamíxíníjípí araríkimí nerí parípaxí imóníní?” raríηagi wíníηanigíní. ³ O ríaiwá e raríηagi aí aníñami ηweagfáyíraní, xwíárimí ηweagfáyíraní, xwíárimí ínímí ηweagfáyíraní, wo bíkwí xopemíxíníηf ana parípaxíraní, ínímí síηwí wínípaxíraní, wo mimóníní. ⁴ Nioní ámá wé róníηf imóníηf wo bíkwí ana níparírí ínímí síηwí wínípaxí imóníηf wo nání pífá megínáríagí síηwí níwínirí nání nioní ηwí píyí wírínaríná ⁵ ámíná e ηweagfáyí wo re níriníinigíní, “Joxí ηwí meapaní. Aríá eí. Raioníníηf imóníηo —O xiáwo íríηo Judaoyá gwí axírímí dání eweaηoríní. Míxí ináyí Depitoyá xwíá piaxíyo dání iwiaroηoríní. O Goríxo tñní xepíxepá níróniro míxí inígíáyo ríxa xopírárí wíηo enagi nání bíkwí anamí tamíxíníjípí ananí araríkimí nerí parípaxíríní.” níriníinigíní.

Jono sipísipí miá womí wíníηf náníríní.

⁶ Nioní weníηf éáyf wíníηanigíní. Sipísipí miá wo —O ámá píkgíóníηf imóníηoríní. Síwaní wé wífúmí dání waú erí síηwí wé wífúmí dání waú — Síηwí apí Goríxoyá kwíyí wé wífúmí dání waú xíto xwíá níríminí wáríjípí náníríní. Síηwí apí anírí enoríní. O ámínáyí ákíηá pánaunáná díηf tññf imónígíá waú waú íkwianwína tññf e mídímídání ηweaηáná xewaníηo íkwianwína tññf e éf roηagi wíníηanigíní. ⁷ O nuri bíkwí íkwianwínami ηweaηoyá wé náúmíní xiríηína urápáná re

enñinigini. ⁸ Dññf tññf imónigfá waú waú awa tññf áminá 24 e niñweaxa pugfáwa —Awa woni woni kitá íá xiriro íkfá dífá rífá yeáaná dññf nanf eaarñf bñ pñrerixf sññá gorf tññf imixiniñyo magwf xeáñiniñfpi —Apñ ámá Gorixoyá imónigfáyf xwiyfá xfomi rññmñfi wiarigfápñññ. Apñ íá xiriro yarigfáwa tññf sipñsipñfi miaó tññf e nupñkññimearo ⁹ sonf sññf bñ nññróná re urigfawixini, “Joxñ rññkíáná dññf nupeirññpimi dánñ ámá íwf nánñ gwññññf ñweagfáyf Gorixoyá imónipññfá nánñ roayñññññ. E nerññá ámá gwñfi wññf wññf niyonñ dánñ wñyo roayññññ pññé mñkf xixegñññ rariññfá niyonñ dánñyf wñyo roayññññ wará xixegñññ ñññfá niyonñ dánñ wñyo roayññññ wñ e wñ e gwñfi mónigfá niyonñ dánñ wñyo roayññññ enñ enagñ nánñ bñkwñfi mññf rñññññna ananñ nurápñññ tamixiniñfpi ararñkñmñfi epaxoxñññ. ¹⁰ Ámá joxñ roayññññyf negñ Ñwñáoyá xwioxñño ñweapññfá nánñ wimixirñfi xfoyá apaxñpánññf imónigfáyf o tññf e ananñ páwiarigfápa ayf enñ páwipaxñfi imónipññfá nánñ wimixirñfi éñ enagñ nánñ ayf seáyñfi e nimónññro xwñfá tñño umenñweapññññññ.” Sonñf sññf nñññññá e rññfawixini.

Sipñsipñfi miáomi seáyñfi e umegfá nánñññññ.

¹¹ Nionñfi ámñfi wenñññf éáyñfi wññññññññññ. Íkwianñwññna tñññf dñññf tñññf imónigfá awaú awaú tñññf áminá 24 e niñweaxa pugfáwa tñññf áwñññfi e ñweañññá aññññññf dñññf nññmoriñfi íá ropaxñfi marñññfi, aga ayá wñfi dñññf mññmopaxññyf mññdññmñdánñfi xapñxapñfi nññmudññmoro aga mññrónáñññññññfá nññwññññññfi wigñfi manñfi tñññf sonñfi rariññññññfá arññfi

wiŋanigíní. ¹² Sonjé níríróná enjé t́níní re raríŋagíá arfá wiŋanigíní, “Sipísipí miá pikigíto, áamá níní ‘Seáyí e nimónírí neamenŋeapaxoxí, ayf joxíríní.’ uríro ‘Amípí wí mimúropaxoxí, ayf joxíríní.’ uríro ‘Pí pí níjítá enjé nání dínjé aumaúmí inípaxoxí, ayf joxíríní.’ uríro ‘Enjé wiárf nímurorí eáníŋoxí, ayf joxíríní.’ uríro wé íkwianŋwíyo uŋwiráríro seáyí émí umero yayf umero epaxoríní.” E raríŋagíá arfá níwirí ¹³ ámi amípí dínjé t́ŋjé x́to imíxínjé, anjínami ŋweagfáyíraní, xwfarímí ŋweagfáyíraní, xwfarímí ínímí ŋweagfáyíraní, rawírawáyo ŋweanfyíraní, pí pí ayo enjépiraní, níní sonjé níríróná re raríŋagíá arfá wiŋanigíní, “Íkwianŋwínami éf ŋweanjo t́níní sipísipí miáó t́níní seáyí émí umepaxf imónírí wé íkwianŋwíyo uŋwirárípaxf imónírí seáyí e umfeyoapaxf imónírí seáyí e níneaimónírí neamenŋeapaxf imónírí egfíwaú enjagí nání aníŋjé minf e e néra úwanígíní.” raríŋagíá arfá níwirí ¹⁴ dínjé t́ŋjé imónígíá awaú awaú “Nepa e imónífwínígíní.” rayaríŋagíá arfá níwirí ámíná ²⁴ imónígíáyf awaúmí nupfínímearo seáyí e umearíŋagíá wíníŋanigíní.

6

Sipísipí miáó b́kwínami tamíxíníjípí araríkímí enjé náníríní.

¹ Nioní sipísipí miáó b́kwínami tamíxíníjípí wé ẃúmí dánjé waú enjé b́ arfíkíagí níwíníríná dínjé t́ŋjé imónígíá waú waú awa wo akíríwíníjípí níwíníríná “Eíní.” raríŋagí arfá níwirí ² weníŋjé

éáyí wínṅanigìní. Osí apíá wení wo wínṅanigìní. Osomí seáyí e xenweaṅo éwaikí bá fá nìxìrìrì ṅweaṅagí wínṅanigìní. Amínanṅwí ámá mìxí nínìrìná xopìrárí wíomí wiarìgíáyí wína omí mìní wíáná o xopìrárí winṅo yapí nímónìrì ámáyo xopìrárí wíamìgìnírì úagí wínṅanigìní.

³ Bìkwínamí tamìxìníṅṅí ámí bí sipìsipí miáo aríkiáná díní tṅí imónìgíá wáú wáú awa ámí wo “Eíní.” rarìṅagí aríá nìwirìná wínṅanigìní.

⁴ Osí ámí wo, ayíá rìṅo úagí nìwínìrì Gorìxo xe osomí xenweaṅo ámá xwíárími nìwayìrónìro awayiní ṅweagíáyí mìxí níkwínaroro wíwíní pìpìkímí iníírixìnírì owíwapìyinìrì síṅwí wínarìṅagí nìwínìrì e emìnírì waríá kirá mìxí nání sepiá bá mìní wiowáríagí wínṅanigìní.

⁵ Bìkwínamí tamìxìníṅṅí ámí bí aríkiáná díní tṅí imónìgíá wáú wáú awa ámí wo “Eíní.” rarìṅagí aríá nìwirìná wenìṅí éáyí wínṅanigìní. Osí úrapí pìpíó oṅí wo wínṅanigìní. Osomí seáyí e xenweaṅo ámáyo aiwá onímíápiá nìwiayìrì aí nìgwí xwé urìrápímí winíá nání síkeríá bí fá nìxìrìmáná xenweaṅagí wínṅanigìní.

⁶ Manípínìṅṅí imónìṅṅí bí díní tṅí imónìgíá wáú wáú awamí áwínímí dání re rarìṅagí aríá winṅanigìní, “Wití aiwá síxí aga onímíáwá nání xegí nìgwí rìpì roṅíwárìní. Ámá síá wìyimí omìṅí ríá tṅí neríá nìgwí meaarìgíápi tṅí xìxèní imónìṅṅíwárìní. Barí aiwá síxí aga onímíá wíxáú wá nání xegí nìgwí axìpì wení. Joxí wití aiwá tṅí barí aiwá tṅí xwìríá ikìxéáná xegí nìgwípi seáyí e imónìnía eṅagí aiwí wainí uraxí

t̄f̄ni ík̄f̄á sogw̄f̄ ḡiris̄f̄ im̄x̄ar̄iḡf̄ápi t̄f̄ni n̄áni n̄igw̄f̄ seáȳi e ron̄iḡin̄r̄i xw̄ir̄f̄á mik̄ix̄epani.” rariñaḡi ar̄f̄á wiñaniḡin̄i.

⁷ B̄ikw̄f̄nam̄i tam̄x̄in̄iñf̄i ám̄i bi ar̄f̄k̄iáná d̄iñf̄ t̄f̄ñf̄ imón̄iḡf̄á yoparo “Ēini.” rariñaḡi ar̄f̄á n̄iwir̄f̄ná ⁸ wen̄iñf̄i éáȳf̄ wiñiñaniḡin̄i. Os̄f̄ siyó r̄iñf̄ wo wiñiñaniḡin̄i. Osomi xen̄weaño —O xeḡf̄ yōf̄ P̄iyoȳi w̄r̄r̄in̄iñor̄in̄i. O xen̄weañaḡi wiñiñaniḡin̄i. P̄iyiñf̄ Siw̄í An̄f̄yo Wárariñoȳi r̄in̄iño nawín̄i r̄f̄w̄f̄m̄n̄i n̄ixen̄weámáná war̄iñaḡf̄i wiñiñaniḡin̄i. Gor̄ixo awaú ámá xw̄f̄á r̄r̄í n̄r̄ím̄n̄i biaú biaú imón̄iḡf̄á bim̄i n̄p̄ik̄ir̄iná xe mix̄f̄ n̄áni n̄iw̄iwap̄iyiri p̄ip̄ik̄ím̄f̄ eri aiwá n̄áni d̄f̄w̄f̄ n̄iwim̄ix̄iri p̄ip̄ik̄ím̄f̄ eri s̄m̄iár̄f̄ n̄iwiri p̄ip̄ik̄ím̄f̄ eri s̄w̄í saȳf̄ oroan̄f̄poȳin̄r̄i n̄iwim̄ix̄iri p̄ip̄ik̄ím̄f̄ eri éisix̄in̄r̄i s̄iñw̄f̄ wiñowár̄f̄aḡi wiñiñaniḡin̄i.

⁹ B̄ikw̄f̄nam̄i tam̄x̄in̄iñf̄i ám̄i bi ar̄f̄k̄iáná nioni wen̄iñf̄i éáȳf̄ wiñiñaniḡin̄i. R̄id̄iyowá n̄áni ír̄áf̄ noa peyin̄iñf̄yo ín̄im̄i ámá xw̄iȳf̄á Gor̄ixoyá wáf̄ ur̄imero Jisaso uréwap̄iyiñf̄p̄i an̄iñf̄ min̄f̄ x̄f̄d̄iro yariñaḡf̄a n̄áni p̄ik̄iḡf̄áȳf̄yá d̄iñf̄ȳf̄ ín̄im̄i e yariñaḡf̄a wiñiñaniḡin̄i. ¹⁰ Aȳf̄ en̄f̄ t̄f̄ni re urariñaḡf̄a ar̄f̄á wiñaniḡin̄i, “Ám̄ináox̄in̄i, aga xeḡf̄ bi imón̄r̄i nepax̄iñf̄ imón̄r̄i en̄ox̄in̄i, s̄f̄á arar̄íná sip̄í neaik̄ár̄f̄á xw̄f̄áyo ñweaḡf̄áyo p̄ir̄f̄ mu-mamó ner̄i nene neap̄ik̄iḡf̄á n̄áni en̄f̄ m̄imeá ner̄i kikīf̄á er̄f̄ár̄in̄i?” urariñaḡf̄a ar̄f̄á n̄iwir̄i ¹¹ n̄iyoni wom̄n̄i wom̄n̄i rap̄irap̄f̄ ap̄f̄á wen̄f̄ sepiá wú yín̄p̄r̄i n̄áni m̄in̄i n̄iwir̄i re urariñaḡi ar̄f̄á wiñaniḡin̄i, “Seȳf̄né bi on̄imiápi s̄ini wen̄iñf̄ nero kikīf̄á ñweá̄r̄ix̄in̄i. Seȳf̄né seap̄ik̄í̄f̄apa ámá ápo

Gor̄ixoyá x̄in̄áiwán̄n̄j̄ imón̄iro seḡf̄ sér̄ix̄f̄meá imón̄iro eḡf̄á w̄in̄yo en̄i xe p̄k̄l̄r̄ix̄in̄r̄i yai-w̄in̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i p̄kip̄r̄f̄e nán̄i wen̄n̄j̄ ner̄i ηweá̄r̄ix̄in̄i.” urar̄n̄j̄aḡi ar̄f̄á w̄in̄janiḡin̄i.

¹² B̄ikw̄n̄am̄i tam̄x̄in̄n̄j̄ ámi b̄i ar̄f̄k̄iáná wen̄n̄j̄ éáȳf̄ w̄in̄n̄janiḡin̄i. Pobon̄f̄ aȳikw̄f̄ mé er̄i sogw̄f̄ man̄f̄ p̄p̄f̄ó wár̄r̄i emá x̄f̄á aȳf̄á n̄ir̄r̄f̄n̄á raḡf̄ pwar̄n̄j̄p̄án̄n̄j̄ r̄ir̄i ¹³ sin̄j̄ an̄j̄ p̄r̄f̄yo dán̄i n̄ir̄wóm̄ioar̄f̄n̄á ík̄f̄á pik̄f̄ sogw̄f̄ sin̄i yóf̄ meñáná r̄f̄w̄ip̄i k̄k̄d̄im̄f̄ éáná piéroar̄n̄j̄pa ax̄f̄p̄i e piéror̄i ¹⁴ an̄j̄ p̄r̄f̄ íkw̄f̄ w̄in̄án̄n̄j̄ áw̄in̄i e nax̄inowár̄in̄imáná m̄id̄m̄idán̄i n̄ixopéga ur̄i d̄f̄w̄f̄ n̄f̄n̄i t̄n̄i p̄r̄n̄j̄w̄f̄ n̄f̄n̄i t̄n̄i x̄ám̄i imón̄n̄j̄e dán̄i n̄ixoȳf̄p̄iga nur̄i ámi w̄i e imón̄r̄i yar̄n̄j̄aḡi n̄iw̄in̄r̄i ¹⁵ xw̄f̄áyo dán̄j̄ m̄ix̄f̄ in̄áȳf̄ t̄n̄i ámá w̄iyo seáȳf̄ e wimón̄iḡf̄áȳf̄ t̄n̄i poris̄f̄yo seáȳf̄ e wimón̄iḡf̄áȳf̄ t̄n̄i ámá am̄ip̄i w̄i m̄imúrón̄iḡf̄áȳf̄ t̄n̄i ámá xwér̄ixa imón̄iḡf̄áȳf̄ t̄n̄i ámá kod̄ireak̄f̄ nero x̄in̄áiwán̄n̄j̄ nimón̄r̄i om̄n̄j̄ w̄iwar̄iḡf̄á n̄f̄n̄iȳf̄ t̄n̄i ámá wiḡf̄ om̄n̄j̄f̄n̄i yar̄iḡf̄áȳf̄ t̄n̄i wiwan̄n̄j̄ȳf̄ s̄f̄n̄á óf̄yo p̄f̄n̄i ηwearo d̄f̄w̄f̄ s̄f̄n̄á t̄n̄i en̄j̄ yimáron̄j̄m̄i p̄f̄n̄i ηwearo yar̄n̄j̄aḡf̄a w̄in̄n̄janiḡin̄i. ¹⁶ E nero d̄f̄w̄f̄yo t̄n̄i s̄f̄n̄áyo t̄n̄i re urar̄n̄j̄aḡf̄a w̄in̄n̄janiḡin̄i, “S̄f̄n̄á t̄iȳf̄né, d̄f̄w̄f̄ t̄iȳf̄né, anan̄i seáȳf̄ e neāk̄war̄imōi. Íkw̄ian̄w̄n̄am̄i éf̄ ηweano s̄n̄j̄w̄f̄ nean̄r̄i sip̄sip̄f̄ miáo wik̄f̄ neaón̄n̄j̄p̄i p̄r̄f̄ neamamori en̄iḡin̄r̄i r̄it̄f̄ neatei. ¹⁷ S̄f̄á s̄p̄iȳf̄, s̄f̄á awaú wik̄f̄ neaón̄iḡf̄i en̄j̄aḡi nán̄i p̄r̄f̄ neamamop̄s̄f̄iȳf̄ r̄ixa nimón̄n̄i en̄j̄aḡi nán̄i rar̄n̄j̄w̄in̄i. Apimi gone múropax̄f̄ imón̄n̄j̄w̄in̄i? Oweoi.” rar̄n̄j̄aḡf̄a ar̄f̄á w̄in̄janiḡin̄i.

7

Isireriyí 144,000 egfáyo ipíríá eagfá nánìrìni.

¹ Apì e nìwínárìmáná aṅfínají waú waú xwíá sírífí biaú biaú imoní midímídánì e éf nìroro imìṅf xwíáyoranì, rawírawáyoranì, íkíá wíyoranì, mepa oenìrì imìṅf apiaú apiaú imoṅe barìṅpì nìpìroro ronagfá nìwìnìrì ² aṅfínají ámì wo ipíríá Nwíá anìṅf sìní imónìṅoyá nánì ìkwíroarìgíápì nìmaxìrìmì sogwí weaparìṅmì dánì nìpeyirì aṅfínají Gorìxo xe xwíárí tñnì rawírawá tñnì xwíá íkìxéfrìxìnìrì sìnṅwí wìnìṅf waú waú awamì eṅf tñnì ríaiwá nurìríná ³ áxémá nìwìrì re urìṅnìgìṅnì, “None negí Gorìxoyá ámá xegí xewaxomì dìṅf nìwìkwíroro nánì xìnáíwánìṅf nìmónìro omìṅf wìiarìgíáyo sìnì ipíríá mimáyo mìweapa eṅáná xámì xwíá tñnì rawírawá tñnì íkíá tñnì xwíá mikìxepa époyì.” urarìṅagí aríá nìwìrì ⁴ ayí rìpì enì rìnarìṅagfá aríá wìṅanìgìṅnì, “Ámá Gorìxoyá ipíríá weáfá nínì, 144,000 egfáyí, ayí Isireriyí gwí rìrì rìrì imónìgíá nìyonì dáníyìrìni. ⁵ Xiáwo írìṅo Judaoyárimì dání 12,000 ipíríá earo xiáwo írìṅo Gatoyárimì dání 12,000 ipíríá earo Rubenoyárimì dání 12,000 ipíríá earo ⁶ Asaoyárimì dání 12,000 ipíríá earo Napítaraioyárimì dání 12,000 ipíríá earo Manasaoyárimì dání 12,000 ipíríá earo ⁷ Simionoyárimì dání 12,000 ipíríá earo Ripaioyárimì dání 12,000 ipíríá earo Isakaoyárimì dání 12,000 ipíríá earo ⁸ Seburanoyárimì dání 12,000 ipíríá earo Josepoyárimì dání 12,000 ipíríá earo

Bejìmanoyárímì dájí 12,000 ipíríá earo egfáyí ayí apírínì.” rìnarìṅagá aríá wìṅanìṅfí.

Ámá íá mìropaxí wí Gorìxomì yayí wìgíá nánìrìṅfí.

⁹ Aríá e nìwíárìmáná wenìṅfí éáyí wìṅanìṅfí. Ámá ayá wí mìrónárìṅagí wìṅanìṅfí. Dìṅfí nìmorì íá ropaxí mìmónìṅfíyírínì. Ayí ámá gwí xìxegíṅfí imónìṅfí nìyonì dájíyírínì. Gwí wírí wírí xìxegíṅfí imónìṅfíyóranì, wará xìxegíṅfí írìṅfíyóranì, píné xìxegíṅfí rarìṅfíyóranì, ayo nìyonì dájíyí wí axí e nìmìrónárìro rapìrapí apíá wení nìyínìmáná íkwianṅwína t́nì sipìsipí miáo t́nì agwírìwámìṅfí t́ṅfí e yayí nìwìṅfíro nánì soná ìwí íá nìxìrìro ¹⁰ meṅfí nìrìróná eṅfí t́nì re rarìṅagá wìṅanìṅfí, “Gorìxo, íkwianṅwínamì éfí ṅweṅfí ro t́nì sipìsipí miá ro t́nì yeáyí neayimìxemeáfíwaurìṅfí.” ráná ¹¹ íkwianṅwína t́nì áminá 24 e nìṅweaxa pugfáwa t́nì dájí t́ṅfí imónìṅfí awaú awaú t́nì áwìṅfí e eṅáná aṅfínají mídìmídánì xapìxapí nìmudfímore rogíáyí íkwianṅwínamì sfmìmanṅfíwámìṅfí nìpífkínìmearo Gorìxomì yayí numeróná ¹² re rarìṅagá aríá wìṅanìṅfí, “Rìpí aga nepa imónìṅfí. Negí Gorìxo yayí umepaxo imónìṅfí seáyí émi umepaxo imónìṅfí nìṅfí nánì dájí aumaúmí inìpaxo imónìṅfí yayí wìpaxo imónìṅfí weyí umearìpaxo imónìṅfí seáyí e nìneaimónìṅfí neameṅweapaxo imónìṅfí eṅfí sìxí eánìpaxo imónìṅfí eno eṅagí nánì anìṅfí miní íníná e e néra úwanìṅfí. Nepa xìxeni e imónìṅfíwìṅfíṅfí.” rarìṅagá wìṅanìṅfí.

Rapirapí ragí sipísipí miáoyáyo igfá eáfáyf nánirini.

¹³ Siñwí e winaríná áminá e niñweaxa pugfáwa wo re níriniñigini, “Ámá rapirapí apfá wení niyínimáná re rogfá tiyf giyfiriní? Gimi dání bfáyiriní? Joxi nijfáraní?” nírifagi

¹⁴ nioní re uriniganini, “Oweoi, ápoxini nijfáriní.” urifagi o re níriniñigini, “Ámá tiyf xeaniñf xwíarími bí tñi xixeni mimónf seáyf e imóniñf wímeañpimi dání bfáyiriní. Wigf rapirapí ragí sipísipí miáoyáyo igfá eáná apfá wení imóniñfirini.

¹⁵ Ayínáni Gorixoyá íkwianwfnami sñmimanñmí dání éf niroxo xegf añf ñwáf riwámi dání ikwáwiyirani, áríwiyirani, Gorixoyá apaxfpánñf imónigfáyf wiirigfápa axfp wiirigfáriní. Íkwianwfnami éf ñweaño anñf sñmanwfnññf yeáyf wimixinifáriní.

¹⁶ Ámá tiyf ámi bí agwí nání mepa ero iniigf nání mñwinpa ero sogwí xáiwí mñwanpa eri amipí wí wigf waráyo rñmñmenñwfnññf mñweánpa eri enfáriní.

¹⁷ Ayf rípi nánirini. Sipísipí miáo, íkwianwfnami áwini e éf roño sipísipíyo xiáwo píranñf mearñfpa ámá tño axípi nimeríná iniigf sñmññf ayf nñniríná dññf niyimññf imónipfñf nání tññf e nipemeámí unfáriní. Xeaniñf wímeaaríná ñwí eaarigfápi ení Gorixo siñwirixf nñni kwíkwírmf winfáriní.” níriniñigini.

8

Sipísipí miáo bikwíyo tamixiníñf yoparfpi arñkññf nánirini.

¹ Bìkwínamì tamixiniŋf yoparípi arfkiáná re imóníagi winiŋanigini. Anínamì ŋiŋifá nimónáriri bî onímiápi e nemáná enáná ² anínejf Gorixoyá agwíriwámìni rogíá wé wíúmi dánf waú imónígíawamì pékákí wé wíúmi dánf waú wíagi winiŋanigini.

³ Anínejf ámi wo pírerixí síŋá gorí tñni imixiniŋf wina fá nixiriŋmì nibiri íráf síŋá gorí tñni imixiniŋpi tñf e —Apì ikwianŋwínamì agwíriwámìni oníŋpíriŋni. Apì tñf e éf róaná xwíyíá áamá Gorixoyá imónígíá níníyí xíomì ririŋmí wiarígíápi —Apì íráfyo nanwí ridiyowá yarígíáŋniŋf weníŋpíriŋni. Apì tñni nawíni ríá oikeaáriŋni íkíá díá ríá yeááná dñf naní eaariŋf xwé bî mîni wíagi ⁴ anínejf e ríá ikeaáraná xegí wéyo dání íkíá díápiyá sinadiŋf tñni áamá Gorixoyá imónígíá xíomì yaríŋf wigíápi tñni nawíni xíó síŋwí aníŋe peyíagi nioní síŋwí niwiniŋni ⁵ anínejf pírerixí síŋá gorí tñni imixiniŋfina ámi nimeari ríkwamíŋf íráfyo weníŋpi níxerí pírerixíŋnamì magwí níyárimáná xwíáyo mamówáriŋniŋni. Mamówáraná akiriwí riri ikaxí riri ápiaŋwí ókiri poboní eri éagi winiŋanigini.

Anínejf waú waú pékákí ríagíá nániriŋni.

⁶ Anínejf wé wíúmi dánf waú, pékákí wa tñni xixeni xirígíáwa pékákí raníro nání nimixáriŋmáná ⁷ wo iwamíó pékákí ráná re eníŋigini. Anínaíkí tñni ríá tñni ragí tñni nawíni xwíáyo piéroáná xwíá níriŋni biaú bî eníŋpí bîbimi eníyí amípí ríá nínowáriŋfina ará níní niniŋni aí íkíá oriwámì dánini nepearíagi winiŋanigini.

8 Anṅnájf ámi wo pékákf ráná re éagf wìnṅanigìní. Bì dṳwṳf mṅṅf xwé ápiáwṳf wearṅṅpṳnṅṅf imónṅṅpṳf rawṳrawáyo mamówárṳnáná rawṳrawá nṳnṳ biaú bṳ imónṅṅpṳf bṳbṳ apṳ nṳpṳnṳ ragṳ imónṳrṳ 9 naṅwṳ amṳpṳ rawṳrawáyo yarṳṅṳyṳf nṳnṳ biaú bṳ eṅṳpṳ bṳbṳ pṳyṳf erṳ ewé amṳpṳ rawṳrawáyo warṳṅṳyṳf nṳnṳ biaú bṳ eṅṳpṳ bṳbṳ xwṳrṳfá ikṳxénṳrṳ éagf wìnṅanigìní.

10-11 Anṅnájf ámi wo pékákf ráná re éagf wìnṅanigìní. Siṅf xwé wo —O xegṳf yoṳf Yíkṳf Yarṳṅoyṳf rṳnṳṅorṳnṳ. O uyṳwṳf wṳrṳf ápiáwṳf nṳwerṳnṅṅf anṅnamṳf dánṳ nṳpiérorṳnṳ iniṅṅf wearṅṅyṳf tṳnṳ simṅṅf meaarṅṅyṳf tṳnṳ nṳnṳ biaú bṳ imónṅṅyṳf bṳbimṳ piéróáná apṳ nṳpṳnṳ yíkṳf imónṅṅnigìní. Ámá iniṅṅf apimṳf nṳnṳróná yíkṳf imónṅṅagṳf nánṳ obaxṳf péagṳfa wìnṅanigìní.

12 Anṅnájf ámi wo pékákf ráná re éagf wìnṅanigìní. Sogwṳf pṳrṳf rakínṳrṳf emá pṳrṳf rakínṳrṳf siṅf pṳrṳf rakínṳrṳf éagf nánṳ ikwáwiyíná biaú bṳ imónṅṅpṳf bṳbimṳ dánṳ sṳfá nṳyinárṳrṳf sogwṳf manṳpa erṳ árṳwiyíná biaú bṳ imónṅṅpṳf bṳbimṳ dánṳ enṳ sṳfá nṳyinárṳrṳf emá tṳnṳ siṅf tṳnṳ wfá mókpa erṳ éagf wìnṅanigìní.

13 Nionṳf ámi wenṅṅf éáyṳf apurṳf wo anṅ pṳrṳnamṳf ayá áwṳnṳyo nṳpurṳnṳf eṅf tṳnṳf re rarṳṅagṳf arṳfá wiṅanigìní, “Ine, anṅnájf awa waú wo yoparowa, rṳxa pékákf nṳrṳpṳrṳf nánṳf imónṅṅoi. Awa ráná ámá xwṳfáyo ṅweagṳfáyo wímeanṳpṳf nánṳf ine! Ine!” rarṳṅagṳf arṳfá wiṅanigìní.

9

Anṅnájf awaú awaú pékákf nṳrṳmáná eṅáná

ámí wo ríńf náníriní.

1 Anínají pékákí xirígááyí yoparf wau wo awayá wo pékákí ráná nioní siní anínami dání piéroní wo xwíámi wenagí níwíníri sinomi sirírikí yoparf bí mimóníńfyi nání kípí wíagí

2 o nurí sirírikí yoparf bí mimóníńfyi íkwíáná re éagí wíníńanigíni. Sńwirfá rfá xwé bimi ronípimi dání awímíńfíníńf nítrfná sirírikí ayimí dání peyíagí wíníńanigíni. Peyíáná sogwí íkwapíní mearí agwíníńf tárńagí nání aní pírí sńjání mepa erí yarfná wíníńanigíni.

3 Áxwaxí sńwirfá apimi dání peyeamiarńagí wíníńanigíni. Wáre xwíáyo enípi sidíńf warńípa áxwaxí api ení xe wáreníńf sidíńf opaxí imóníwínigíni Gorińo sńwí níwíníri

4 áxwaxí apimi ńwí ikaxí re urínfagí wíníńanigíni, “Ará tńí ikfá tńí amípi sowíníńf imóníńfpi tńí nńńrí kíńf mípímíxípaní. E nerí aí ámá Gorińoyá mimónípa nero nání xegí ipírfa meánígfáyo ananí xwírfa ikíxéfríxíni.” urínfagí níwíníri

5 ámá ayo xwírfa níkíxerfná xe píkífríxíni sńwí mńwíní nerí rfníńf bí —Rfníńf áxwaxí ayí wiarńípi wáre ámáyo sidíńf óáná rfníńf winarńípi, ayí axpfníńf imóníńfpiríni. Rfníńf apíni níwia warfná xe emá wé wú núní pwéwínigíni sńwí wínfagí wíníńanigíni.

6 Áxwaxí api ámá rfníńf ayíkwí mńwinípa yarfná ríxa “Opémíni.” níwimóníro íkfníńf sípi níwiníro “Aríge nerfná péminíréni?” níyaiwíro aiwí íná wí nípepaxí imónípfrfámani.

7 Áxwaxí ayí osí ámá míxí nání nímeámí nurfná níkfníńfíníńf yimároarígfápa imóníńagfa

n̄iw̄in̄r̄i wiḡ m̄iñ̄yo amin̄an̄w̄f̄ s̄ñ̄á gor̄f̄ t̄ñ̄i im̄ix̄in̄iñ̄n̄án̄iñ̄f̄ d̄f̄k̄in̄iro s̄m̄iman̄ñ̄f̄ áma s̄m̄iman̄ñ̄f̄ in̄iro ⁸ wiḡf̄ d̄f̄a sepiá ap̄ix̄f̄ w̄iwayán̄iñ̄f̄ wero wiḡf̄ siwan̄ñ̄f̄ pus̄f̄ saȳf̄ raion̄f̄ȳi r̄in̄iñ̄ȳf̄yá siwan̄ñ̄f̄ wero ⁹ agw̄r̄iwám̄in̄i nik̄ñ̄iñ̄f̄ kapá t̄ñ̄i im̄ix̄in̄iñ̄n̄án̄iñ̄f̄ ñw̄r̄ár̄in̄iro en̄aḡf̄a w̄in̄iñ̄aniḡñ̄i. Iw̄f̄ wiḡf̄ n̄ip̄p̄ka nuróná rar̄iñ̄f̄p̄i, aȳf̄ os̄f̄ obax̄f̄ m̄ix̄f̄ n̄án̄i n̄imeám̄i nur̄f̄ná rar̄iñ̄f̄pa r̄r̄i os̄f̄ kar̄f̄ obax̄f̄ m̄ix̄f̄ n̄án̄i níropém̄i nur̄f̄ná rar̄iñ̄f̄pa r̄r̄i yar̄iñ̄aḡi w̄in̄iñ̄aniḡñ̄i. ¹⁰ Wiḡf̄ ikwém̄iñ̄f̄yi wáré sid̄iñ̄f̄ war̄iñ̄f̄ȳin̄iñ̄f̄ imón̄iñ̄aḡi w̄in̄iñ̄aniḡñ̄i. Ámáyo emá wé wúm̄i r̄ñ̄iñ̄f̄ wipax̄f̄ imón̄ip̄r̄f̄áyi aȳf̄ wiḡf̄ ikwém̄iñ̄f̄yo dán̄i sid̄iñ̄f̄ war̄iḡf̄áyir̄ñ̄i. ¹¹ M̄ix̄f̄ in̄áyf̄ áxwax̄f̄ ayo seáȳi e n̄iwimón̄r̄i umen̄weañ̄o, aȳf̄ an̄ñ̄aj̄f̄ sir̄r̄ik̄f̄ yoparf̄ b̄i mimón̄iñ̄f̄yim̄i men̄weañ̄or̄ñ̄i. O xeḡf̄ yōf̄ Xib̄r̄uȳf̄ p̄ñé t̄ñ̄i n̄ir̄r̄f̄ná Abadonoȳf̄ rar̄iḡf̄or̄ñ̄i. Ḡirik̄iȳf̄ p̄ñé t̄ñ̄i n̄ir̄r̄f̄ná Aporiyonoȳf̄ rar̄iḡf̄or̄ñ̄i. Yōf̄ n̄ip̄iaún̄i m̄f̄k̄f̄ aȳf̄ o ir̄ik̄iar̄iñ̄o en̄aḡi n̄án̄r̄ñ̄i.

¹² R̄f̄w̄f̄yo wímean̄f̄p̄i n̄án̄i “Ine” biaú b̄i r̄f̄f̄p̄i b̄i r̄ixa ap̄i wímean̄ñ̄i. Biaú apim̄i r̄f̄w̄f̄yo imón̄ñ̄f̄piaú sin̄r̄ñ̄i.

An̄ñ̄aj̄f̄ awa yoparo t̄ñ̄o pékák̄f̄ r̄iñ̄f̄ n̄án̄r̄ñ̄i.

¹³ An̄ñ̄aj̄f̄ pékák̄f̄ x̄ir̄iḡf̄a awa yoparo t̄ñ̄o pékák̄f̄ ráná íráf̄ s̄ñ̄á gor̄f̄ t̄ñ̄i im̄ix̄in̄iñ̄f̄ Gor̄ixoyá s̄m̄iman̄ñ̄f̄m̄in̄i on̄iñ̄f̄piyá siwan̄ñ̄f̄ biaú biaú t̄ñ̄f̄ e dán̄i man̄ñ̄f̄ b̄i n̄ir̄ñ̄r̄f̄ná ¹⁴ an̄ñ̄aj̄f̄ pékák̄f̄ f̄a x̄ir̄iḡf̄a yoparo t̄ñ̄om̄i re urar̄iñ̄aḡi ar̄f̄a wiñ̄aniḡñ̄i, “An̄ñ̄aj̄f̄ waú waú iniiḡf̄ Yup̄retis̄i rapáú t̄ñ̄f̄ e gw̄f̄ ñweaḡf̄awam̄i w̄ikweawárei.”

urariŋagí arfá niwiri¹⁵ aŋfnají awaú awaú — Awa rixa xwiogwí o imóniri emá o imóniri sfá ayi imóniri éaná e éfrixiniri wimixáriŋowarini. Awa nuro amá xwfá nirimini ŋweagfáyí biaú bi imónigfá bimi pipikímí epírfá nani wikweawártagi niwini¹⁶ “Amá mixí nani osfyo xenweagfáwa dŋf nímori fá mīropaxí imóniŋoí. Nfni 200,000,000 imónigfáwarini.” rariŋagfá arfá wiŋanigini. ¹⁷ Osí tñi seáyí e xenweagfáyí tñi nioni oriŋá niwini¹⁷ rípninŋf imóniŋagfá wiŋanigini. Seáyí e xenweagfáyí nikfniŋf rfanŋf ayfá riri onagwá weri siyó riri eŋfýf imaniro osí mŋf pusí sayí raionfýf riniŋfýfá mŋfninŋf imóniri osí maŋfyo dáni rfá ápiáwí tñi sŋwirfá tñi sŋá xegf yoí saripá riniŋf rfá sŋf ininŋpí tñi kwíyí ori yariŋagí sŋwí wiŋanigini. ¹⁸ Rfá ápiáwí tñi sŋwirfá tñi sŋá rfá sŋf ininŋpí tñi osfýfá maŋfyo dáni kwíyí omomí nerfná xeaniŋf apiaú api imóniŋfipimi dáni amá nñi biaú bi imónigfá bimi pikiarfagfá wiŋanigini. ¹⁹ Osfýfá sowf sidirfniŋf nimónimáná srfwí sidirí mŋf imóniŋagí nani apimi dáni amáyo pikiarigfá eŋagí nani ayf wigf eŋf eániŋf amá pikipaxí imóniŋfpi maŋfyo dáni imóniri sowfyo dáni imóniri eŋagí wiŋanigini. ²⁰ Amá nñi biaú bi imónigfáyo xeaniŋf apiaú api niwikárfina bfbiaú mīpikífapiaú re egfawixini. Wigf ŋwfá wé tñi imixigfapi peá mīmopa nero imfó dŋf wikwíroarigfapi pñi mīwiárpa ero wigf ŋwfá sŋá gorf tñi imixiro siripá tñi imixiro kapá tñi imixiro aga sŋá tñi imixiro íkfá tñi imixiro

yarìgáfápi —Apì wí sìnṅwí anìrì arfá wirì anṅ erì m+yarìṅfìpìrìnì. Apì anìṅfì miní fà nìxìrìro símí símí e mearìgáfápi pínì mìwiárìpa egfawixìnì. ²¹ Wigí pikíxwiríó néra warìgáfápi t́nì ayáf néra warìgáfápi t́nì f́wí nìga warìgáfápi t́nì f́wí meamearìgáfápi t́nì apì nìpìnì enì ŕf́wímìnì mìmamogfawixìnì.

10

Jono b́kwí onìmiá b́kwí nurápìrì nìṅfì nánìrìnì.

¹ Nionì wenìṅfì éáyí wìnìṅanìgìnì. Anṅnájf enṅ sìxí eánìṅfì ámì wo —O agwí xopìxopí rónìrì xegí mìnṅyò opínagwíá d́kìnìrì nerì xegí símìmanṅfì sogwínìṅfì wíá ókìrì xegí sìkwíyò dánì ŕfá ápiáwínìṅfì werì nemáná anṅnamì dánì weṕnarìṅagì wìnìṅanìgìnì. ² O b́kwí onìmiá parìnìṅfì b́kwí fà nìxìrìrì sisìxìrì nìroríná sìkwí náú rawìrawáyo osaxìrì onamìṅjù xwíáyo osaxìrì nerì nìrómáná ³ pusí sayí xwérìxa raionfýì rìnìṅfì awí nìrìríná ayá wí yaiwiámí m̀ararìṅfìpa enṅ t́nì nìrìmáná enáná akìrìwí wé ẃúmì dánṅfì waú rayìgáfawixìnì. ⁴ Akìrìwí wé ẃúmì dánṅfì waú apì nìrayimáná enáná nionì rìxa ŕfwamìṅfì eámìnìrì yaríná xwíyíá anṅnamì dánì re rìnénapfagì arfá wìnṅanìgìnì, “Xwíyíá akìrìwí wé ẃúmì dánṅfì waú apì nìrìríná ŕfápi ŕfwamìṅfì meapa nerì ínìmì áyá eaárei.” rìnénapfagì arfá nìwirì ⁵ anṅnájf sìkwí sisìxìrì nìroríná rawìrawáyo osaxìrì xwíáyo osaxìrì enagì wìnífáyo wé náú nìmfeyoarì anṅnamì nìmìxìrì ⁶ śṅfá womì dánìṅfì nìrìríná anìṅfì íníná ṅweaṅo t́ṅfì e dánì —O anṅfna imìxìrì

amípi níní e enǵyǵ imíxiri eri xwǵári imíxiri amípi níní e enǵyǵ imíxiri eri rawirawá imíxiri amípi níní e enǵyǵ imíxiri eri enorini. O tǵnǵ e dánǵnǵnǵ anǵnajo re rarǵnagi winǵnaginǵ, “Gorixo ‘E éimiginǵ. E éimiginǵ.’ yaiwiárǵpí sinǵ yómǵnǵ wí nenǵmenǵnoi. ⁷ Anǵnajǵ pékákǵ ǵá xirǵǵáyǵ yoparo pékákǵ rinǵápi tǵnǵná Gorixo enǵná dánǵ dǵnǵ neǵwǵperi yumǵí dǵnǵ ‘E éimiginǵ. E éimiginǵ.’ yaiwiárǵnǵ xegǵ wfá rókiamoagǵáwami —Awa xegǵ xináiwánǵnǵ nimóniro omǵnǵ wiǵagǵáwarini. Awami áwanǵ urǵnǵpí tǵnǵ xixeni axǵpí nenǵárini.” Anǵnajo e rarǵnagi niwiniri ⁸ manǵ anǵnamǵ dánǵ rinénapǵagi arǵá wíápi ámi niriñirǵná re rinénaparǵnagi arǵá winǵnaginǵ, “Joxǵ nuri anǵnajǵ sisǵxirǵ nǵrorǵná rawirawáyo osaxiri xwǵáyo osaxiri neri roǵomǵ bǵkwǵ parǵnǵnǵ ǵá xirǵnǵpǵkwǵ urápei.” rinénaparǵnagi arǵá niwiri ⁹ nioni nuri anǵnajomǵ “Bǵkwǵ onǵmiápiǵkwǵ niápei.” urǵagi o re niriñniginǵ, “Joxǵ nǵnǵrápǵri nei. Nǵnǵrǵná manǵyo awǵí pǵkǵ iniǵǵnǵnǵ nǵsirǵ aiwǵ agwǵyo dánǵ ayǵ yǵkǵ ridunǵnǵnoi.” niriǵagi ¹⁰ nioni bǵkwǵ onǵmiápiǵkwǵ nurápirǵ niriñrǵná gǵ manǵyo ayǵ awǵí pǵkǵ iniǵǵnǵnǵ níagǵ aiwǵ nǵnowárimáná enǵaná gǵ agwǵyo dánǵ yǵkǵ nǵdunǵagi ¹¹ awa re niriǵǵawixini, “Amípi ámá gwǵ wirǵ wǵrǵ obaxǵ imónǵǵáyo wímearǵ ámá axǵ e gwǵ mónǵǵá obaxǵyo wímearǵ xwǵyǵá mǵkǵ xegǵ bi xegǵ bi rarǵǵá obaxǵyo wímearǵ mǵxǵ ináyǵ obaxǵyo wímearǵ enǵápi nánǵ ámi wfá rókiamoǵ.” niriǵǵawixini.

11

Gorìxo imónìṅpí nánì m̀k̀f̀ imónìpìs̀íwáú nánìr̀nì.

¹ Iwamfó yarìgá xoywánìṅf imónìṅf wá ǹniap̀r̀r̀ re ǹr̀ṅ̀nìg̀ǹ, “Joxì ǹwiáp̀ǹmear̀ aǹf̀ Gorìxonì nánì r̀d̀yowá yarìg̀íwám̀ xoywá awá t̀ǹ iwamfó e e ǹera urì r̀d̀yowá nánì ír̀áf̀ oǹṅ̀p̀m̀ iwamfó er̀ ámá ǹb̀ro Gorìxonì yaỳf̀ ǹmear̀g̀áyo íá r̀r̀óm̀f̀ er̀ eì. ² R̀d̀yowá yarìg̀íwám̀ wáwám̀ ‘Xe oeǹ.’ ǹyaiwir̀ iwamfó mepaǹ. Ámá gẁf̀ xenẁỳf̀ wig̀f̀ d̀ṅ̀f̀ t̀ǹ xe éf̀r̀x̀ǹr̀ s̀ṅẁf̀ ẁǹf̀á enag̀f̀ nánì iwamfó mepaǹ. Wig̀f̀ d̀ṅ̀f̀ t̀ǹ neróná emá 42 pwear̀ná aǹf̀ ṅẁf̀ap̀m̀ xórór̀f̀ nero s̀p̀í wikár̀p̀r̀f̀ar̀ǹ. ³ S̀p̀í wikárar̀ná g̀f̀ ámá nioǹ imónìṅp̀ nánì m̀k̀f̀ imónìg̀íwáú xe ẃfá urókiamopax̀f̀ oimóǹp̀ỳǹr̀ s̀ṅẁf̀ ẁǹáná awáú okiỳfá wí miǹf̀ bek̀f̀ wú ǹk̀f̀k̀yìǹmáná s̀fá 1,260 imónìṅỳf̀ —S̀fá aỳf̀ emá 42 nánì x̀xeǹ imóǹǹ. S̀fá aỳf̀ pwear̀ná ámá wig̀f̀ f̀ẁf̀ ǹera warìg̀f̀ap̀f̀ r̀ẁm̀ǹ omamópoỳǹr̀f̀ ẃfá urókiamop̀s̀f̀r̀ǹ.” ǹr̀ṅ̀nìg̀ǹ. ⁴ Awáú ík̀fá orip̀ỳf̀ r̀ǹṅ̀f̀ wáú t̀ǹ íkwianẁf̀ uỳẁf̀ ikwiár̀p̀r̀f̀a nánì ẁǹf̀xáú t̀ǹ s̀m̀maǹṅf̀ Gorìxoyá —O xẁfá ǹyoǹ nánì Ám̀ná imónìṅor̀ǹ. Oyá s̀m̀maǹṅf̀m̀ǹ roǹp̀f̀ yap̀f̀ imónìg̀íwáúr̀ǹ. ⁵ Ámá awáú t̀ǹ m̀x̀f̀ inarìg̀f̀áỳf̀ awáúm̀f̀ s̀p̀í wikáraǹr̀f̀ ner̀f̀náỳf̀, awáúyá maǹf̀yo dánì r̀fá ápiáẁf̀ ǹp̀eyear̀f̀ ayo r̀fá ǹǹf̀ar̀ǹ. “Awáúm̀f̀ s̀p̀í owikáraneỳf̀.” yaiwífá g̀ỳf̀ g̀yo r̀fá apim̀f̀ dánì aga ǹp̀k̀ip̀s̀f̀r̀ǹ. ⁶ Emá awáú ẃfá urókiamoarìg̀f̀íyo iniá meapa oeǹr̀f̀ aǹf̀ p̀r̀f̀nam̀f̀ yeáỳf̀ yim̀xár̀pax̀f̀ imóǹr̀f̀

iniígí ragí imónini nání imixípaxí imóniri gíní gíná “Xwáfáyo ηweagfáyo e owikáraiýi.” wimóníná ananí egí díní tñní xeanínpí ayí ayí nñní wikárípaxí imóniri neri ⁷ xwíyá Gorixo wfá rókiamóisixíniri urínpí tñní xixeni ríxa nurárímáná enáná nanwí mǎxí yarínpí sirírikí yoparfí bi mímónínpíyimi dání peyeaño awaú tñní mǎxí niníro awaúmi xopírarfí nǎwiri píkinfáriní. ⁸ Píkíáná píyowaú aní xwé apimi —Aní egí Ámináomi eni yekwiroárigfápi nání rarínpí. Aní api nání nírífná rasí níríro Sodomíyí ríro Isipíyí ríro yarígápiríní. Aní xwé apimi awaú óf e píyí opisíriní. ⁹⁻¹⁰ E píyí wenáná sía wíyaú wíyi nórirí ámi wíyi órimíniri yaríná ámá wará xixegíní írro egfáyo dání tñní gwí wírí wírí imónígáyo dání tñní pñé xixegíní rarígáyo dání tñní gwí bi bi mónígáyo dání tñní nǎbimiro xe píyowaúmi xwáfá oweyárfpoyíniri sínpí mǎwinípa nero sínpí nǎwinayiro wfá rókiamóíwaú, ámá xwáfáyo ηweagfáyo rínínpí ayíkwí nǎwia múfíwaú ríxa péagí nání ayí yayí seáyimi dání néra upírfáriní. E neróná aiwá xwé nimixíro nǎga uro wigí ámayí yayí owiníri amípi naníyí anfá yaní iníro néra warfná ¹¹ ríxa sía wíyaú wíyi nórimáná wíyíjimi áwini e dání re eníngíní. Gorixo xfómi dání ámi awaúmi díní síxí uyáraná awaú ámi sínpí neri éf rogísisixíní. Éf róáná ámá awaúmi sínpí wínyarígáyí díní nǎyága nuro wáyí ayíkwí mǎwinarfí ¹² awaú xwíyá bi anínamí dání ení tñní re rínénapfagi arfá wigísisixíní, “Awagwí re nání yapípiyí.” Arfá e nǎwiri

agwí t́nńi ańńnamí nánńi peyaríńagfí awaú t́nńi mǎxí inígfáyǎ sńńwí wńnowáráná ¹³ axíná re eńńnigńńi. Poboní xwíá yaiwiámí eńńnigńńi. Xwíá yaiwiámí éáná ańń ańń apimí mǎrńńńńń wé wúkaú imónńńpí bńń nńpńń pńnanowirńń ámá e ńweagfá enń 7,000 penowiro éagfá ańń apimí ńweagfá mǎpéǎyǎ eńń óf níkarńńro Nwíá ańńnamí ńweańomí seáyí e numeróná “Eńń eánńńoxń, ayí joxńrńń.” urarńńagfá wńńńńanigńńi. Nionń orńńá nńwńńrńńá e wńńńńanigńńi.

¹⁴ Rfńwńyo wímeanńpí nánńi “Ine” biaú bńń rńńpí áwńń e eńńpí rńxa apí imónńgoń. Apimí rńwńyo imónńńpí ańńńi imónńńńoń.

Ańńńajń pékákń xirígfá yoparo pékákń rńńń nánńrńńi.

¹⁵ Ańńńajń pékákń xirígfá wé wńwńmń dńńń waú imónńgfáwa yoparo pékákń ráná ańńnamí dńńń mańń obaxń eńń t́nńi re nńrńga warńńagń arfá wńńanigńńi, “Xwíárímń meńweapaxń nánń imónńńpí sńńi wńyńyá marfáń, rńxa negń Ámńńáo t́nńi xegń ámá nene yeáyǎ neayimíxemeanfá nánń oyá dńńń t́nńi arfowayá xwíá piaxńyo dńńń iwiaronńoyń rarńńwáo t́nńi awaúyápńńrńńi. O wí anńá mimónń anńńń ínńńá nńńwearń meńweanńárńńi.” nńrńga warńńagń arfá nńwirń ¹⁶ ámá ámńńá 24 Gorńxo tńńń e íkwianńwńyo éf nńńwearo xapíxapń nńńweaxa pugfáwa wigń sńmńmańńmńń nńpńkńńńmearo Gorńxomń yayń numeróná ¹⁷ re urarńńagfá arfá wńńanigńńi, “Ámńńá Gorńxoxńń, eńń sńxń eánńgfá nńyonń seáyí e wimónńńoxńń, rńńá ńwearń eńńńá dńńń anńńń ńwearń eńoxńń, joxń eńńńá dńńń eńń

sìxí eánìṅfí néra bagípi t́nì rìxa xìxeni nerì xẃfárimì iwamfó menweanagì nánì none yayí siarìṅwìni. ¹⁸ Ámá gwí bì bì mónìgíá ńnì joxì nánì wikí nírónìro ‘Omì ínìmì wí wurínaníméwìni.’ yaiwíagíá aiwì joxì ayo wikí wónìṅfípi wíwapìyiríná rìxa nimónìṅṅoì. Ríná ámá pegfáyo xwírìxí numerì eyeyírómf wírínárìni. Ríná wfá rókiamoarìgíá, d̀x́ rínáiwánìṅfí nimónìro omìṅfí siarìgíáyo yayí nìwimorì ‘Apì wímìgìni.’ yaiwìṅfípi m̀nì wirì ámá d̀x́ imónìgíá joxì nánì wáyí ǹsìro píránìṅfí x́darìgíá, sìyìkwìṅṅfí imónìgíáyoranì, xwénìṅfí imónìgíáyoranì, ayo enì yayí nìwimorì ‘Apì wímìgìni.’ yaiwìṅfípi m̀nì wirì ámá xẃfárimì xwíríá ikìxearìgíáyo xwíríá wikìxerì eríná, ayí rìxa rínárìni.” rarìṅagíá aríá ǹwirì ẁnìṅṅanìgìni. ¹⁹ Gorìxoyá aṅfí ṅẃfá aṅfínamì eṅiwá f̀kwìnrì bokìsì xwìyíá Gorìxo eṅíná réroárìṅfípi nánì imìxìnìṅfíwá aṅfí iwámì dánì s̀ṅjání imónìrì éáná re eṅìṅìgìni. Ápianẃfí ókímìxayirì ikaxí rayirì akìrìwí rayirì poboní erì aṅfínaìkí ayá wí erì éagì ẁnìṅṅanìgìni.

12

Ekìyìṅfí iwí wo inìṅfípi t́nì apìxí wí inìṅfípi t́nì nánìrìni.

¹ Ekìyìṅfí aṅfí pìr̀fíyo ayá síwí ropaxí bì nìnríná r̀pì imónìṅṅanìgìni. Apìxí wí —Í sogwo rapìrap̀fìṅfí ỳnìrì xegí síkwí emáomì ikwíárìrì am̀nanẃfí s̀ṅfí wé wúkaú síkwí waú t́ṅfí d̀f̀kìnrì nemáná ² niaíwí agwí eṅírìni. Í niaíwí xìr̀m̀nìrì nánì s̀ṅwí wanarìṅagì r̀f̀nìṅfí

ayìkwí m̀winarìṅagì nánì “Aṅf̀nì oxìr̀m̀nì.”
ǹyìawìr̀ì “yeỳ” r̀ìṅnìṅf̀nì.

³ Ekìyìṅf̀ àm̀ì b̀ì aṅf̀ p̀r̀f̀yo nìnìr̀nà r̀p̀ì
imónìṅnìṅf̀nì. Iwí ayíá r̀ìṅf̀ xwé wo —O m̀ìṅf̀ wé
wíúmì dánf̀ waú imor̀ì s̀ìwanf̀ wé wúkaú m̀ìṅf̀yo
dánì rémówap̀r̀ì d̀ìr̀f̀ m̀ìx̀f̀ ináyf̀ d̀f̀kínar̀g̀f̀á
imónìṅf̀ wé wíúmì dánf̀ waú m̀ìṅf̀yo xìxenì
nìd̀f̀kíga ur̀ì enjor̀nì. O aṅf̀ p̀r̀f̀yo e s̀ìṅánì
nimónìr̀ì re eǹìṅf̀nì. ⁴ Sìnj̀ b̀ìaú b̀ì eg̀f̀á
bim̀ì xeg̀f̀ sowí t̀f̀nì aṅf̀namì dánì aír̀áírómf̀
énapáná xwíáyo píer̀nowìṅnìṅf̀nì. E nemáná
iwí xwéó “Ap̀x̀f̀ niaíwí x̀r̀m̀ǹr̀ì yar̀ìṅj̀ r̀ìxa
niaíwí x̀r̀áná oroanìṅf̀nì.” ǹyìawìr̀ì ím̀ì
agẁr̀ìwám̀nì uroṅáná ⁵ í niaíwí oxí wom̀ì —
O ainìx̀f̀ wá f̀á ǹìx̀r̀r̀ì áamá gwí b̀ì b̀ì mónìṅf̀á
ǹyìonì umeǹwéanf̀á nánì imónìr̀ì xwíyíá
x̀f̀oyápim̀ì m̀ìmúropax̀f̀ imónìr̀ì eǹf̀or̀nì. Om̀ì
í x̀r̀ìṅnìṅf̀nì. Niaíwí om̀ì ǹìx̀r̀m̀áná eǹáná íwo
Gor̀xoyá d̀ìṅf̀ t̀f̀nì x̀f̀o íkwiaǹẁf̀namì ṅweaṅe
nánì ǹìpèyìr̀ì ṅweaṅáná ⁶ ap̀x̀f̀í áamá d̀ìṅf̀ mear̀f̀
e nánì éf̀ uṅnìṅf̀nì. Gor̀xo í e nánì éf̀ nur̀ì
ṅweáẁnìṅf̀nìr̀ì aǹìṅf̀nì wim̀ìx̀yáíṅe nánì nur̀ì
ṅweaṅáná aiwá ǹìwìro píránìṅf̀ mear̀nà s̀f̀á
1,260 nóra uṅnìṅf̀nì.

⁷ Aṅf̀namì dánì m̀ìx̀f̀ nìnowíáp̀ǹr̀óná aṅf̀najf̀
Maikoroyì r̀ǹìṅo t̀f̀nì xeg̀f̀ aṅf̀najowa t̀f̀nì m̀ìd̀ánì
ǹìr̀ómáná iwí xwéó t̀f̀nì m̀ìx̀f̀ nìnìr̀óná iwo eǹì
aṅf̀najf̀ x̀f̀om̀ì x̀f̀dar̀ìṅf̀áwa t̀f̀nì m̀ìd̀ánì ǹìr̀ómáná
m̀ìx̀f̀ nìnìro aí ⁸ iwowa enj̀f̀ m̀ìweánìpa nero
nánì s̀ǹì aṅf̀namì ṅweapax̀f̀ m̀ìmónìṅag̀f̀á nánì
⁹ Maikorowa iwom̀ì mamówárènap̀ìṅf̀awìx̀nì.
Sìd̀ìro enj̀nà dánì oboỳì r̀ìro Setenoỳì r̀ìro

egfo, ayf orini. Ámá xwáfáyo ηweagfá níní fwf ópoyiniri yapf níwíwapiya warinjo, ayf orini. Omi xwáfáyo nání mamówárénápíro anfnajf omi níxáfíro yarígfáwami mamówárénápíro éagfá ¹⁰ nioní arfá wíáyf anfnami dání xwíyáfá bí enjf tñní re rínénaparínagí arfá winanigíni, “Goríxo enjf eánínjf xfo imónínjfpí tñní erí ámá xfoyá imónínjfyo yeáyf uyimíxemearí míxí ináyf yapí nimóniní xwioxíyo míméámí nerí umerwearí ení ríxa agwiríni. Yeáyf uyimíxemeanfa nání oyá dínj tñní arfowayá xwáfá piaxíyo dání iwiaronjo, o xegf nénf tñjo nimónínjfyo dání ámá xwáfáyo ηweagfáyo wíwapiyini ríxa agwiríni. Ayf rípi nániríni. Jisasomi dínj níwíkwíroro nání xexíxexírímeá imónígfáyo xwíyáfá uxekwímoayarínjomí — O negf Goríxoyá síñwíyo dání íkwáwíyirani, áríwíyirani, xwíyáfá uxekwímoayarínjoríni. Omi ríxa xwáfáyo mamówárífaríni. ¹¹ Negf nírixímeáyf ‘Sipísipí miáo nene yeáyf neayimíxemeanfa nání neapeínírfani?’ níyaiwiro ragf oyáyo ígfánínj eáníro o nání xwíyáfá wáf uríyiro nerínjfyo dání obomi xopíráf wífaríni. Ayf omi xopíráf níwiríná wiwanínjyí wá mumíxíní ‘Wa nene Jisasomi xfdarínagwi nání níneapíkíroná ayf aníní xe oneapíkípoyí.’ níyaiwiro xfdígfáyírfíni. ¹² Ayínání anj rínaxí tñní re ηweagfáyíné tñní dínj nífá oseainíni. E nerí aí xwáfáríxí tñní rawírawáwáxí tñní ine! Obo xwáfárimí seyíné tñnj e nání ríxa wéf enagí nání raríníni. O ‘Anínj xwáfárimí níñweámáná epaxonímani. Re ení pírí nírakípírfí anjwí ayorfani?’ níyaiwirí nání xegf

wikí nóniri seainipi ríá ápiáwiniñí imóniñagi nání ine!” Xwiyáa añínamí dání e rinénapariniñagi aríá winanigini.

13 Iwí xwéó “Ríxa xwárimí rinímamówárenapáoi?” niyairiri apixí niaíwí oxo xiríimí mixí eaaxídiñiniginí. 14 Mixí eaaxídiñagi aí apixí ámá diñí meaníyo xíí nání wimixiyárijne nání nipiipíka ouniri nabíkináo iwí winíxaú imí unwíráraná í sidíro tíñí e píní niwíarimí nipiipíka nuri e ñweañaná xwiogwí waú wo nimúrori ámí wo áwini e imóníe nání aiwá niwiro píranini umegfawixini. 15 Sidíro iniigí xegí maníyo dání peyeáú iniigí waxíniñí númí nuri imí nixemi niweri opiikiniri imixowárfagi aí 16 xwáari apixími arírá niwiríná re eniginini. Iniigí waxí iwí xwéó apixími opiikiniri xwiríá dowárú xwáari xegí maní nexoarí niñiniginí. 17-18 Iwo síñwí e niwiniiri apixí nání wikí ríá ápiáwiniñí niwóniri nání niaíwí apixí í xiriñí winiyo mixí wiminiiri uniginini. Ayí ámá sekaxí Goríxo uriniipi xídiro xwiyáa Jisaso nání riniipi diñí íá xiríro yarigáayí enagi nání ayo mixí wiminiiri nání nuri rawírawáyo imañí e éf roáriniginini.

13

Nañwí mixí yarini rawírawáyo dání íwiapinjo nánírini.

1 Nioni nanwí mixí yarini wo rawírawáyo dání íwiapariñagi niwiniiri o síwaní wé wúkaú rémówapiri miñí wé wíúmi dání waú imori eno xegí síwaní wé wúkaú apimi

wámìnì wámìnì dirí mìxí ináyí dǫkínarìḡǫpì nìdǫkíga urí xegí mḡḡ wé wǫúmì dánḡ wáú apimí womìnì womìnì yoǫ Gorìxomì ikayíwǫ umeararìḡǫpì rǫwamìḡḡ nḡwìrárìga urí enḡḡ wìnḡḡanìḡnì. ² Nanḡwǫ mìxí yarìḡḡ nionì sḡḡwǫ wìnǫǫ pusí sayí papearìxí imónìḡḡ repatíyì rìnḡḡyíyìnḡḡ imónìrì xegí sǫkwǫ ayí nanḡwǫ beyáí rìnḡḡyíyápḡnḡḡ imónìrì xegí manḡ ayí pusí sayí raioníyì rìnḡḡyíyánìḡḡ imónìrì enḡorìnì. Iwǫ xwéó nanḡwǫ mìxí yarìḡḡ xǫ tǫnì xìxenì oimónìrì sḡḡwǫ nìwìnìrì nánì enḡ eánìḡḡ xǫ yarìḡḡpì sǫxí umímorì xǫ ámáyo seáyì e nìwimónìrì umenḡweaarìḡḡpa axǫpì oimónìrì wimìxìrì xǫ nénì tǫḡḡ seáyì e imónìḡḡpì axǫpì oimónìrì wimìxìrì enḡorìnì. ³ Mḡḡ wíyimi mḡḡḡ rogǫǫ igí ayí nḡpǫkipaxí rogǫánìḡḡ imónìḡḡḡ wìnḡḡanìḡnì. Ámá xwǫǫ nìrímìnì ḡweagǫǫyí “Nanḡwo arìge nerì sḡḡḡ enḡǫrǫnì?” nìyaiwiro o nánì ududǫ nìwinìróná nìxídirò ⁴ iwo nanḡwomì xǫ nénì tǫḡḡ imónìḡḡpì axǫpì wimìxíǫ enḡḡḡ nánì xǫomì seáyì e numero nanḡwomì enì axǫpì seáyì e numeróná re nìra ugǫawìxìnì, “Nanḡwo tǫnì go xìxenì imónìnì? O tǫnì go mìxí xìxe inìpaxí imónìnì?” nìra ugǫawìxìnì. ⁵ Gorìxo nanḡwo xegí dḡḡ tǫnì xe manḡ nìyoámorì weyí nìmenìrì ikayíwǫ nìnìmeara úwinìḡḡnìrì sḡḡwǫ wìnìrì emá 42 múroaríná apì enǫ nánì nénì tǫḡónìḡḡ nìmónìrì éwinìḡḡnìrì sḡḡwǫ wìnìrì éagì ⁶ o re enḡḡnìḡḡnì. Manḡ nìyoámorì Gorìxo nánì ikayíwǫ nìmearìrǫná oyá yoǫyo ikayíwǫ mearìrì anḡ ḡwǫǫ oyáiwá nánì ikayíwǫ mearìrì anḡnamì ḡweagǫǫyí nánì ikayíwǫ mearìrì enḡḡnìḡḡnì. ⁷ Gorìxo ámá

xfoyá imónigfáyo nanwo xe mixí n>wiri xopírárí wíwíniginírí sñwí wínírí xe néní tñónínjé nimónírí áamá gwí wírí wírí n>yoni tñí wará xixegfíni írigfá n>yoni tñí pñé xixegfíni rarigfá n>yoni tñí gwí bi bi mónigfá n>yoni tñí ayo seáyí e wimóníwíniginírí sñwí wínírí enjíniginí. ⁸ Ayínáni áamá xwíáyo ñweagfáyí nñí —Áamá eníná Goríxo xwíárí imixíníná dání wigí yoí íkwí dñjé niyímínjé meapírfa nání ñwirárínínámí —Ana sipísipí pikigfoyanaríní. Anamí yoí ñwirárínínjéyí marfái, áamá yoí mñwirárínínjéyí nanwo nene nání yayí owinírí seáyí e umepírfaríní.

⁹ Áamá arfá tígíáyíné enánáyí, arfá ókiarí mónípoyí. ¹⁰ Áamá Goríxo “Xe gwí uyítrixíní.” wíaiwinjé go go apimí wí múropaxí imónínfámani. Áamá “Kirá tñí xe pikítrixíní.” wíaiwinjé go go apimí wí múropaxí imónínfámani. Apí imónánáyí, Goríxoyá imónigfááyíné segí dñjé wíkwíroarígfápi pñí m>wiárí anínjé miní xwámámí n>wia útrixíní.

Nañwí xwíáyo dání fwiapínjo náníríní.

¹¹ Nioní nanwí ámí wo xwíáyo dání fwiaparínjagí n>wínírí o sipísipí miá mñjéyo dání siwanjé wíyaú rémoarínjépa rémori xegí xwíyíá níríríná iwí xwíyíá rarínjépa rírí yarínjagí wínínjaniginí. ¹² O nanwí xámí fwiapínjoyá néní imónínjé nípimíní dání n>wiiríná áamá xwíáyo ñweagfá nñí nanwí xámí fwiapínjo, igí nípikipaxí wenjomí nupfínímearo seáyí e umépoyínírí mírákwfkwí wíaxídirí ¹³ emímí

ayá ríwamónipaxí xixegíni bí eri neríiná áamá síñwí anígíe dání oyá díñf t́níní ríá wearíñf bí aí anínamí dání xwíáyo piéronapayarínpí t́níní yapí wíwapíyaríñfíní. ¹⁴ E neríiná emímí Goríxo nanwí wíoyá nénf t́ñf imóníñfípímí dání xe wíwapíyipaxí oimónírí síñwí winífpímí dání áamá xwíáyo ñweagíáyo yapí níwíwapíyirí re uraríñfíní, “Xwíáyo ñweagíáyíné xopaikígí nanwí míñf rogíá ámí síñf imóníñóníñf imóníñf bí nimíxiro éf uráráfpoyí.” uraríñf enagí nání ¹⁵ ayí e éaná nanwí ríwíyo fwiapíño xopaikígí imóníñfípí nímeari síñf oenírí śmí ófyo dání ṕramí wíáná síñf imóníñínigíní. Goríxo nanwí xwíáyo dání fwiapíño xegí wóníñf xopaikígí imóníñfípímí śmí ófyo dání ṕramí wífpímí dání xe síñf nímonírí xwíyíá rírí áamá xébmí xómíñf níyíkwiro seáyí e mumearígíáyo opíkípoynírí rírí epaxí imóníwínígínírí síñwí winíñf enagí nání e imóníñínigíní. ¹⁶ Nanwí xwíáyo dání fwiapíño e nemáná xíoyá maníyo dání áamá níyoní síyikwíníñf imónígíápiamíraní, mamadíríxamíraní, áamá amípí wí mímúronígíáyoraní, uyípeayí imónígíáyoraní, áamá xínáíwáníñf nímoníro omíñf wíarígíáyoraní, wíwiní menweánígíáyoraní, ayo níyoní ipíríá nearíiná wíyo wé náúmí earo wíyo mimáyo earo egíawixíní. ¹⁷ E neríñfyo dání áamá ipíríá nanwoyá yoí t́nírání, nabá xíoyá yoípirání, xixení imóníñfípiraní, meánígíáyí aiwá nípírí nání bí ero aiwá nígwí meapírí nání bí ero epaxí mímónípa egíawixíní. Ipíríá éánígíáyíní ananí

bí epaxí imónigfawixini. ¹⁸ Íá roarigfáyíné, seyíné píraníñf dñf neñwiperfnáyf, re éfríxini. Nabá nañwí oyá yoí tñi xixeni imóniñpi, ayf áamá wo nání riniñagf nání áamá dñf íá xirigfá gíyí gíyíné, nabá oyá yoí nánípi píraníñf íá rófríxini. Nabá oyá yoí nání riniñpi, ayf 666 apirini.

14

Áamá 144,000 imónigfápi nánírini.

¹ Nioni weníñf éáyf winiñanigini. Sipisipf miáo dfwf mñf Saioniyi riniñfipimi éf roñagf sñwí nwiniri áamá 144,000 imónigfáyf —Ayf yoí xfoyá tñi xanoyá tñi rfwamíñf mimáyo eánigfáyirini. Ayf o tñi nawíni éf roñagfá nwiniri ² arfá wíáyf winanigini. Anfnami dání ikaxf bi níriniárná ikaxf iniñgf iyakwí obaxf nídírorfná raríñpa riri akiríwí ení tñi níriniárná raríñpa riri ikaxf áamá kitá eaarigfáyf kitá earfná raríñpa riri yaríñagf arfá winanigini. ³ Goríxoyá íkwianwfná tñi dñf tñf imónigfá waú waú awa tñi áminá 24 e niñweaxa pugfáwa tñi wigf sñmímanñfíwámíni áamá 144,000 ayf éf nírómáná soñf sñf bi raríñagfá arfá winanigini. Soñf rarigfá api áamá xwíáyo dánf wí nijfá imónipaxf menini. E dánf 144,000 imónigfá xfo nupeiríñfipimi dání gwíniñf uroayíronfíñf anani nijfá nimóniri rípxfíni. ⁴ Áamá apíxí tñi fwf minípa nero piaxf mweánarigfápa ayf ení ñwíapf sñi íá mixelrarigfá enagf nání Goríxoyá sñwíyo dání piaxf mweánarigfáyirini. Sñi apíxí tñi memegfáyirini. Sipisipf miáo gimi

gìmi úmì anani númì xídarìgíáyíṛìní. Ámá nìyonì dání gwíṅníṅf Gorìxo roayíronṅyí xíto nání t́nì sipìsipì miáo nání t́nì aiwá nìwákwíníṅf imónìṅyíṛìní. ⁵ Yapí nìṛìro xwiyá́a óf e rarìgíáyíṛìní. Ramìnígíáyíṛìní. Xwiyá́a bì xímeapaxíyíṛìní.

Aníṅají waú wo xwiyá́a rìgíá nánìṛìní.

⁶ Aníṅají ámi wo aní pìrìyo ayá áwìníṅmì nìpìpìka warìṅagì wìníṅanìgìní. O ámá xwíáyo ṅweagíáyo gwí wirí wirí imónìgíá nìyonì t́nì píné xìxegíṅnì rarìgíá nìyonì t́nì wará xìxegíṅnì inìgíá nìyonì t́nì ayo nìyonì xwiyá́a aríá nìwiríná yayí winìpaxíṛì —Apì anìṅf rìṅárìṅfìṛìṅnì. Apì wáf urìṅnì nání t́ṅorìṅnì. ⁷ O ení t́nì re rìṅnìgìṅnì, “Gorìxo, aníṅa imìxìrì xwíarí imìxìrì rawìrawá imìxìrì inìgí sìmìṅyíṛì imìxìrì eno ámá nìyonì eyeyírómí eníná rìxa ríná enagì nání omì wáyí wìro seáyì e umíeyoaro o nene nání yayí owìṅrì seáyì e umero éfìrìxìṅnì.” Aníṅajo nìpìpìka nìpuríná e rarìṅagì wìníṅanìgìní.

⁸ Aníṅají ámi wo ríwíyo aní pìrìyo áwìníṅmì nìpìpìka nìpuríná re nìra puṅnìgìṅnì, “Aní xwé Babìronìyì rìníṅpì rìxa xwìríá ikìxenárìṅnì. Oyi, rìxa xwìríá ikìxenárìṅnì. Ámá wí wíyo papìkí oépoiyìṅrì inìgí wainí mìnì nìwìro wíwapìyarìgíápa aní apì enì fíwí xéḅì inarìṅfìpa gwí bì bì mónìgíá nínì enì fíwí axíṛì oinìpoyìṅrì wíwapìyìṅfìṛìṅnì.” nìra pwarìṅagì wìníṅanìgìní.

⁹ Aníṅají awaúṅmì ámi ríwíyo wo nìpuríná ení t́nì re nìra puṅnìgìṅnì, “Ámá naṅwo t́nì

óninǵ xopaikǵǵ imixíninǵpǵ tǵnǵ awaú nene nánǵ yayǵ owinínǵrǵ xómǵnǵ nǵyǵkwiro seáyǵ e umero ipǵrǵfá oyá mimáyorani, wéyorani, eánǵro yarǵǵfá gǵyǵ gǵyǵ ¹⁰ wikǵ Gorixo aga ayǵkwǵ mǵwónǵnǵpǵ wǵ múropǵrǵfámani. Inǵǵ wainǵ mǵxǵ yarǵnǵpǵnǵnǵ nǵpǵrǵfárǵnǵ. Wainǵ oyápi, ayǵ mǵxǵ bǵ onǵmiápǵ éwǵnǵǵnǵrǵ aga inǵǵǵ tǵnǵ gwiaumǵ nerǵ yinǵnǵpǵ marǵfáǵ, wainǵ apǵ mǵxǵ ayǵkwǵ mepa éwǵnǵǵnǵrǵ inǵǵǵ tǵnǵ gwiaumǵ mé wainǵ aínǵnǵ sǵxǵ oyá wikǵ ónǵnǵnǵnǵ imónǵnǵwámǵ inǵnǵpǵrǵnǵ. Ámá ayǵ wainǵ apǵ nǵnǵrǵnǵnǵ neróná re epǵrǵfárǵnǵ. Anǵnájǵ Gorixoyáowa tǵnǵ sipǵsipǵ miáo tǵnǵ awa sǵnǵwǵ wǵnǵnǵáná rǵnǵnǵ sǵnǵá sarǵpáǵ rǵnǵnǵpimǵ dánǵ tǵnǵ rǵfá ápiáwǵ wearǵnǵpimǵ dánǵ tǵnǵ xaíwǵ nǵwinǵrǵ mǵmenǵnǵwǵ nura unǵfárǵnǵ. ¹¹ Rǵfá mǵmenǵnǵwǵ urarǵnǵpimǵ dánǵ sǵnǵwirǵfá peyarǵnǵpǵ aga ná rǵwǵyo dánǵ aǵ pǵnǵ bǵ mǵwiárǵ anǵnǵ minǵ peyarǵná ámá ayǵ ikwáwǵyiranǵ, árǵwǵyiranǵ, bǵ kikiǵfá nǵweapǵrǵfá menǵnǵ. Ámá nanǵwo tǵnǵ ónǵnǵ xopaikǵǵ imixíninǵpǵ tǵnǵ awaú nene nánǵ yayǵ owinínǵrǵ xómǵnǵ nǵyǵkwiro seáyǵ e umero ipǵrǵfá xegǵ yoǵ nánǵ eánǵro yarǵǵfáyǵ e epǵrǵfárǵnǵ.” Anǵnajo apǵ e nǵra pwarǵnǵagǵ wǵnǵnǵanǵǵnǵ.

¹² Ámá Gorixoyá imónǵǵfá xwámámǵ nǵwia warǵǵfáyǵ re epǵrǵfárǵnǵ. Sekaxǵ o rǵnǵpǵ xaíwǵfá xǵrǵro Jisasomǵ dǵnǵ wǵkwǵroarǵǵfápi xaíwǵfá xǵrǵro epǵrǵfárǵnǵ.

¹³ Nionǵ anǵnamǵ dánǵ xwǵyǵfá bǵ re rǵnénaparǵnǵagǵ arǵfá winǵanǵǵnǵ, “Joxǵ re nǵrǵrǵ rǵwamǵnǵ eai, ‘Ámá Gorixo tǵnǵ ikárǵnǵǵfá rǵnǵ dánǵ nǵpéa upǵrǵfáyǵ oyápi mǵ dánǵ yayǵ

wìṅpaxírìṅpì. Kwíyíṅpì enì re rarìṅpì, “Oyí, yayí owìṅpì. Nìperíná Jisasomì nìxíḍìro nánì ríwí nìrìkwínìrì nerìṅpìṅpì dání wará sanj wunarìṅpìṅpì dání gwíṅpìṅpì níkwéánìrì kíkíḍá epíríḍá enagì nánì yayí owìṅpì. Nìperíná wé rónìṅpì imónìṅpì wìwanìṅpìyí néra ugíḍá aníḍá wí mimóní Gorìxo yayí wìmoníḍá nánì sìnì nìmónìṅpìḍá enagì nánì ananì kíkíḍá epaxírìṅpì.” Kwíyíṅpì enì e rarìṅpì.’ nìrìrì ríwamìṅpì eai.” rìnénaparìṅpì aríḍá wìṅpìṅpì.

Xwíárìṅpì aìwánìṅpì mìpírìṅpì nánìṅpì.

¹⁴ Nìṅpì wèṅpìṅpì éáyí wìṅpìṅpìṅpì. Agwí apíḍá wèṅpìṅpì sìnṅpì nìwìṅpìṅpì ámánìṅpì imónìṅpì wo apìṅpì seáyì e éfì xèṅpìṅpìṅpì nìwìṅpìṅpì o amìṅpìṅpì sìnṅpì gòrì tìṅpì imìxìṅpìṅpì wìṅpì mìnṅpìyò ḍíḍìṅpìṅpì kírá wìṅpì aìwá wákwiarìḍáḍá ṅwá xáíwí yìṅpìṅpì bá íḍá xìrìrì nemáná ṅwèṅpìṅpì wìṅpìṅpìṅpì. ¹⁵ Ámì anjìṅpìṅpì wo anjì ṅwíáíwámì dání nìwìṅpìṅpì agwíṅpìṅpì éfì xèṅpìṅpìṅpì ríáíwá enjì tìṅpì re uríḍáḍá wìṅpìṅpìṅpì, “Aìwá xwíárìṅpì ḍánṅpì nìṅpì rìxa yóṅpìṅpì. Rìxa nìmìpaxìṅpì rìṅpì enagì nánì ḍìxí kírápá tìṅpì mìnṅpì nìwákwiarìṅpì mìṅpì.” uríḍáḍá ¹⁶ agwíṅpìṅpì éfì xèṅpìṅpìṅpì xèḍí kírá xwíárìṅpì seáyì e puwíáráúṅpìṅpì nìṅpì wíárìṅpì wákwiṅpìṅpìṅpì.

¹⁷ Ámì anjìṅpìṅpì wo anjì ṅwíá anjìṅpìṅpì enjìwámì dání fìwìṅpìṅpìṅpì nìwìṅpìṅpì o enì kírá ṅwá yìṅpìṅpì bá íḍá nìmáxìrìṅpìṅpì fìwìṅpìṅpìṅpì wìṅpìṅpìṅpìṅpì.

¹⁸ Ámì anjìṅpìṅpì wo —O ríḍá wèṅpìṅpìṅpì xíáwòrìṅpì. O rìḍìyowá yarìḍáḍá nánì írìḍá onìṅpìṅpì tìṅpì e dání nìwìṅpìṅpìṅpì anjìṅpìṅpì kírá ṅwá yìṅpìṅpìṅpì íḍá

xiriñomi ríaiwá ení tñni nuriri re uriniginini,
 “Xwíarími wainí uraxí sogwí ríxa niáf enagi
 nání dixí kirá ñwá yinijípa tñni wíwákwímí
 neri awí eámeámí ei.” uríagi ¹⁹ añínajo xegí
 kirápá tñni wainí uraxí xwíáyo eníyí wíwákwímí
 neri awí neaárimáná xoyíkímí epíri nání sñjá
 íkwianwí xwé eapínárinijínamí —Ana, ayí pírí
 Goríxo aga wikí nítwóniri nání umamoníapí
 nání imóninijínarini. Anamí xoyíkímí epíri
 nání míméámí yáraná ²⁰ añípimi bíaríwámíni
 sñjá íkwianwínamí xoyíkímí yaríná ragí
 anamí dání nípurná waxínijí níweri níróga
 níwiápínimeari osíyíyá maní tñni xixeni róniri
 ná mímí waxí níweri 300 kiromita wíarí múrori
 eniginini.

15

*Añínají wé wíúmi dání waúmi pírerixí xixeni
 winí nánirini.*

¹ Nioni ekíyinjí añínamí dání ámi bí iníagi
 sñjwí wininjaniginini. Apí seáyí e imóniri dñj
 níyága upaxí imóniri enípírinini. Añínají wé
 wíúmi dání waú ámayo xeaninjí aga ríá tñj
 wikáripírípírinini. Apí wikáraríná Goríxo
 xegí wikí ónínjípí níyopíyarínfá enagi nání
 ayí xeaninjí yoparípírinini. Apí añínají wé
 wíúmi dání waú tígíáwami níwiniríná weninjí
 éáyí wininjaniginini. ² Rawírawáninjí imóninjí
 gírasíninjí rírímá ónínjípí ríá tñni gwiaumí niniri
 ríwónagi níwiniri áamá nanwoyá xopaikígí
 imixinijípimi seáyí e mumepa ero oyá ipíríá
 xe oneaeaniri níwinipa ero nerinijípimi dání

xop̄irárí eḡfáyí kitá Gor̄ixo wiḡf̄yí f̄á n̄ix̄ir̄imáná r̄ir̄imá ón̄iḡp̄imi seáyí e ron̄aḡf̄a w̄in̄iḡaniḡin̄i. ³ Ayí son̄í n̄ir̄iro Moseso, Gor̄ixomi x̄in̄áin̄iḡ nimón̄ir̄i om̄iḡ w̄iigo répen̄ḡp̄i r̄iro sip̄isip̄ miáoyápi r̄iro neróná son̄í re r̄iḡf̄awix̄in̄i, “Ám̄iná Gor̄ixox̄in̄i, en̄í eán̄iḡf̄á n̄iyoni seáyí e wimón̄iḡox̄in̄i, am̄ip̄i jox̄i yar̄iḡp̄i seáyí e eri ámáyo udud̄í win̄ipax̄ḡp̄i eri yar̄iḡaḡi ranar̄iḡwár̄in̄i. Gw̄í w̄ir̄í wir̄imi dán̄í n̄iyoni m̄ix̄í in̄áyox̄in̄i, pí pí jox̄i ner̄fná wé rón̄iḡ eri nepán̄i eri yar̄iḡaḡi ranar̄iḡwár̄in̄i. ⁴ Ám̄ináox̄in̄i, jox̄i ná wox̄in̄i s̄iyikw̄í mín̄iḡox̄i en̄aḡi nán̄i ámá ḡiyí wáyí m̄isipa ero seáyí e mir̄im̄f̄eyoapa ero ep̄r̄f̄ár̄in̄i? Dix̄í nán̄i p̄ir̄í numamor̄fná x̄ixen̄i imón̄iḡp̄i t̄n̄i yar̄iḡp̄i r̄ixa s̄iḡán̄i imón̄iḡaḡi nán̄i ámá gw̄í w̄ir̄í w̄ir̄i n̄n̄i n̄ibiro dix̄í s̄m̄iman̄ḡm̄i dán̄i waun̄í nikár̄in̄iro seáyí e r̄imep̄r̄f̄ár̄in̄i.” Son̄í n̄ir̄iro e rar̄iḡaḡf̄a w̄in̄iḡaniḡin̄i.

⁵ Ap̄i n̄iw̄in̄imáná wen̄iḡf̄ éáyí w̄in̄iḡaniḡin̄i. An̄ḡnam̄i an̄ḡ ḡw̄f̄áiwám̄i ín̄imi an̄ḡ pákín̄iḡwá — Awá Gor̄ixoyá an̄ḡ awawá ayá r̄f̄á wen̄ḡwár̄in̄i. Awá f̄kw̄in̄iḡaḡi n̄iw̄in̄ir̄i ⁶ an̄ḡnaj̄f̄ xean̄iḡf̄ aga r̄f̄á t̄ḡḡf̄ wikár̄ip̄r̄i nán̄i t̄ḡf̄á wé w̄f̄úm̄i dán̄ḡ waú awa rap̄irap̄f̄ awiax̄f̄ ap̄f̄á wer̄i xw̄in̄f̄á ear̄i en̄í yín̄iro ir̄ikw̄f̄n̄iḡf̄ s̄ḡḡá gor̄f̄ t̄n̄i im̄ix̄in̄iḡp̄i xw̄in̄am̄ȳaiw̄i yirón̄iro nemáná an̄ḡ ḡw̄f̄áiwám̄i dán̄i f̄wiapar̄iḡaḡf̄a n̄iw̄in̄ir̄i ⁷ diḡf̄ t̄ḡḡf̄ imón̄iḡf̄á waú waú awa wo n̄iw̄iápn̄imear̄f̄ an̄ḡnaj̄f̄ wé w̄f̄úm̄i dán̄ḡ waú awami p̄irer̄ix̄f̄ s̄ḡḡá gor̄f̄ t̄n̄i im̄ix̄in̄iḡf̄ wé w̄f̄úm̄i dán̄ḡ waú m̄in̄i wiḡn̄iḡin̄i. P̄irer̄ix̄f̄ ap̄imi wik̄í ón̄iḡf̄ Gor̄ixo, an̄iḡf̄ ín̄iná

ñweañoyá magwí enjípírini. ⁸ Míni wíáná enj eániñf Gorixoyá imóniri seáyi e oyá imóniri enjípimi dáni sñwirfá xegf añf ñwfáiwámi árfó inárinñagi nání aññajf wé wfúmi dñjf waú awa xeaniñf ríá tñjf wé wfúmi dñjf waú apí wikárípírfé nání páwipaxf wí mimóniñagi sñwíf e winiñanigini.

16

Aññajf wé wfúmi dñjf waú pírerixfyo íniñpí mwiárómogfá nánirini.

¹ Nioni arfá wíáyf añf ñwfáiwámi dáni manj bá enj tñni aññajf wé wfúmi dñjf waú awami re urinénapfagi arfá winanigini, “Soyñé nuro Gorixoyá wikf óniñf pírerixf wé wfúmi dñjf waú ayo magwí enjípí xwfárimí mwiárómoaípoi.” urinénapfagi arfá winanigini.

² Aññajf awa wo pírerixf o xiriñfna nimeáa nurí xwfárimí mwiárómoaíáná re enjinigini. Ámá nanwoyápi ipíríá eániro xegf xopaikígf imixiniñpími seáyi e umero yarígfáyf oremá sípí xwfíríá wianarígfápi imónígfawixini.

³ Aññajf awa ámi wo xegf pírerixfna rawírawáyo mwiárómoaíáná re enjinigini. Rawírawá ragf nimóniri ámá píyfyá pwaríñfpa axípi pípfó onf imónáriniñigini. E imónaráná amípi dñjf tñjf rawírawáyo ñweañyf nñni píyf yáriñinigini.

⁴ Aññajf awa ámi wo xegf pírerixfna iniígf ná wearíñfyo tñni simiñf meaaríñfyo tñni mwiárómoaíáná iniígf nñni ragf imóniñinigini.

⁵ Iniígf nñni ragf imónáná aññajf iniígf xiáwo

re rarínjagí arfá winjanigíní, “Agwí ríná njwearí enjíná dání anínjé imónírí enjoxíní, aga síyikwí míní enjoxíní, pírf joxí umamoarínjé apí xwíyífá mímearínípa nerí xixení wikárarínjíní. ⁶ Ayí áamá díxí imónígífáyo téní wfá rókiamogífáyo téní ragí pikieweámíxígfá nání joxí ragí onípoynírí pírf apí numamorfná xixení yarínjíní. Áamá ayí pírf joxí umamoarínjépi rfnínjé meapaxí imónígífáyé enjagífa nání ayí ananíríní.” rarínjagí arfá níwírí ⁷ xwíyífá bí íraf noa peyiníje dání re rínarínjagí arfá winjanigíní, “Áminá Goríxoxíní, enjé eánínjé tígfáyo níyoní seáyí e wimónínjoxíní, ayí neparíní. O aga xixení rínjoi. Pírf joxí umamoarínjé apí apí nepa xixeníní wiarínjéfríní.” rarínjagí arfá winjanigíní.

⁸ Anínají awa ámí wo xegí píreríxína sogwomí míwíarómóaná Goríxo áamá xwífáyo njweagífáyo xe sogwí xaíwí níwepfnírí nanírí rfmímenínjwí neánírí pírf owíarínírí sínjwí winínjínigíní. ⁹ Xe rfmímenínjwí neánírí pírf owíarínírí sínjwí winítagí sogwí níwepfnírí ayo ríá pírf wíarítagí nání áamá ayí Goríxomí —O xegí enjé síxí eánínjéyo dání xeanínjé ayí wikáripaxí imónínjoríní. Omi ikayíwí numearíroná wigí fíwí yarígíápi ríwfmíní nímamoro omí seáyí e numíeyoagíawixíní.

¹⁰ Anínají awa ámí wo xegí píreríxína íkwianjwí nanjwo éf nínjweámáná ámányo umenjweanínámí míwíarómóaiáná re enjínigíní. Áamá nanjwo xegí seáyí e níwimónírí umenjweanínjéyo níyoní sfá yidoarínjínigíní. Sfá yidoaráná rfnínjé ayíkwí wí míwíarínjagí nání íwieáníro wigí aíwí síwí

kiro neróná ¹¹ wigǵ sipǵ yarǵǵǵpǵ rǵwǵmǵnǵ mǵmamopa nero rǵnǵnǵ winarǵǵpǵ tǵnǵ uranǵ egǵǵpǵ tǵnǵ nánǵ Nwǵá anǵnamǵ dánǵomǵ ikayǵwǵ umearǵǵawixǵnǵ.

¹² Anǵnajǵ awa yoparo tǵño xegǵ pǵrerǵxǵna iniǵǵ rapá xwéú, Yupǵretisiyǵ rǵnǵnǵúmǵ mǵwiárómoaǵáná mǵxǵ ináyǵ sogwǵ ǵwiaparǵnǵmǵ dánǵowa iniǵǵúmǵ ananǵ xepǵrǵ nánǵ yeáyǵ yárǵnǵnigǵnǵ. ¹³ Nionǵ wenǵnǵ éáyǵ wǵnǵnǵanigǵnǵ. Pǵyǵmǵnǵǵá sipǵ biaú bǵ mǵnǵnǵnǵnǵnǵ nimónǵro iwǵ xwéoyá manǵyo dánǵ ǵwiapǵrǵ nanǵwoyá manǵyo dánǵ ǵwiapǵrǵ mimónǵ wǵá rókiamoarǵñoyá manǵyo dánǵ ǵwiapǵrǵ yarǵnǵagǵa wǵnǵnǵanigǵnǵ.

¹⁴ Pǵyǵmǵnǵǵá apiaú apǵ nǵpǵnǵ kwǵyǵ sipǵpǵrǵnǵ. Ámáyo emǵmǵ nǵwǵwapǵya warǵǵǵǵpǵrǵnǵ. Mǵxǵ ináyǵ xwǵá nǵrǵmǵnǵ nǵweagǵǵáyǵ sǵá sipǵ Gorǵxo, enǵ eánǵǵǵá nǵyonǵ seáyǵ e wimónǵnǵoyáyimǵ mǵxǵ inǵpǵrǵǵá nánǵ awǵ oeaemeaneyǵnǵrǵ upǵrǵǵǵpǵrǵnǵ.

¹⁵ Ai, Ámǵnáonǵ ámá árǵwǵyimi ǵwǵ meámǵnǵrǵ barǵǵǵápánǵnǵ axǵpǵ bǵmǵárǵnǵ. Ámá sánǵnǵ mǵwé sǵñwǵ nanǵro aikǵ pǵránǵnǵ nǵyǵnǵro nǵweagǵǵáyǵ yayǵ owinǵnǵ. E mepa nerǵnáyǵ, ikwauyǵxǵyǵ nuróná ámá sǵñwǵyo dánǵ ayá winǵnǵǵǵnǵrǵ nánǵrǵnǵ. ¹⁶ Kwǵyǵ sipǵ biaú bǵ apǵ nuro mǵxǵ ináyowamǵ nǵwirǵmearo Xibǵruyǵ pǵné tǵnǵ Amagedonǵyǵ rǵnǵñe awǵ eaárarǵnǵagǵa wǵnǵnǵanigǵnǵ.

¹⁷ Anǵnajǵ awa yoparo xegǵ pǵrerǵxǵna imǵnǵ yarǵñe —E kwǵyǵ sǵpǵyǵyá anǵ erǵnǵ. E mǵwiárómoaǵáná anǵ nǵwǵǵaiwámǵ inǵmǵ siá ikwianǵwǵnamǵ dánǵ xwǵyǵǵá enǵ tǵnǵ rǵaiwá re rǵnénapǵnǵinigǵnǵ, “Rǵxa apǵrǵnǵ.” rǵnénapáná re

enìṅìṅìṅì. ¹⁸ Ápianṅwí nókímìxa uri aṅṅnamì dání ikaxí nìra uri akìrìwí nìra uri nerì poboní xwé bì —Apì enìṅà áamá xwíárímì iwamíó ṅweaagíe dání waíní waíná poboní xwé nerì aiwì bì apì tìṅì xìxeni miyagí enagì nání apì aga xwé bìrìṅì. ¹⁹ Apì yarìṅà aṅṅ aga xwé mamadí ikwíróṅìṅpì xwíá yaiwiámí nìmenìrìṅà nìkwìrìṅìrì biaú bì imónìrì aṅṅ áamá gwí wìrì wìrì nìyíyáyí úpìyinowìrì enìṅìṅìṅì. E nerìṅà Gorìxo aṅṅ xwé Babironìyì rìṅìṅpì nání dṅṅ peá mímó nerì áamá apimì ṅweagíá rìṅìṅṅ xwé omeápoyìṅìrì kapìxí xíoyá wikí óṅìṅpìṅì dání mìxìpì ìṅìṅwá mìṅì wíagì ²⁰ pìrìṅwí nìṅì rawìrawáyo urìpìṅìrì díwí mṅṅ roṅyí nìṅì aínìrì nerì ²¹ aṅṅnaíkí xwé amímá ìṅìṅṅ wí —Wonì wonì xegí saṅṅ 50 kiro imónìṅpìrìṅì. Apì aṅṅnamì dání áamáyo piéroráná xeanìṅṅ Gorìxo wikáríí apì xeanìṅṅ aga ríá tṅṅ enagì nání omì ikayíwí umeararìṅagíá wìṅìṅanìṅì.

17

Apìxí iyí ede dání warìṅí nánìrìṅì.

¹⁻² Aṅṅnájí wé wíúmì dṅṅ wáú pìrerìxí wé wíúmì dṅṅ wáú tígíáwa wo nìbìrì nìṅìrìṅà re nìrìṅìṅìṅì, “Joxì bei. Apìxí iyí ede dání warìṅíṅì —Í nání aṅṅ nìṅìṅì íá earoarìṅìṅì. Ìṅìṅṅ wearìṅṅ obaxíyo seáyì e éí xenṅweaṅìṅì. Mìxì ìnáyí xwíárímì dṅṅyí tìṅì íwí ìṅìṅìṅì. Áamá xwíárímì ṅweagíáyí í tìṅì íwí nìṅìróṅà ayí áamá ìṅìṅṅ waíní xwapí nìṅìróṅà papìkí yarìṅíápànìṅṅ dṅṅ mamó nero ìṅìṅìṅì. Ímì

Gor̄ixo p̄ir̄f̄ umamoar̄ŋ̄p̄i s̄iwá osim̄in̄i.”
 nin̄ir̄ir̄i ³ Gor̄ixoyá kw̄iȳf̄p̄i n̄ix̄ix̄er̄óáná áamá
 d̄iŋ̄f̄ meañe nán̄i n̄in̄meám̄i úáná wen̄ŋ̄f̄
 éáȳf̄ w̄in̄ŋ̄aniḡin̄i. Ap̄ix̄f̄ w̄i nan̄w̄f̄ aȳf̄á r̄iŋ̄f̄
 wom̄i —Nan̄wo nom̄in̄i yōf̄ Gor̄ixom̄i ikaȳf̄w̄f̄
 umearar̄iḡf̄áp̄i eán̄ir̄i m̄iŋ̄f̄ wé w̄f̄úm̄i d̄an̄f̄
 waú imor̄i s̄iwan̄f̄ wé wúkaú m̄iŋ̄f̄yo d̄an̄i
 rém̄ówap̄ir̄i en̄or̄in̄i. Om̄i í seáȳf̄ e éf̄ xen̄weañaḡi
 w̄in̄ŋ̄aniḡin̄i. ⁴ Í rap̄irap̄f̄ aȳf̄á r̄ir̄i mip̄iȳf̄
 mor̄i en̄f̄ȳf̄ ȳin̄ir̄i okiȳf̄á nán̄i s̄ŋ̄á gor̄f̄ t̄ŋ̄i
 im̄ix̄in̄ŋ̄p̄i t̄ŋ̄i s̄ŋ̄á awiáx̄f̄ t̄ŋ̄i ur̄f̄p̄ó ap̄f̄á
 wen̄f̄ n̄igw̄f̄ xwé ron̄f̄p̄i t̄ŋ̄i okiȳf̄á in̄ir̄i nemáná
 kap̄ix̄f̄ s̄ŋ̄á gor̄f̄ t̄ŋ̄i im̄ix̄in̄ŋ̄f̄ wá f̄á n̄ix̄ir̄ir̄i
 ŋ̄weañaḡi w̄in̄ŋ̄aniḡin̄i. Kap̄ix̄f̄ awám̄i f̄w̄f̄ í
 yar̄iŋ̄f̄ xw̄ir̄f̄á wian̄ip̄ax̄f̄ im̄ón̄ŋ̄p̄i t̄ŋ̄i f̄w̄f̄ í
 nin̄ir̄i piáx̄f̄ weánar̄ŋ̄p̄i t̄ŋ̄i magw̄f̄ ín̄ŋ̄aḡi
 w̄in̄ŋ̄aniḡin̄i. ⁵ Yōf̄ ím̄i mimáyo eán̄ŋ̄p̄i
 ras̄f̄ re n̄ir̄in̄ir̄i eán̄ŋ̄aḡi w̄in̄ŋ̄aniḡin̄i, “An̄f̄
 xwé Babiron̄iȳi w̄ir̄in̄ŋ̄áin̄ir̄in̄i. Ap̄ix̄f̄ iȳf̄
 ede d̄an̄i war̄iḡf̄á níwam̄i t̄ŋ̄i áamá xw̄f̄ár̄ím̄i
 ŋ̄weaḡf̄á yar̄iḡf̄á Gor̄ixo xw̄ir̄f̄á wianar̄ŋ̄f̄
 n̄iyon̄i t̄ŋ̄i x̄in̄áin̄ir̄in̄i.” Ras̄f̄ e n̄ir̄in̄ir̄i
 eán̄ŋ̄aḡi w̄in̄ŋ̄aniḡin̄i. ⁶ Ap̄ix̄f̄ í raḡf̄ áamá
 Gor̄ixoyá im̄ón̄iḡf̄áȳf̄yá t̄ŋ̄i Jisaso nán̄i wá
 n̄ir̄imeróná m̄iŋ̄f̄ win̄iḡf̄áȳf̄yá t̄ŋ̄i n̄in̄imáná
 pap̄ik̄f̄ yar̄iŋ̄aḡi s̄ŋ̄w̄f̄ n̄iw̄in̄ir̄i “Áamá Gor̄ixom̄i
 d̄iŋ̄f̄ w̄ikw̄íroar̄iḡf̄áȳf̄ aga on̄im̄iá r̄f̄a p̄ik̄iŋ̄o?”
 n̄iyaiwir̄i udud̄f̄ ikár̄in̄ar̄f̄ná ⁷ an̄f̄najo re
 n̄ir̄iŋ̄niḡin̄i, “Pí nán̄i jox̄i udud̄f̄ ikár̄in̄ar̄ŋ̄in̄i?
 Ap̄ix̄f̄ í t̄ŋ̄i nan̄w̄f̄ m̄iŋ̄f̄ wé w̄f̄úm̄i d̄an̄f̄ waú imor̄i
 s̄iwan̄f̄ wé wúkaú m̄iŋ̄f̄yo d̄an̄i rém̄ówap̄ir̄i en̄o,
 í seáȳf̄ e éf̄ xen̄weaño t̄ŋ̄i ípaú nán̄i xw̄iȳf̄á ras̄f̄

nírínírí ínímí imónínínpí nioní píránínǵ áwanǵ orírímíní.” nínírírí ⁸ re nírínínigíní, “Nanǵwǵ joxí winífo xámí nǵweaago aí agwí mǵnǵweaníní. O siríríkǵ yoparǵpí mimónínǵyímí dání rǵxa nǵpeyearí sepiápi mǵnǵweá wiárí mǵdání anínǵnǵnǵ anínínǵáríní. Ámá xwǵárímí nǵweagǵáyǵ —Ayǵ enǵnǵ Gorǵxo xwǵárí imǵxǵnǵnǵ dání íkwǵ dǵnǵ nǵyǵmǵnǵ meapǵrǵfa nání nǵwirárínínǵnǵnamí wigǵ yoǵ mǵnǵwirárínǵpa egǵáyǵ nání rarǵnǵnǵ. Ayǵ nanǵwomí nǵwinǵróná ududǵ winǵnǵáríní. O xámí nǵweaago agwí mǵnǵweanǵagǵ aiwí rǵwéná ámí bǵnǵfá enǵagǵ nání ámá ayǵ sǵnǵwǵ e nǵwinǵiro nání ududǵ winǵnǵáríní.” nínírírí ⁹ re rǵnǵnǵnǵnǵ, “Ámá dǵnǵ píránínǵ nǵnǵwǵperí moarǵgǵáyǵ ‘Ayǵ apí nání rǵfa imóníní?’ yaiwǵpaxǵríní. Nanǵwoyá mǵnǵ wé wǵúmí dǵnǵ waú imónínǵ apǵxǵ éf xǵnǵweanǵpí, ayǵ dǵwǵ mǵnǵ wé wǵúmí dǵnǵ biaú náníríní. ¹⁰ Ayǵ mǵxǵ ináyǵ wé wǵúmí dǵnǵ waú ení náníríní. Awa wé wú rǵxa anǵfá nimóga ugǵáríní. Wo sǵnǵ agwí nǵweaní. Wo sǵnǵ nǵnǵweanǵáríní. O imónáná Gorǵxo xe bǵ onǵmǵápí nǵnǵwearí umǵnǵweáwinǵgínínírí sǵnǵwǵ winǵnǵforíní. ¹¹ Nanǵwǵ enǵnǵ nǵweaagǵ agwí mǵnǵweanǵo ení mǵxǵ ináyǵ ámí woríní. Xǵfo mǵxǵ ináyǵ wé wǵúmí dǵnǵ waú awayá wo aí awamí rǵwǵyo mǵxǵ ináyǵ imónínǵforíní. O mǵxǵ ináyǵ nimónǵrǵfná sepiápi mǵnǵweá wiárí mǵdání anínǵnǵnǵ anínínǵáríní. ¹² Sǵwanǵ nanǵwoyá mǵnǵyo dání wé wúkaú rémówapǵnǵagǵ sǵnǵwǵ winǵnǵfǵyǵ, ayǵ mǵxǵ ináyǵ wé wúkaú ámáyo umǵnǵweapǵrǵfa nání sǵnǵ mimónǵgǵfáwa náníríní. Awa enǵ eánǵnǵ mǵxǵ ináyǵ imónǵpǵrǵ nání nimónǵro nanǵwo

tǵnǐ á máyo numenwearóná anǵǵ mumenweá sǵá ná wiyinǵnǵǵ umeǵweapǵrǵárǵnǐ. ¹³ Awa dǵǵǵ axǵpǵnǐ tǵǵǵáwarǵnǐ. Wigǵ enǵ eánǵǵǵá imónǵǵǵpǐ tǵnǐ nénǵ tǵǵǵá imónǵǵǵápǐ tǵnǐ enǐ nawínǐ nanǵwomǐ ínǐmǐ nǐwurǵnǐro ¹⁴ sipǵsipǵ miáo tǵnǐ mǐxǵ ninǐróná sipǵsipǵ miáo xopǵrǵrǵ winǵárǵnǐ. O áminá nǐyonǐ áminá seáyǐ e imónǵǵo wimónǵrǐ mǐxǵ ináyǵ nǐyonǐ mǐxǵ ináyǵ seáyǐ e imónǵǵo wimónǵrǐ nerǐ nánǐ á má o tǵnǐ nawínǐ imónǵǵǵáyǵ —Ayǵ xǵo xegǵ imónǐpǵrǵa nánǐ parǵrǐ wéyo fǵa umǵrǵrǐ enǵǵǵrǵnǐ. O nánǐ peá mǐmó dǵǵǵ nǐwǐkwǵrooro fǵa xǵrarǵǵǵáyǵrǵnǐ. Ayǵ o tǵnǐ nawínǐ xopǵrǵrǵ wipǵrǵárǵnǐ.” Anǵǵnajo e ninǵrǐmáná ¹⁵ re ninǵǵnǵǵnǐ, “Inǐǵǵ wearǵǵǵ apǵxǵ iyǵ ede dánǐ warǵǵǵǐ seáyǐ e xenǵweanǵ joxǐ sǵǵwǵ winǵǵǵǵ, ayǵ á má nǵnǐ nánǵrǵnǐ. Á má wará xǵxegǵnǐ írǵǵárǵnǐ, gwǵ wirǵ wirǵrǵnǐ, gwǵ mónǵǵá bǐ birǵnǐ, pǵné xǵxegǵnǐ rarǵǵárǵnǐ, ayǵ nǵnǐ nánǵrǵnǐ. ¹⁶ Sǐwanǵ wé wúkaú rémówapǵǵagǵ sǵǵwǵ winǵǵǵǵ tǵnǐ nanǵwo tǵnǐ awa apǵxǵ iyǵ ede dánǐ warǵǵǵǐmǐ sǵmǵ tǵnǐ nǐwiro xwǵrǵá wǵkǵxero xegǵ amǵpǐ urápekǵxero nero sǵwǐ sayǵ nanǵwǵ roanarǵǵpánǵǵ nǐwiro nǐmǵnǐ árǵá yǵpǵrǵárǵnǐ. ¹⁷ Ayǵ rǵpǐ nánǐ e epǵrǵárǵnǐ. Gorǵxo awa dǵǵǵ ná bǐnǐ tǵnǐ nero wigǵ umeǵweagǵáyǵ tǵnǐ nawínǐ nanǵwomǐ ínǐmǐ nǐwurǵnǐróná ímǐ e wǵrǵxǵnǐrǐ dǵǵǵ utǵnǵá enǵagǵ nánǐ awa apǐ e nǐwǵkára nuróná xwǵyǵá Gorǵxo rǵǵǵpǐ xǵxenǐ imónǵnǵe nánǐ nǐwǵkára upǵrǵárǵnǐ.” ninǵrǵrǐ ¹⁸ re ninǵǵnǵǵnǐ, “Apǵxǵ joxǐ sǵǵwǵ winǵǵǵ, í anǵ xwé mamadǵ ikwǵrónǵǵpǐ nánǵrǵnǐ. Apǐ mǐxǵ ináyǵ xwǵá nǐrǵmǵnǐ ǵweagǵáyo seáyǐ e

nìwimónìrì menṅweaṅpìrìrìnì.” nìrìṅṅnìṅṅnì.

18

Aṅf Babironì xwìrṅá ikìxénìṅf nánìrìrìnì.

¹ Apì nìwìnárìmáná aṅfnaṅf ámì wo aṅfnamì dání weaparìṅagì wìnṅanìṅṅnì. O nénì tṅṅf seáyì e imónìṅf worìrìnì. Aṅfnamì dání nìweapìrìná xegf ikìṅṅṅpì xwìnṅá nearì xwṅárìmì wfá nókiárìrìná ² eṅf tṅṅf rṅáiwá nìrìrìná rìpì rarìṅagì arṅá wìṅanìṅṅnì, “Babironì, aṅf xwé mamadf ikwṅrónìṅpì rìxa xwìrṅá ikìxénárìrìnì. Rìxa xwìrṅá nikìxénárìrìrì yṅwṅ imónìṅagì nánì imfó yárìṅerìrì. Rìxa kwìyṅ sìpìyṅ enì awì eánárìṅerìrì. Rìxa ìṅf sìpì ‘Ayṅ obf dṅṅf rṅá rarìrìnì?’ rarìṅṅpì xwapṅ yárìṅerìrì. ³ Ayṅ rìpì nánì xwìrṅá ikìxénárìrìrì. Ámá gwṅ bì bì mónìṅṅáyṅ nṅnì apìxṅ ‘Nìinì tṅṅf ṅwṅ nìrìrìnì mṅrénìṅf oanṅpoyì.’ yaiwiarìṅṅ òṅṅ ṅwṅ nìrìrìnì ìnìṅṅ wainṅ nìrìrìrìṅṅf nero papìkṅf ero wigṅ mìxṅ ìnáyṅ xwṅárìmì dánṅyṅf ì tṅṅf ṅwṅ ìnayıro egṅá eṅagṅ nánì xwìrṅá ikìxénárìrìrì. Nìgwṅ omeaaneyìrìro yúbṅ sábrìrìṅf ìnarìṅṅáyṅ apìxṅ ì ‘Amìpì xwé tṅṅáinì nìmónìrì sṅrṅf munṅ oṅweámìrì.’ yaiwiarìṅṅagì nánì ìmì amìpì wì mṅnì wıayıro nìgwṅ urápayıro nerìṅṅpımì dání nìgwṅ xwé tṅṅá imónìṅṅá eṅagṅ nánì enì xwìrṅá ikìxénárìrìrì.” rarìṅagì arṅá wìṅanìṅṅnì.

⁴ Xwìyṅá ámì bì aṅfnamì dání re rìrìnènaparìṅagì arṅá wìṅanìṅṅnì, “Ámá nionì ṅf imónìṅṅáyṅné, seyṅné ṅwṅ apìxṅ ì yarìṅṅpa axṅpì nero xeanìṅf ìmì wìmeanṅpì seyṅné enì seaímeanìṅṅnìrì ìmì pṅnì nìwìárìmì wì e

nánǵ úpoyǵ. ⁵ Ayǵ rǵpǵ nánǵ seararǵnǵ. Í
 ǵwǵ arǵkǵ nǵyayirǵná xegǵ ǵwǵ yarǵnǵpǵ rǵxa
 nǵramóǵa nearǵná anǵna tǵnǵ xǵxenǵ rónǵnǵǵǵ
 nánǵ ǵwǵ í yarǵnǵpǵ nánǵ Gorǵxo dǵnǵ peá mǵmó
 enǵ.” ⁶ Ámǵ rǵpǵ rarǵnǵǵǵ arǵá wǵnǵanǵǵnǵ,
 “Ímǵ pǵrǵ numamorǵná í wikárǵnǵpǵa axǵpǵ
 wikárǵrǵ sǵpǵ í enǵpǵ biaú kǵkǵrǵ wirǵ iniǵǵǵ
 wainǵ í kapǵxǵyo niwirǵ wǵnǵpǵa wainǵ pǵnǵ
 biaú kǵkǵrǵ opaxǵ imónǵnǵpǵ niwirǵ wirǵ
 éǵrǵxǵnǵ. ⁷ Í xewanǵnǵ seáyǵ e mǵeyoánǵrǵ sǵrǵ
 munǵ nǵwearǵ enǵpǵ tǵnǵ xǵxenǵ mǵmenǵnǵwǵ
 urǵrǵ ámǵxǵá erǵ oenǵrǵ pǵrǵ umamóǵrǵxǵnǵ.
 Í xegǵ dǵnǵ tǵnǵ re yaiwinarǵnǵǵrǵnǵ, ‘Nǵínǵ
 mǵxǵ ináyǵ nǵmónǵrǵ menǵweanǵáínǵ menǵranǵ?
 Nǵínǵ apǵxǵ anǵ imónǵnǵáínǵranǵ? Gíná dánǵ
 dǵnǵ sǵpǵ níǵǵǵ nǵwǵ eapaxǵ imónǵmǵárǵanǵ?’
 yaiwinarǵnǵ enǵǵǵ nánǵ ⁸ xeanǵnǵ sǵá axǵyimǵnǵ
 re wǵmeanǵárǵnǵ. Sǵmǵárǵ wǵmearǵ pǵyǵ epaxǵpǵ
 wǵmearǵ ámǵxǵá epaxǵ imónǵnǵpǵ wǵmearǵ aǵwá
 nánǵ dǵwǵ ikeamónǵpaxǵpǵ wǵmearǵ nemáná
 nǵmǵnǵ rǵá unǵnǵárǵnǵ. Ámǵná Gorǵxo, ímǵ pǵrǵ
 umamónǵo enǵ sǵxǵ eánǵnǵo enǵǵǵ nánǵ apǵ nǵpǵnǵ
 wǵmeanǵárǵnǵ.

⁹ “Mǵxǵ ináyǵ xwǵárǵmǵ dánǵ í tǵnǵ ǵwǵ inǵro í
 tǵnǵ nawǵnǵ nǵnǵwearóná sǵrǵ munǵ nǵwearo egǵáyǵ
 ímǵ rǵá nǵnǵrǵ sǵnǵwǵrǵá peyarǵnǵǵǵ nǵwǵnǵróná re
 epǵrǵárǵnǵ. Ámǵxǵá ero nǵwǵ miearo nero ¹⁰ rǵnǵnǵǵ
 ímǵ wǵmeáǵpǵ none enǵ neaǵmeanǵǵnǵrǵ wáyǵ
 nero ná jǵamǵ nǵrómáná re rǵpǵrǵárǵnǵ, ‘Ine! Bab-
 ironǵ anǵ xwé mamadǵ íkwǵrónǵnǵpǵxǵ, anǵ wǵ tǵnǵ
 xǵxenǵ mǵmónǵnǵpǵxǵ, axǵnánǵ pǵrǵ rǵmamóǵpǵ

ríxa símeáf enqagí nání ine! rípríáríní.

¹¹ “Ámá xwíárími dání nígwíni omeaneyíniro yúbí sábnínpí yarígtáyí wígtí saníyí nígwí nání ámá ámi wí bí wípaxí menqagí nání í nání ení ámíxíá ero nhwí earo epírfáríní. ¹² Wígtí saníyí, ayí tfríní. Síná gorí tfní síná sirípa tfní síná awíaxí xíxegíni imónínpí tfní urípó apíá wení nígwí xwé roní tfní rapírapí awíaxí apíá wení tfní rapírapí mipíyí moní tfní rapírapí siríkáyí rínínpí tfní rapírapí ayíá ríní tfní íkíá xaiwí xegí yoí sitíroníyí rínínpí tfní amípí bí nanhwí erepaníyí rínínpíyíyá síwanínpími dání imíxínínpí tfní amípí bí íkíá nígwí xwé ronínpími dání imíxínínpí tfní amípí bí kapáyo dání imíxínínpí tfní amípí bí ainíxíyo dání imíxínínpí tfní amípí bí síná wárí wáríó mónínpími dání imíxínínpí tfní ¹³ weríxí sinamoníyí rínínpími tfní karínínpí imónínpí amomíyí rínínpí tfní íkíá díá ríá íkeaaráná sínwíríá díní naní eaarínpími tfní iniígtí waráyo xópé inípríá nání díní naní eaarínpími tfní íkíá díá pírakenísaníyí rínínpími tfní iniígtí wainí tfní weríxí orípí tfní pírawá awíaxí tfní wítí aiwá tfní burímákaú tfní sipísipí tfní osí tfní karí osí íropearínpí tfní ámá ení xínáíwánínpí nímóníro omínpí wíiarígtáyí tfní wígtí saní bí epírfá nání imónínpíyí, ayí apíriní. ¹⁴ Amípí jíxí ‘Omeámíní.’ simónarínpí ríxa píní níwíárími runjói. Amípí jíxí mírímúrónínpími tfní amípí jíxí nímearíná sirí muní nweaarínpími tfní ríxa anípa imónífagí nání ámi síhwí wínípaxí mímóníní.

¹⁵ “Ámá nígwíni omeaneyíniro wígtí amípí níní yoí rínínpí apí ími bí egíáyo dání nígwí xwé

tǵǵfá imónǵǵáyf rǵnǵǵf axf ímǵi winarinǵpǵi none enǵi neainǵnǵǵinǵrǵi wáyf nero ná jfami nǵrómáná ámǵxǵfá ero ǵwǵ miearo nero ¹⁶ re rǵpǵrǵárǵnǵi, ‘Ine! Anǵ xwé mamadǵ ikwǵrónǵǵpǵixǵi, ine! Apǵxǵ rapǵrapǵ awiaxǵ apǵfá wenǵf tǵnǵ mipǵyǵ monǵf tǵnǵ ayǵfá rǵǵǵf tǵnǵ yǵnǵrǵi sǵǵǵá gorǵf tǵnǵ imǵxǵinǵǵpǵi tǵnǵ sǵǵǵá awiaxǵ imónǵǵǵf xǵxegǵnǵi tǵnǵ urǵpó apǵfá wenǵf nǵǵwǵ xwé ronǵpǵi tǵnǵ okiyǵfá inǵrǵi enǵixǵnǵi, ¹⁷ axǵnánǵi jǵxǵyá amǵpǵi ayá tǵǵǵf apǵi nǵpǵnǵi rǵxa xwǵrǵfá ikǵxenárǵǵǵi nǵranǵrane nánǵi ine!’ rǵpǵrǵárǵnǵi.

“Sǵpǵxǵf o omǵi xiáwowa tǵnǵ ámá wǵi e nánǵi owaneyǵnǵro sǵpǵxǵf o omǵi bǵf nero ǵweaarǵǵǵáyf tǵnǵ sǵpǵxǵf o omǵi omǵǵǵf mearǵǵfáwa tǵnǵ ámá sǵpǵxǵfyo nǵǵwearo wigǵf nǵǵwǵ omǵǵǵf yarǵǵfá nǵnǵyǵf tǵnǵ ayǵf anǵf apimǵi ná jfami nǵrómáná ¹⁸ anǵf apǵi rǵfá nǵnǵrǵi sǵǵwǵrǵfá peyarǵǵǵǵi nǵwǵnǵróná enǵf tǵnǵ ‘Ine!’ nǵrǵro re rǵǵfawixǵnǵi, ‘Anǵ xwé mamadǵ ikwǵrónǵǵǵf apǵi tǵnǵ xǵxenǵi ámǵi bǵi ǵpǵi rǵfá ikwǵrónǵnǵi?’ nǵrǵro re egǵfawixǵnǵi. ¹⁹ Isikǵf nǵimeaaǵyiro mǵǵǵfyo mǵimeámǵf nǵnǵro ‘Ine!’ rǵro ámǵxǵfá ero ǵwǵ miearo neróná re nǵra ugǵfawixǵnǵi, ‘Ine! Anǵ xwé mamadǵ ikwǵrónǵǵpǵi —Anǵf apǵi sǵpǵxǵf xiáwowa amǵpǵi wǵi nǵǵwǵ meapǵrǵi nánǵi rawǵrawáyo nǵxero nǵrémómáná bǵf egǵfapǵrǵnǵi. E nerǵǵfyo dánǵi nǵǵwǵf xwé tǵǵǵáyf imónǵǵfapǵrǵnǵi. Anǵf apǵi axǵnánǵi sǵnǵi mé xwǵrǵfá ikǵxenárǵǵǵi nánǵi ine!’ nǵra ugǵfawixǵnǵi.

²⁰ “Anǵnaxǵnǵi, apǵxǵf í rǵxa xwǵrǵfá ikǵxenárǵǵǵi nánǵi dǵǵǵf nǵfá osinǵnǵi. Gorǵxoyá imónǵǵǵáyǵné tǵnǵ wáf wurǵmeiagǵfáǵné tǵnǵ

wfá rókiamoagǵáyǵné tǵnǵ nǵyǵnéni dǵnǵ níǵá oseainǵnǵ. Gorǵxo anǵ apǵ seyǵné seaikárǵnǵpǵi nánǵ pǵrǵ mamóǵ enagǵ nánǵ dǵnǵ níǵá oseainǵnǵ.” Xwǵyǵá bǵ anǵnamǵ dánǵ e rǵnénapǵagǵ arǵá wiǵanigǵnǵ.

21 Anǵnajaǵ enǵ sixǵ eánǵnǵ wo sǵnǵá xwé witǵ siyǵ yunǵ ikǵxearǵnǵyǵ sǵpaxǵ wo nǵmǵeyoari rawǵrawáyo nǵmoairǵ re rǵnǵnigǵnǵ, “Babironǵ, anǵ xwé mamadǵ ikwǵrónǵnǵpǵi nionǵ sǵnǵá ro moaǵápa anǵ apǵ enǵ piéronǵárǵnǵ. Anǵ apǵ áma wará sǵnǵ ninǵmáná pearǵǵǵáyǵnǵnǵ anǵpá imónáná ámi sǵnǵwǵ winǵpaxǵ imónǵnǵǵá menǵnǵ.

22 Anǵ apixǵi dánǵ ámi kitá eánǵrǵi soǵǵ rǵnǵrǵi webǵǵ rǵnǵrǵi pékákǵ rǵnǵrǵi yarǵnagǵ arǵá ámi bǵ wipǵrǵá menǵnǵ. Áma amǵpǵi imǵxanǵro éwapǵnǵǵáyǵ wǵ anǵ apixǵi dánǵ wigǵ yarǵǵápi ámi yarǵnagǵa winǵpǵrǵámani. Sǵnǵá witǵ siyǵ yunǵ ikǵxearǵnǵyǵ apixǵi dánǵ ámi nerǵnǵá ikaxǵ rǵnarǵnagǵ arǵá wipǵrǵá menǵnǵ. 23 Apixǵi dánǵ uyǵwǵ wfá ónarǵnǵpǵi ámi ónǵnǵǵá menǵnǵ. Íwǵ sǵkǵnǵǵ tǵnǵ apǵyá tǵnǵ apixǵi dánǵ ámi bǵ nǵimeánǵro xwǵyǵá nawǵnǵ rǵnarǵǵǵi arǵá wipǵrǵá menǵnǵ. Ayǵ rǵpǵi nánǵ rǵrarǵnǵnǵ. Apixǵyá áma nǵǵwǵnǵi omeaaneyǵnǵro amǵpǵi bǵ yarǵǵáyǵ dǵxǵ ayáǵ tǵnǵ nerǵnǵpǵimǵ dánǵ áma xwǵárǵmǵ nǵweagǵáyo nǵyonǵ yapǵ nǵwǵwapǵrǵiróná seáyǵ e múrónǵǵá enagǵ nánǵ rarǵnǵnǵ.

24 “Í Gorǵxoyá wfá rókiamoarǵǵáyo tǵnǵ áma xegǵ imónǵǵáyo tǵnǵ áma amǵ ǵǵimǵ nǵweagǵá pǵpǵkǵmǵ inǵnǵyoy tǵnǵ nǵpǵkǵrǵi reá roánǵnǵrǵnǵ.” Anǵnajo e rarǵnagǵ arǵá wiǵanigǵnǵ.

19

Babironi xwirfá ikixenlagi nani anñnamí dani yayí egfá naniñi.

¹ Apí arfá niwimáná manj xwé bi áamá ayá wí anñnamí epfroyf egfáyññf meanj niñniññi enj tñni re rñnarññagi arfá wiñanigññi, “Negf Gorixomi seáyí e oumeaneyí. Nene éf neamíñño, ayf orñni. Enj eánñri seáyí e umfeyoapaxf imónñri eno, ayf orñni. ² O neyírorí pñrf numamorfná nepa xixeni imónñpí tñni wiarññf enagí nani seáyí e oumeaneyí. Apixf iyf ede dani warigfá anj niñniñi fáf earoarñññi —Í áamá xwfárimí ñweagfáyf tñni fwf ninñññpimi dani uyññf oépoyññri niwíwapíya nurfná xwirfá wikixenññi. Ími Gorixo neyírorí xixeni pñrf numamorfná áamá xináiwánññf nimónñro omññf wiiarññf í niññikiri reá roánññyñf nani rñxa xixeni enj meáññni.” niññro ³ ámi re riññawixññi, “Negf Gorixomi seáyí e oumeaneyí. Siñwirfá anj apimi rñf niññri peyarññpí anññf minf peyinñññi.” rññagfá ⁴ áamá áminá 24 imónñgí e niñweaxa pugfáwa tñni diññf tññf imónñgí wau wau awa tñni Gorixo íkwiañññamí ñweañe nupñkíññmearo omí yayf niwíroná re niñra ugññawixññi, “E imónñni. Omí seáyí e oumeaneyí.” rññagfá ⁵ siá íkwiañññamí dani manj bá re rññññññi, “Ámá Gorixomi xináiwayññññf nimónñro omññf wiiarññfáyñé, siyikwñññf imónñgípiayññññi, xwérññayññññi, omí wayf wiarññfáyñé niññññi, negf Gorixomi seáyí e umépoyí.” rñnarññagi arfá wiñanigññi.

“Sipìsipí miáo apìxí nìmeanìṅoì.” rìgíá nánìrìnì.

⁶ Nionì manj xwé bì áamá ayá wí epíroyí egíáyí meanj nìrìrìná rìnìrì iniṅgí iyakwí nìdìrorìná rìnìrì akìrìwí nìwekirìná rìnìrì yarìṅpánìṅj nerìná re rìnarìṅagì aríá wìṅanìṅnì, “Negí Gorìxomì seáyì e oumeaneyì. Negí Ámìná Gorìxo, eṅj eánìṅfá nìyoni seáyì e wimónìṅo rìxa neamenṅweanì. ⁷ Sipìsipí miáo apìxí meanì rìxa rínárìnì. Apìxí meanì rìxa wé nìrónìrì ṅweanì. Ayìnánì negí xwìoxíyo dánì dìṅj nífá nìneainìrì yayí nerane Gorìxomì seáyì e umíeyoaaaneyì.” rarìṅagíá aríá nìwirì wìṅanìṅnì. ⁸ Í oyínìrì rapìrapí awìaxí apíá xaíwí werì kíyí bì mayí erì eṅj wú —Ú ayí áamá Gorìxoyá imónìṅfáyí xwíáyo nìṅwearóná wé nìrónìro píránìṅj egíá nánì imónìṅúrìnì. Ú mìnì wíagì sṅwí nìwìṅnì ⁹ aṅfánajo re nìrìṅnìṅnì, “Re nìrìrì ríwamìṅj eai, ‘Aiwá sipìsipí miáo apìxí meanì nánì imìxárìnfápì nánì wáf urepeárìṅfáyí yayí owìṅnì.’ nìrìrì ríwamìṅj eai.” nìrìrì re nìrìṅnìṅnì, “Xwìyíá apì Gorìxo rìṅj eṅagì nánì nepaxìṅpìrìnì.” nìrìṅgì ¹⁰ aṅfánajomì yayí owìṅnìrì nánì oyá sṅkwí tìṅj e upíkinìmeááná o re nìrìṅnìṅnì, “Joxì yegí axìpì xìnáipawìṅj nìmónìrai Gorìxomì omìṅj wìiarìṅwíwawì e mìnìpanì. Dìxí rìrìxímeá Jìsaso seaíwapìyìṅpì fá xìrarìṅfáyí yarìṅfápa nionì enì axìpì yarìṅj wonì eṅagì nánì Gorìxomì yayí wì. Ayí rìpì nánì rarìṅnì. Gìnì ḡne wíá nìrókiamoranénáyí, sa Jìsaso neaíwapìyìṅpì rókiamoanìrì nánì imónarìṅwá eṅagì nánì rarìṅnì.” nìrìṅnìṅnì.

Osí apfá wení womi seáyí e xewweaño náníríní.

11 Anína oxoáníagi níwíníríná weníngí yánfáyí wínínganigíní. Osí apfá wení wo ronagi níwínírí osomí seáyí e xewweaño —O re rígoríní, “Díní unwírárípxoríní. Nepaxíngí imóníngínpíní yaríngoríní.” rígoríní. O osomí seáyí e xewweaňagi wínínganigíní. O ámayo níwíeyírorí pírf umamorí míxí wirí neríná wé róníngí imóníngínpíní xíxení xídaríngoríní. 12 Xegí síngwí ríá ápiáwíníngí werí míngíyo dírf míxí ináyowa díkínaríngíápí obaxí díkínírí enoríní. Xegí yoí ámá nínní majíá nímonímáná xewaníngoní níjía imóníngínpí xegí warárímí eánírí 13 rapírapí ragíyo ígíá eáníngí wú yínírí enoríní. Yoí oyá re ríníngoríní, “Goríxoyá Xwíyíáoyí” ríníngoríní. 14 Anínamí dání símíngí wínaríngíáyí rapírapí awíaxí apfá werí kíyí bí mayí imónírí eníyí níyínímáná osí apfá weníyo níxewweámáná omí númí waríngagíá níwínírí 15 ámá gwí bí bí móníngíá níyoní xopírárí wíní kirá ngwá yíníngípá oyá maníyo dání peyeaaríngagi wínínganigíní. Ayo ainíxí wá íá níxírírí numenwearí wíkfí Goríxo, ení eáníngíá níyoní seáyí e wimóníngó ayíkwí míwóníngínpí níwíwapiyíríná uraxí wainí sogwí síngá íkwíngwí eapíníngínínamí xoyíkímí yaríngíápa axínpí wínífaríní. 16 Yoí bí rípi “Míxí Ináyí Níyoní Seáyí e Wimónírí Ámíná Níyoní Seáyí e Wimónírí Enáoníyí” nírinírí xegí rapírapíyo ngwírárínírí sáfíyo ngwírárínírí enagi wínínganigíní.

17 Nioní weníngí yánfáyí aníngají wo sogwí ngweaňe nírómáná apurí aní pírfíyo nípipíka

emearíngíyo ení tñí ríaiwá re uraríngagí wínínganigíní, “Goríxo aiwá xwé imíxínínpí nání nìbìro awí eánípoiyí. ¹⁸ Míxí ináyíyá gíwí yiyóní ero simíngí wínarígíáyo seáyí e wimónígíáyíyá gíwí yiyóní ero áamá ení eánígíáyíyá gíwí yiyóní ero osíyíyá gíwí yiyóní ero osíyo seáyí e xenweáfíáyíyá gíwí yiyóní ero áamá xínáiwáníngí nimóníro omíngí wíiarígíáyíraní, wígí omíngíni yarígíáyíraní, áamá síyikwíníngí imónígíáyíraní, áamá xwéríxa imónígíáyíraní, níníyíyá gíwí yiyóní ero epírí nání awí eánípoiyí.” Iníyo ríaiwá e uraríngagí wínínganigíní.

¹⁹ Weníngí éáyí wínínganigíní. Nanwo tñí míxí ináyí xwíarímí ñweagíáyí tñí wígí simíngí wínarígíáyí tñí nawíní awí neáníro osí apíá wenómí seáyí e xenweañómí tñí o xegí simíngí wínarígíáyo tñí míxí wianíro nání awí eánáríníngagí nìwíníri wínínganigíní. ²⁰ Nanwomí íá nìxíráriro mimóní wfá rókiamoaríngómí —O nanwoyá néní tñí imóníngípímí dání emímí neríná áamá nanwoyá ipírí eáníri nanwoyá xopaikígí imóníngínpí yayí nìwíro egíáyo yapí wíwapíyíngoríní. Omí ení íá nìxíráriro awaú síní síngí enáná ipí rírómíxíngí ríá ápiáwí síngá sarípái ríníngínpí tñí wearíngíwámí mamówáríagí wínínganigíní. ²¹ Wíníyo ení osomí seáyí e xenweaño kirá xegí maníyo dání peyeaaríngínpá tñí pípíkímí yaráná iní níní nìbímíro wígí gíwí yiyóní neríná agwí ímí uyáríagí wínínganigíní.

Seteno xwiogwí 1,000 apimí gwí ṅweaṅṅí nánìrìṅṅí.

¹ Nionì wenìṅṅí yánfáyí wìnìṅṅanìṅṅí. Aṅṅnájí wo xegí wéyo sirìrìkí yoparí bì mimónìṅṅíyì nánì kípì fá xìrìrì senfá wirí fá xìrìrì nemáná aṅṅnamì dánì weaparìṅṅagí wìnìṅṅanìṅṅí. ²⁻³ Aṅṅnajo iwí xwéomì —O sidìrì enìná ṅweaagí axorìṅṅí. Obo axo Setenorìṅṅí. Omì fá nìxerì xwiogwí 1,000 múronfá nánì gwí nìyárìrì sirìrìkí yoparí bì mimónìṅṅíyìmì nìmoaimáná maṅṅí éde ówanṅí nìyárìmáná sikí bì sìmìmajíó nánì ikwiáráríagí wìnìṅṅanìṅṅí. Xwiogwí 1,000 apì pwearíṅṅá áamá gwí bì bì mónìṅṅíyáyo yapí mìwíwapìyìpa éwìnìṅṅíṅṅí ṅf ayimì ṅwiráríagí wìnìṅṅanìṅṅí. E nerì aí xwiogwí apì rìxa múróáná axíná onìmiáṅṅí éwìnìṅṅíṅṅí ṅf ayimì dánì wíkwìowárìṅṅíṅṅí.

⁴ Nionì wenìṅṅí yánfáyí wìnìṅṅanìṅṅí. Mìxí ináyíyá siá ikwianṅwí wí sṅṅwí nìwìnìrì ayo wa áamáyo wìeyìropírfá nánì rípeaárìṅṅowá éf ṅweaṅṅagí nìwìnìrì áamá xwíyíá Gorìxoyá fá xìrìro Jisaso nánì anìṅṅí miní áwanṅí urìro neróná wìwanìṅṅíyí mìṅṅí wináná sṅṅwí mìṅṅí wákwìṅṅíyí —Ayí sìnì xwíárìmì nìṅwearóná naṅwomì t́nì xegí xopaikíṅṅí imìxìnìṅṅípìmì t́nì yayí mìwìpa ero naṅwo nánì ipírfá wigí mimáyoranì, wéyoranì, meánìpa ero egíyíṅṅí. Ayíyá dìṅṅíyó sṅṅwí nìwìnìrìṅṅá rìpì éagíá wìnìṅṅanìṅṅí. Ámì sṅṅí nero xwiogwí 1,000 apimì áamáyo Kiraiso t́nì nawínì umenṅweaṅṅagí wìnìṅṅanìṅṅí. ⁵ Iwamíó áamá ámì sṅṅí nero wíápìṅṅimeapírfáṅṅí, ayí apìrìṅṅí. Pegíá wínìyí ayí íná mìwíápìṅṅimeáagíá wìnìṅṅanìṅṅí. Xwiogwí

1,000 apí ríxa nǵpwémáná eǵáná wiápínimeáagfá wíninǵanigíní. ⁶ Ámá pegfá iwamfó síǵf nero wiápínimeáááyf tǵnǵ anǵ nawínǵ wiápínimeapfǵfá gǵyǵ gǵyǵ yayǵ owiníní. Ayǵ ámá Gorǵxoyá imónǵǵfáyf eǵagfá nánǵ oyá dǵǵf tǵnǵ yayǵ winǵpaxǵyǵríní. Ayǵ Gorǵxo ámá sípǵyǵ rǵfá xwérími ikáráná ayǵ tǵnǵ nawínǵ rǵnǵǵf Ámi bí Pepǵrǵfáǵyǵ rǵnǵǵpí mǵmeá Gorǵxo tǵnǵ Kiraiso tǵnǵ awaúyá apaxǵpánǵǵf imónǵǵfáwa yarǵǵfápa nero awaú ǵweagǵfíe ananǵ nǵpáwiro Kiraiso tǵnǵ nawínǵ nǵǵwearo xwiogwǵ 1,000 apí múroarǵnǵ ámáyo umenǵweapǵrǵfá eǵagǵf nánǵ rarǵǵnǵí.

Setenomǵ migǵf nǵwimǵxǵrǵ xopǵrǵrǵf wiárǵǵf nánǵrǵnǵí.

⁷ Xwiogwǵ 1,000 apí ríxa nǵpwémáná eǵáná sirǵrǵkǵf Seteno gwǵ ǵweanǵyǵimǵ dǵnǵ wǵkwíowáráná ⁸ o nǵpeyearǵf ámá gwǵ bí bí mónǵǵfá xwǵfá rǵrǵf nǵrǵmínǵf amǵ gǵimǵ ǵweagǵfáyo —Ayǵ ámá Gokǵyǵ rǵnǵǵfáyf tǵnǵ Megokǵyǵ rǵnǵǵfáyf tǵnǵ ayǵríní. Ayo Seteno yapǵ owíwapǵyǵimínǵrǵf nemeǵf ámá Gorǵxoyá imónǵǵfáyf tǵnǵ mǵxǵf inanǵro nánǵ ayo awí neaemeǵfá ámá o awí eaemeǵyǵf rawǵrawá imanǵf e inǵkǵf e wenǵyǵf yapǵ xixenǵf imónǵpǵrǵfǵríní. ⁹ Mǵxǵf obaxǵf ayǵ xwǵfǵrǵmǵf ayoxǵf xwé íkwíanǵwǵnǵǵf eapǵnǵǵe nánǵ nǵyiro ayǵ tǵnǵ mǵxǵf oinaneyǵnǵro anǵf Gorǵxo dǵǵf síxǵf uyǵǵfǵpimǵf —E xegǵf ámá imónǵǵfáyf ǵweagǵfǵeríní. E awí mudǵmóáná re éagǵf wíninǵanigíní. Rǵfá anǵfnamǵf dǵnǵf nǵpǵíerónapǵrǵf ayo rǵfá nowǵrǵfagǵf wíninǵanigíní. ¹⁰ Ayo ríxa rǵfá náná obo, ayo yapǵf wíwapǵyarǵǵnomǵf fǵfá nǵxero ipǵf rǵfómǵxǵǵf rǵfá

ápiáwǫ sǫnjá sarǫpáǫ rǫnínjǫpǫ tǫnǫ wearǫnjǫwámǫ — E nanjwo tǫnǫ mimónǫ wfá rókiamoago tǫnǫ awaú xámǫ moaigǫe omǫ enǫ axǫ e nawínǫ njweáǫrǫxǫnǫrǫ moaǫagǫa wǫnǫnjǫanigǫnǫ. E ikwáwǫyiranǫ, árǫwǫyiranǫ, kikiǫfá bǫ mepa nero rǫnínjǫ anǫnjǫ winǫnǫfárinǫ.

Gorǫxo áamáyo eyeyǫrómǫ enǫ nánǫrǫnǫ.

¹¹ Nionǫ wenǫnjǫ yánǫfáyǫ mǫxǫ ináyǫyá siá ikwǫanǫwǫ apǫfá wenǫ xwé wǫna nǫwǫnǫrǫ anamǫ éf njweanǫyá sǫmǫmanǫe dánǫ xwǫfáǫrǫ tǫnǫ anǫna tǫnǫ nǫnǫ peá unárǫagǫ nánǫ ámǫ sǫnjwǫ bǫ mǫwǫnǫpaxǫ imónǫnjǫagǫ nǫwǫnǫrǫ ¹² wenǫnjǫ éáyǫ wǫnǫnjǫanigǫnǫ. Ámá pegǫfáyǫ siyikwǫnǫnjǫ imónǫǫfápiarǫnǫ, mamadǫrǫxarǫnǫ, ikwǫanǫwǫnamǫ agwǫrǫwámǫnǫ ronǫagǫa wǫnarǫfná bikwǫyǫ nǫparǫro íkwǫ ámǫ wǫna, ámá dǫnjǫ nǫyǫmǫnjǫ meapǫrǫfá nánǫ yof njwǫrǫrǫnǫnjǫfna enǫ nǫparǫro pegǫfá ayǫ sǫnǫ sǫnjǫ neróná yagǫfáǫpǫ tǫnǫ xǫxenǫ xwǫyǫfá umeárǫmǫnǫrǫ nánǫ apǫ nánǫ bikwǫyǫ njwǫrǫrǫnǫnjǫyo dánǫ fá rǫrómǫ nerǫ xǫxenǫ xwǫyǫfá umeárǫagǫ wǫnǫnjǫanigǫnǫ. ¹³ Ámá pegǫfá rawǫrawáyo nǫnamiro wegǫfáyǫrǫnǫ, pegǫfá pǫyǫnjǫ siwǫ anǫ e —E pepǫrǫfá nánǫ Pǫyoyǫ rǫnínjǫpǫ tǫnjǫ erǫnǫ. E ugǫfáyǫrǫnǫ, nǫnǫ ikwǫanǫwǫ Gorǫxo éf njweanǫfna tǫnjǫ e báná wigǫ yagǫfáǫpǫ tǫnǫ xǫxenǫ xwǫyǫfá umeárǫagǫ wǫnǫnjǫanigǫnǫ. ¹⁴ Pepǫrǫfá nánǫ Pǫyoyǫ rǫnínjǫpǫ, pǫyǫnjǫ siwǫ anǫyǫ njweagǫfáyo nǫmearǫ ipǫ rǫrómǫxǫnjǫ rǫfá wearǫnjǫ —E Gorǫxo xwǫyǫfá umeárǫfǫpǫmǫ dánǫ rǫnínjǫ winǫnǫferǫnǫ. E moaǫagǫ wǫnǫnjǫanigǫnǫ. ¹⁵ Xwǫyǫfá numeárǫrǫfná íkwǫ ámá dǫnjǫ nǫyǫmǫnjǫ meapǫrǫfá nánǫ yof njwǫrǫrǫnǫnjǫnamǫ gǫyǫ gǫyǫ anamǫ yof mǫnjwǫrǫrǫnǫnjǫagǫ nǫwǫnǫrǫfná

ayo fà nìxero ipí rírómìxìníṅṅí ríá wearìṅṅíwámì moaíagá wìníṅṅanìṅṅí.

21

Anṅ sìṅṅna t́nì xwṅá sìṅṅrì t́nì nánìrìṅṅí.

¹ Nionì wenìṅṅí éáyí wìníṅṅanìṅṅí. Anṅ sìṅṅí wìna t́nì xwṅá sìṅṅí wìrì t́nì rìxa nimónìṅṅagì wìníṅṅanìṅṅí. Anṅ xámìṅṅna t́nì xwṅá xámìṅṅrì t́nì rìxa anìpá imónìṅṅagì nánì anṅ sìṅṅna t́nì xwṅá sìṅṅrì t́nì imónìṅṅagì wìníṅṅanìṅṅí. Rawìrawá ámì m̀rìwòṅṅagì nìwìṅṅrì ² wenìṅṅí yánfáyí anṅ ṅwṅá Gorìxoyápi —Apì Jerusalemì Sìṅṅpìyì rìṅṅṅìṅṅí. Apì apìxí oxí meánìm̀ṅṅrìná okiyá inarìgíápa axìpi éṅṅí nìṅṅm̀áná anṅnamì Gorìxo t́e dánì weaparìṅṅagì wìníṅṅanìṅṅí. ³ Sìṅṅwí e nìwìṅṅrì maṅṅí bá íkwianṅṅnamì t́ṅṅí e dánì nìrìṅṅrìná eṅṅ t́nì re rìṅṅarìṅṅagì aríá wìṅṅanìṅṅí, “Aríá époyì. Gorìxo ṅweaarìṅṅe agwì rìxa ámá t́nì nawínì imónìṅṅí. O ayí t́nì nawínì nìṅṅwearóná ámá x́oyá xegí imónìṅṅrìṅṅrìṅṅí. Xewanìṅṅo enì wigí ṅwṅáo nimónìṅṅrì ayí t́nì nawínì nìṅṅwearóná ⁴ amìpì d̀ṅṅí s̀pì wiarìṅṅṅì xórórí nìwìirì nánì wigí sìṅṅwìrìxí weaparìṅṅápi kwìkwìrìm̀t́ nìwìrìṅṅṅí wìíagì nánì ámá pero ámìxíá ero ṅwí earo rìṅṅṅí wìṅṅro yagíápi ámì b̀ mepa epìrìṅṅrìṅṅí. Xámì e yagíá apì rìxa rìná dánì anìṅṅṅí xwṅá iwéagì nánì ámì axìpi wì epìrìṅṅamì.” rarìṅṅagì aríá wìṅṅanìṅṅí.

⁵ Íkwianṅṅnamì éf ṅweaṅṅo re rìṅṅnìṅṅí, “Aríá eì. Nionì amìpì nìṅṅṅí ámì sìṅṅí imìxárìṅṅrìṅṅí.” nìrìṅṅí re nìrìṅṅnìṅṅí, “Xwìyíá nionì rarìṅṅápi nepaxìṅṅí imónìṅṅrì ámá d̀ṅṅí wìkwìropaxí imónìṅṅrì

enagí nání joxí rfwamíñí eai.” nínírírí ⁶ re níríñínigíní, “Amípi nioní ‘E imóníwínigíní.’ yaiwinápi rixaríní. Nioní sñá pírf tíñweañíníñí nerí nání iwamó imónírí yoparf e nání imónírí mé aníñí imóníñíní. Iníigí nání gwíní yeáyí wíí gíyí gíyo iníigí dñí níyímíñí meapírfá nání smíñí meaaríñúmí dání ananí niwirí míní wimífaríní.” nínírírí ⁷ re níríñínigíní, “Ámá nioní aníñí fá níníxíríróná nioní tñí símí tñí inaríñwáyo xopíráríníñí wííá gíyí gíyo nioní ríá apí nípíní níwiiríná Nwíá ayíyáoní imónírí ayí ení gí niaíwí imóníro epírfáríní. ⁸ E nerí aí íkwíkwíá imónígíáyí tñí nioní dñí níníkwírooro aí ámí peá nímogíáyí tñí ámá xwiríá wianípaxí imóníñípi yarígíáyí tñí pikíxwiríó yarígíáyí tñí íwí inarígíáyí tñí ayáí yarígíáyí tñí wigí ñwíápímí fá níxíríro dñí níkwírooro píraníñí mearígíáyí tñí yapí rarígíá níníyí tñí wigí pírf mamónípírfé —E ipí rírómíxíñí sñá sarípáyo dání ríá ápiáwí aníñí wearíñeríní. Ayí e aníñí wepírfá enagí nání ríníñí Ámí bí Pepírfápiyí ríníñípi xixení meapírfáríní.” níríñínigíní.

Aní Jerusalemí sñípi náníríní.

⁹ Aníñají wé wíúmí dání waú awa píreríxí wé wíúmí dání waú ayo xeaníñí yoparf wé wíúmí dání waú ínínáná xírígíáwa wo níbírí re níríñínigíní, “Eíní. Apíxí sipísipí miáo meaní síwá osimíní.” nínírírí ¹⁰⁻¹¹ Goríxoyá kwíyípi níxíxéróáná aníñajo dífwí míñí sepiá roní bimí nání níméámí níníyírí aní ñwíá xíoyápi, Jerusalemíyí ríníñípi aníñamí Goríxo tfe dání

xixéá xfo inaríjépi tñni nawíní weaparíná síwá níagi wíníjanigíní. Xwínfá anj apí eanjépi síjé awíaxí nígwí xwé rojépi xwínfá eearíjépa eanjagi níwínírí síjé awíaxí jasípáí ríníjépi rírímá óníjépa ónaríjagi wíníjanigíní. ¹²⁻¹³ Anj apimí nípimíní síjé tñni ákíjé aga seáyí émi eáníjagi níwínírí ákíjé apimí íwí wé wúkaú síkwí waú iníjagi níwínírí ákíjé sogwí xemónaparíjémíní imíxíníjépipimí dání íwí wíyáú wíyi iníjagi wínírí ákíjé sogwí wearíjémíní imíxíníjépipimí dání ení íwí wíyáú wíyi iníjagi wínírí mídání mídání ení íwí wíyáú wíyi iníjagi wínírí nerí ayo bimí bimí anjénajé xixení awí mearojagfa níwínírí Isíreríyíyá xiáwo íríjowa wé wúkaú síkwí waú imónígíáwayá yoí íwí bimí bimí níyoní wo woyá yoí eáníjagi wíníjanigíní. ¹⁴ Síjé tñni ákíjé nearíná iwamfó nítiwayírórí tíníjéyo —Ajé síjé wé wúkaú síkwí waú xámi wenjéyíríní. Ayo sipísipí miáoyá wáf wurímeíagfá wé wúkaú síkwí waú imónígíáwayá yoí síjé ajé ayimí xixení eáníjagi wíníjanigíní. ¹⁵ Anjénajé níoní xwíyíá nírfó xoyfá iwamfó yarígíá síjé goré tñni imíxíníjéyi anj apimí tñni ákíjéyo tñni íwíyo tñni iwamfó néra uní nání íá xíríjagi wíníjanigíní. ¹⁶ Anj apiyá miwí imóníjé biaú biaú nípíní xixení imóníjépiríní. Sepiá miwí mídímídání imóníjépi axépi imóníjépiríní. Anjénajo ríxá iwamfó yarígíáyí tñni iwamfó yaríná anj apí xegé sepiá éfepí 12,000 imóníjagi níwínírí sepiá enj ákíjé xwápíyi nímixíga punjépi tñni sepiá enj yegé nímixíga nípeyírí píní

wiárínínpí t́nì nìpìni ax́pí 12,000 imóníngagí nìwínìrì ¹⁷ ańnajo ań apiyá ákíná iwamfó nerf́nà xegf́ sepiá níróga nìpeyirì ṕnì wiáríníne imónínpí 144 mita enagí wínínganigínì. Ańnajo iwamfó nerf́nà ámá iwamfó yaríngf́ayi t́nì enínigínì. ¹⁸ Ákíná śngá awiax́ jasípáì rínínpí t́nì nìkìkíróga nìpeyirì eánìrì ań nápì śngá gorf́ t́nì míríníngagí nánì gírásíníngf́ rírímá ókiárínìrì enagí wínínganigínì. ¹⁹ Śngá ákíná nearf́nà iwamfó nítìwayírorì t́níní wé wúkaú síkwf́ waú xámì wenf́pì śngá awiax́ nìgwf́ xwé ronf́ wíyf́ wíyo dánf́ t́nì nanf́ oimónìrì dídairf́ iníngagí wínínganigínì. Śngá iwamfó nítìwayírorì t́níníyf́ wíyì śngá jasípáì ríníngf́yirínì. Ámì wíyì onagwá wenf́ sapaíyì ríníngf́yirínì. Ámì wíyì apf́á wenf́ agetáì ríníngf́yirínì. Ámì wíyì sowí iníngf́ emeráì ríníngf́yirínì. ²⁰ Ámì wíyì sadoníkìsífýì ríníngf́yirínì. Ámì wíyì ayf́á ríngf́ konirianf́yì ríníngf́yirínì. Ámì wíyì siyó ríngf́ kírìsoraitf́yì ríníngf́yirínì. Ámì wíyì sowí xegf́ bì iníngf́ berirf́yì ríníngf́yirínì. Ámì wíyì siyó xegf́ bì ríngf́ topasf́yì ríníngf́yirínì. Ámì wíyì kírìsopírásf́yì ríníngf́yirínì. Ámì wíyì onagwá wenf́ jaiasinf́yì ríníngf́yirínì. Yoparf́yì mipf́yf́ monf́ ametisf́yì ríníngf́yirínì. ²¹ Ákíná ówanf́ wé wúkaú síkwf́ waú enf́yf́ ayf́ urf́pó apf́á wenf́ nìgwf́ xwé ronf́ wé wúkaú síkwf́ waú ayf́rínì. Wínanì wínanì urf́pó ná wonì t́nì imíxíníngf́yirínì. Ań apiyá óf́yì śngá gorf́ t́nì imíxíníngf́ enagí nánì gírásíníngf́ rírímá ókíníngf́yirínì. ²² Ań apimì dánì

an̄j̄ Gor̄ixo nán̄i r̄id̄iyowá nero seáȳi e umear̄iḡfá wiwá mir̄in̄n̄j̄aḡi m̄iw̄in̄n̄jan̄iḡin̄i. Aȳf̄ r̄ip̄i nán̄ir̄in̄i. Áminá Gor̄ixo, en̄j̄ eán̄iḡfá n̄iyon̄i seáȳi e wimón̄in̄j̄o t̄n̄i sip̄sip̄ míáo t̄n̄i aiwan̄in̄j̄owáú an̄in̄j̄ e n̄in̄j̄weari an̄j̄ iwán̄in̄j̄f̄ mir̄in̄n̄j̄aḡf̄i nán̄i wiwá n̄im̄ir̄ir̄f̄náȳf̄, ná maȳf̄ imón̄ipax̄f̄ en̄j̄aḡi nán̄i m̄im̄ir̄in̄n̄j̄aḡi w̄in̄n̄jan̄iḡin̄i. ²³ Gor̄ixo xewan̄in̄j̄o x̄ix̄f̄eá inar̄in̄j̄p̄i wfá an̄j̄ apim̄i ókím̄ix̄ir̄i sip̄sip̄ míáo apim̄i uȳf̄w̄fn̄in̄j̄f̄ yamor̄i en̄j̄aḡi nán̄i sogw̄f̄ran̄i, emáran̄i, apim̄i wfá óm̄x̄in̄f̄a nán̄i ná maȳf̄r̄in̄i. ²⁴ Wfá an̄j̄ apim̄i dán̄i ón̄in̄f̄áp̄i an̄j̄ apim̄in̄i wón̄in̄f̄aman̄i. Ámá gw̄f̄ bi bi món̄iḡfá wfá ap̄i ón̄in̄j̄e n̄in̄j̄wearo wiḡf̄ yar̄iḡf̄áp̄i ep̄f̄r̄f̄ar̄in̄i. M̄ix̄f̄ ináȳf̄ xw̄f̄ar̄im̄i n̄j̄weaḡf̄áȳf̄ wiḡf̄ am̄ip̄í ayá t̄n̄j̄p̄i n̄imeám̄i nuro an̄j̄ apim̄i páwip̄f̄r̄f̄ar̄in̄i. ²⁵ Íkwáw̄iyíná ákin̄j̄á f̄w̄í ówan̄j̄ȳf̄ yár̄in̄in̄f̄a men̄in̄i. An̄j̄ apim̄i ám̄i ár̄f̄w̄iyi wí imón̄in̄f̄a men̄j̄aḡi nán̄ir̄in̄i. ²⁶ Ámá gw̄f̄ bi bi món̄iḡf̄áyo dán̄i am̄ip̄í ayá t̄n̄j̄p̄i t̄n̄i am̄ip̄í ámá s̄in̄j̄w̄f̄ n̄iw̄in̄ir̄fná “Seáȳi e imón̄in̄j̄p̄ir̄f̄an̄i?” yaiwiar̄iḡf̄áp̄i t̄n̄i an̄j̄ apim̄i nán̄i n̄imeám̄i nuro páwip̄f̄r̄f̄a aiw̄i ²⁷ ámá piax̄f̄ weán̄ipax̄f̄p̄i yar̄iḡf̄áȳf̄ t̄n̄i xw̄ir̄f̄a win̄ipax̄f̄ imón̄in̄j̄p̄i yar̄iḡf̄áȳf̄ t̄n̄i yap̄f̄ rar̄iḡf̄áȳf̄ t̄n̄i aȳf̄ wí an̄j̄ apim̄i aga ná r̄f̄w̄f̄yo aí wí páwip̄f̄r̄f̄a men̄in̄i. Ámá wiḡf̄ yōf̄ íkw̄f̄ sip̄sip̄ míáooyá d̄in̄j̄f̄ n̄iȳim̄in̄j̄f̄ meap̄f̄r̄f̄an̄ami n̄j̄wir̄ar̄in̄iḡf̄áȳfn̄i an̄j̄ apim̄i páwip̄f̄r̄f̄ar̄in̄i.

22

¹ An̄j̄najo iniiḡf̄ d̄in̄j̄f̄ n̄iȳim̄in̄j̄f̄ imón̄ip̄r̄i nán̄i wear̄in̄j̄ú s̄iwá níáná nion̄i s̄in̄j̄w̄f̄ n̄iw̄in̄ir̄fná ú

ḡiras̄ r̄ir̄imá ónar̄iɨ́pa nón̄imáná siá íkwiaɨw̄f̄
 Gor̄ixo t̄n̄i sip̄sip̄ miáo t̄n̄i awaúyánami dán̄i
 s̄im̄ɨ́f̄ n̄imeari ² aɨ́f̄ apimi nán̄i xeḡf̄ óf̄yo ayá
 áw̄in̄im̄i wear̄iɨ́aḡi w̄in̄iɨ́aniḡin̄i. In̄iiḡf̄ úm̄i
 oror̄f̄wám̄i dán̄i ík̄f̄á d̄iɨ́f̄ n̄iȳim̄iɨ́f̄ imón̄ip̄f̄r̄f̄a
 nán̄iȳf̄ roɨ́aḡi w̄in̄iɨ́aniḡin̄i. Ík̄f̄á aȳf̄ emá
 aȳf̄ ayo sogw̄f̄ n̄wer̄f̄ná sogw̄f̄ x̄ixeḡf̄n̄i wé
 wúkaú sikw̄f̄ waú wear̄iɨ́ȳf̄r̄in̄i. Ík̄f̄á aȳf̄
 īw̄f̄p̄i Gor̄ixo áamá gw̄f̄ bi bi món̄iḡf̄á n̄iyon̄i wé
 roɨ́w̄ir̄ár̄in̄i imón̄iɨ́p̄i eɨ́aḡi nán̄i ³ x̄fo eɨ́iná
 ram̄x̄iɨ́p̄i e dán̄i ax̄f̄p̄i s̄in̄i wí imón̄in̄f̄ámani.
 Siá íkwiaɨw̄f̄ Gor̄ixo t̄n̄i sip̄sip̄ miáo t̄n̄i
 awaúyána aɨ́f̄ apimi imón̄in̄f̄á eɨ́aḡi nán̄i áamá
 x̄f̄om̄i n̄ix̄f̄d̄iro nán̄i x̄in̄áiwán̄iɨ́f̄ nimón̄iro om̄iɨ́f̄
 wīiar̄iḡf̄áȳf̄ aɨ́f̄ apimi dán̄i xóm̄iɨ́f̄ n̄iȳikwiro
 yaȳf̄ seáȳi e numero ⁴ oyá s̄im̄iman̄iɨ́p̄i en̄i
 s̄iɨ́w̄f̄ n̄iw̄in̄iro xeḡf̄ yōf̄ wiḡf̄ mimáyo eán̄iḡf̄áȳf̄
 imón̄ip̄f̄r̄f̄ár̄in̄i. ⁵ Aɨ́f̄ apimi dán̄i s̄f̄á ámi
 bi yin̄in̄f̄ámani. Áminá Gor̄ixo áamá apimi
 ɨ́weaḡf̄áyo wfá wók̄im̄x̄in̄f̄á eɨ́aḡi nán̄i uȳf̄w̄f̄
 t̄n̄i sogw̄f̄ t̄n̄i wfá óm̄ix̄in̄f̄a nán̄i m̄fk̄f̄ maȳf̄
 nimón̄iro x̄fo t̄n̄i nawín̄i n̄iɨ́wearo nán̄i m̄ix̄f̄
 ináȳn̄iɨ́f̄ nimón̄iro an̄iɨ́f̄ min̄f̄ men̄weap̄f̄r̄f̄ár̄in̄i.

*“Jisaso ámi weap̄in̄f̄a nán̄i aɨ́w̄i ayor̄in̄i.” ur̄iɨ́f̄
 nán̄ir̄in̄i.*

⁶ Aɨ́f̄najo re n̄ir̄iɨ́niḡin̄i, “Xw̄iȳf̄á ap̄i aga
 nepax̄iɨ́p̄ir̄in̄i. D̄iɨ́f̄ uɨ́w̄ir̄ár̄ipax̄f̄p̄ir̄in̄i. Áminá
 Gor̄ixo —O xeḡf̄ wfá rók̄iamoar̄iḡf̄áwami xeḡf̄
 kw̄iȳf̄ t̄n̄i eɨ́f̄ s̄ix̄f̄ wíróm̄ixowárar̄iɨ́or̄in̄i.
 O xeḡf̄ aɨ́f̄najon̄i áamá x̄f̄om̄i nux̄f̄d̄iro nán̄i
 x̄in̄áiwán̄iɨ́f̄ nimón̄iro om̄iɨ́f̄ wīiar̄iḡf̄áyo am̄ip̄i

rǵwǵyo aǵǵnǵ nímónǵnǵǵpǵ nánǵ sǵwá wimǵ nánǵ nǵrowárenapǵǵrǵnǵ.” nǵrǵǵnǵǵnǵnǵ.

⁷ “Arǵá époyǵ. Nionǵ seaǵmeámǵa nánǵ aǵwǵ ayorǵnǵ. Xwǵyǵǵá bǵkwǵ rǵpimǵ wǵǵá nǵrókiamónǵnǵrǵ eánǵǵyǵo xǵdarǵǵǵá gǵyǵ gǵyǵ Gorǵxoyá dǵǵǵ tǵnǵ yayǵ winǵpaxǵ imónǵǵǵoǵ.” Jisaso e rǵǵǵnǵǵnǵnǵ.

⁸ Amǵpǵ apǵ nánǵ arǵá wirǵ sǵǵwǵ wǵnǵrǵ yarǵǵáonǵ, ayǵ nionǵ Jononǵrǵnǵ. Arǵá wirǵ sǵǵwǵ wǵnǵrǵ nerǵnǵá aǵǵnǵǵǵ amǵpǵ apǵ sǵǵwǵ owǵnǵnǵrǵ sǵwá níomǵ yayǵ oumemǵnǵrǵ xegǵ sǵkwǵ tǵǵǵ e upǵkǵnǵmeáagǵ aǵ ⁹ o re nǵrǵǵnǵǵnǵnǵ, “E mǵnǵpanǵ. Joxǵ Gorǵxomǵ nuxǵdǵrǵ nánǵ xǵnǵáǵxǵnǵǵ nímónǵrǵ omǵǵǵ wǵiarǵǵǵpa nionǵ enǵ axǵpǵ nímónǵrǵ yarǵǵwǵǵwawirǵnǵ. Dǵxǵ rǵrǵxǵmeá imónǵǵǵǵǵ, wǵǵá rókiamoarǵǵǵǵǵ tǵnǵ xwǵyǵǵá bǵkwǵ rǵpimǵ nǵrǵnǵrǵ eánǵǵǵpǵ arǵá wǵiarǵǵǵá nǵnǵyǵ tǵnǵ ayǵnǵǵǵ imónǵǵá wonǵ eǵagǵ nánǵ e mǵnǵpanǵ. Gorǵxo ná womǵnǵ upǵkǵnǵmeaǵ.” nǵnǵrǵrǵ ¹⁰ re nǵrǵǵnǵǵnǵnǵ, “Xwǵyǵǵá bǵkwǵ rǵpimǵ wǵǵá nǵrókiamónǵrǵ eánǵǵǵpǵ rǵxa nímónǵnǵǵa aǵwǵ ayo eǵagǵ nánǵ joxǵ sǵǵá órǵpǵnǵ nerǵ rǵtǵ mǵyǵǵrǵpanǵ. ¹¹ Ámá sǵpǵnǵ imǵxarǵǵǵǵǵ xe axǵpǵ sǵpǵnǵ nímǵxa uro ámá sǵpǵ neróná sǵwǵ yapǵ yarǵǵǵǵǵ xe axǵpǵ sǵpǵ néra uro ámá wé rónǵǵǵ yarǵǵǵǵǵ xe axǵpǵ wé rónǵǵǵ néra uro ‘Gorǵxo wímónarǵǵǵpǵ éǵmǵǵnǵ.’ yaiwǵiarǵǵǵǵǵ xe axǵpǵ néra uro éǵrǵxǵnǵ.” nǵrǵǵnǵǵnǵnǵ.

¹² Jisaso “Arǵá eǵ.” nǵnǵrǵrǵ re nǵrǵǵnǵǵnǵnǵ, “Nionǵ seaǵmeámǵa nánǵ aǵwǵ ayorǵnǵ. Nionǵ nǵbǵrǵ nǵseaǵmearǵnǵá ámá wigǵ yarǵǵǵǵpǵ tǵnǵ xǵxenǵ pǵrǵ umamómǵ nánǵ ǵǵá nǵxǵrǵmǵ bǵmǵǵǵrǵnǵ.

¹³ Nionǵ sǵǵǵá pǵrǵ tǵǵweaǵǵnǵǵǵ nímónǵrǵ anǵǵǵ

minǵ ǵweaǵáonǵ rarǵnǵnǵ. Iwamǵó wí e dánǵ imónǵrǵ yoparǵ wí e nánǵ imónǵrǵ eǵáonǵmanǵ. Iwamǵó imónǵǵe dánǵ anǵǵ sínǵ ǵwearǵ yoparǵ imónǵnǵe anǵǵ sínǵ ǵwearǵ emǵáonǵrǵnǵ.” nǵrǵnǵnǵǵnǵ.

¹⁴ Ámá sipǵsipǵ miáomǵ dǵǵ nǵwǵkwǵrorǵǵpimǵ dánǵ wigǵ rapǵrapǵ oyá ragǵyo ǵǵánǵǵ eagǵáǵǵ, ayǵ ǵkǵá dǵǵ nǵyǵmǵǵ imónǵpǵrǵána danǵpaxǵ imónǵro anǵpimǵ ǵwǵyo páwipaxǵ imónǵro eǵagǵa nánǵ yayǵ Gorǵxoyá dǵǵ tǵnǵ winǵpaxǵǵrǵnǵ.

¹⁵ E nerǵ aí apimǵ bǵarǵwámǵ ǵweagǵáǵǵ tǵǵǵ yarǵǵáǵǵrǵnǵ. Sǵwǵnǵǵ nǵmónǵrǵ ero ayáǵ ero ǵwǵ inǵro pǵkǵxwǵró ero wigǵ ǵwǵáǵpimǵ ǵá nǵxǵrǵro meǵwearo “Yapǵ oraneyǵ.” nǵwǵmónǵro yapǵsǵxǵ rǵro yarǵǵáǵǵrǵnǵ.

¹⁶ “Nionǵ, Jisasonǵ sǵyǵkǵ nionǵyá anǵ apǵ apimǵ dánǵ imónǵǵáǵǵ amǵpǵ apǵ nǵpǵnǵ nánǵ nǵǵǵá imónǵpǵrǵ nánǵ ǵǵ anǵnajo áwanǵ osearǵnǵrǵ uowárenapǵárǵnǵ. Mixǵ ináyǵ Depitoyá xwǵá piaxǵyo dánǵ iwiaronǵáonǵ, ayǵ nionǵrǵnǵ. Sinǵ ǵmiáonǵ, ayǵ nionǵrǵnǵ.” rǵnǵnǵǵnǵ.

¹⁷ Kwǵyǵpǵ tǵnǵ sipǵsipǵ miáo apǵxǵ meanǵáǵpǵ tǵnǵ “Bei.” rarǵnǵǵ. Xwǵyǵá rǵpǵ ǵá roarǵná arǵá wǵá ǵyǵǵ ǵyǵǵ enǵ “Bei.” rǵrǵxǵnǵ. Ámá inǵǵǵ nánǵ gwǵnǵ yeáyǵ nǵwiwo “Inǵǵǵ dǵǵ nǵyǵmǵǵ imónǵpǵrǵ nánǵ imónǵǵúmǵ dánǵ niwirǵ onǵmǵnǵ.” yaiwǵá ǵyǵǵ ǵyǵǵ ananǵ nǵbǵro onǵpoyǵ. ¹⁸ Xwǵyǵá bǵkwǵ rǵpimǵ wǵá nǵrókiamónǵrǵ eánǵǵpǵ ǵá roarǵná arǵá wǵá ǵyǵǵ ǵyǵǵné arǵá jǵyǵkǵ nǵsearǵ re osearǵmǵnǵ, “Ámá wǵyǵné xwǵyǵá rǵpimǵ ámǵ bǵ tǵnǵ gwǵ nǵmorǵ nǵrǵrǵnáyǵ, xeanǵǵ bǵkwǵ rǵpimǵ eánǵǵpǵ Gorǵxo e éǵáǵǵné seaǵkárǵnǵárǵnǵ.

¹⁹ Wiyíné xwiyíá bíkwi rìpimì wfá nìrókiamónìrì eánìḡpì rítí neríináyí, e éfáyíné Gorìxo íkíá dīḡ nīyīmìḡ ímónìpírì dananìro éfánamì mīdanìpa oépayìrì pírí searakirì aḡ ḡwíápimì ḡweanìro éfápimì mīpáwipa oépayìrì pírí searakirì nerì seawárinfárinì.” oḡearìmìnì.

²⁰ Xwiyíá rìpì áwanḡ rarìḡo “Nepa nìbìmíá nánì aḡwì e imónìnì.” rarìnì. “Oyì, e imónìwìḡḡnì.” nìmónarìnì. Ámìná Jìsasoḡ rìxa bírìxìnì.

²¹ Ámá nīyínéni Ámìná Jìsaso ayá oḡearìmìxìnì. Apìrìnì.

Xwiyáá Gorixoyá Sinípírini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051